
गुर्भाकोट नगरपालिकाको स्थानीय
अनुकूलन कार्ययोजना
२०८०/८१-२०८४/८५

गुर्भाकोट नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
शुभाघाट, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

२०८०

धन्यवाद ज्ञापन

गुर्भाकोट नगरपालिका, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत जिल्ला मा रहेको छ । जलवायुजन्य प्रकोपहरूले लगभग सबै क्षेत्रहरूलाई असर गर्दछ । कृषि, खाद्य सुरक्षा र जीविकोपार्जन, जलस्रोत तथा ऊर्जा, वन तथा जैविक विविधता, जनस्वास्थ्य, पूर्वाधार तथा विकास, क्षमता विकास र लैङ्गीक समानता एवं सामाजिक समावेशीकरण क्षेत्र बढी प्रभावित भएका छन् । यस नगरपालिका बाढी, नदीकटान, खडेरी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, असिना, महामारी, मिचाह झार, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व जस्ता बहुप्रकोपको जोखिममा रहेको छ । पछिल्लो दशकमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावले समेत बेमौसमि अत्यधिक वर्षातका कारण बाढी तथा डुबान जस्ता घटनाहरू बढेर धेरै ठाउँहरूमा भौतिक पूर्वाधार तथा धनजनको क्षति भैरहेको अवस्था छ ।

यसै सन्दर्भमा गुर्भाकोट नगरपालिकाले नगरपालिका मार्फत सञ्चालन हुने विकासका कार्यक्रमहरू जलवायु परिवर्तनसँग अनुकूलन हुँदै यसबाट सिर्जित असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमको लागत योजना सहितको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा रहेका जलवायु अनुकूलन क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयनबाट जोखिममा रहेका तथा संकटासन्न व्यक्ति, घरधुरी, समूह र समुदायको अनुकूलन क्षमतामा बढोत्तरी हुनेछ भनि विश्वासका साथ यसको कार्यान्वयनमा प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछु । यस कार्ययोजना सहभागीतामूलक विधिबाट तयार गरिएको हुनाले पक्कै पनि यसको कार्यान्वयन सफल हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु र यस कार्ययोजनाको निर्माणमा संलग्न नगर उपप्रमुख, वडा अध्यक्षहरू, वडा सदस्यहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू, कर्मचारी तथा स्थानीय व्यक्तिहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ज्ञापन

जलवायु परिवर्तनलाई राष्ट्रिय योजना प्रक्रियामा समाहित गर्न नेपालले नयाँ जलवायु परिवर्तन नीति २०७६ लाई व्यापक नीतिगत औजारका रूपमा अघि सारेको छ । नेपालको पन्ध्रौँ आवधिक योजना (२०१८/१९-२०२३/२४) र कर्णाली प्रदेश प्रथम आवधिक योजना (२०१८/१९-२०२३/२४) ले प्रभावकारी अनुगमन र मूल्याङ्कन संयन्त्रसहित जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा न्यूनीकरण योजना को तयारी र कार्यान्वयनमा जोड दिएको छ । नेपाल सरकारले जलवायु संवेदनशीलता कम गर्न मध्यम र दीर्घकालीन अनुकूलन आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्न जलवायु परिवर्तन नीति (२०७६), वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६, परिमार्जित स्थानीय अनुकूलन योजनाको राष्ट्रिय संरचना (Revised LAPA Framework), २०७६ पारीत गरी कार्यान्वयन भइरहेको छ ।

जलवायु परिवर्तनको प्रकोपको असर तथा विपदबाट विपन्न, महिला तथा बालबालिका, वृद्धवृद्धा तथा फरक क्षमता भएका समुदायहरू बढी प्रभावित हुने विभिन्न अध्ययनहरूले देखाएको छ । जलवायु परिवर्तनको कारण बाढी, पहिरो, खडेरी, हावाहुरी, मानव रोगको महामारी, असिना, चट्याङ्ग, कृषिमा रोगकिरा र मिचाह प्रजाती जस्ता प्रकोपहरूले स्थानीय स्तरमा प्रत्यक्ष रूपमा असर परेको महसुस गरेको पाइएको छ । जलवायु परिवर्तनको अति उच्च सङ्कटासन्न पालिका रहेको यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना र जलवायुजन्य प्रकोप तथा विपद्हरूबाट परेको वा पर्नसक्ने प्रतिकूल प्रभावबाट स्थानीय स्तरमा अनुकूलन क्षमता वृद्धि गर्न स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ । जलवायु परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रमा पारेको असरहरूसँग सामना गर्न सक्ने क्षमताको अभिवृद्धि गर्न स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यका नगरपालिकाको संकटासन्नता, सम्मुखता र अनुकूलन क्षमताको विश्लेषणको आधारमा जोखिम मूल्याङ्कन तयार पारिएको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचनाले निर्दिष्ट गरेका विधि, प्रक्रिया र चरणहरूलाई अवलम्बन गरी बहुसरोकारवाला निकायहरू नगरपालिका, जनप्रतिनिधिहरू, विषयगत कार्यालयहरूको प्रतिनिधि, जलवायु परिवर्तन क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरू, महिला तथा अन्य सरोकारवालानिकायहरूको सक्रिय सहभागीतामा वडा स्तरबाट पहिचान भएको प्रकोप तथा अनुकूलनका प्रयासहरूलाई समेत समावेश गरी यो स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको चरणमा नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ र कार्यान्वयनको चरणमा आउने समस्याहरूलाई समयसापेक्ष उपायहरूबाट निराकरण गर्दै व्यवस्थित गरिनेछ । यस कार्ययोजनाको कार्यान्वयनबाट यस नगरपालिकाका स्थानीय समुदाय, विशेषत विपन्न, महिला तथा बालबालिका, वृद्धवृद्धा तथा फरक क्षमता भएका समुदायहरूको जलवायु परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रमा पारेको असरहरूसँग सामना गर्न सक्ने क्षमताको अभिवृद्धि हुने विश्वास गर्दै, यस कार्ययोजना निर्माणमा संलग्न बहुसरोकारवाला निकायहरू नगरपालिका, जनप्रतिनिधिहरू, विषयगत कार्यालयहरूको प्रतिनिधि, स्थानीय गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको प्रतिनिधि, जलवायु परिवर्तन क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरूलाई धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

पूर्ण बहादुर खत्री

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्थानीय अनुकूलन कार्य योजनाको सारांश

स्थानीय स्तरमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई सम्बोधन गर्नको लागि स्थानीय अनुकूलन कार्य योजना (LAPA) को तर्जुमा गरिएको छ । जलवायु परिवर्तनले विशेषगरी नेपालजस्ता विकासोन्मुख देशहरूमा जोखिममा रहेका समुदायका लागि महत्वपूर्ण चुनौती र जोखिमहरू खडा गरेको छ । यी समुदायहरूले, प्रायः सीमान्तकृत र आर्थिक रूपमा विपन्न, जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल प्रभावहरू, जस्तै चरम मौसमी घटनाहरू, पानीको अभाव, कृषि ढाँचामा परिवर्तनहरू, र प्राकृतिक प्रकोपहरूको बढ्दो आवृत्तिको कारण उच्च जोखिमहरूको सामना गर्नुपरेको छ । यी चुनौतीहरूको गम्भीरतालाई स्वीकार गर्दै नेपाल जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रयासमा सक्रिय रूपमा संलग्न भएको छ । देशले हिमनदी पगलने, अनियमित वर्षाको ढाँचा, र कृषि मौसम परिवर्तन लगायत जलवायु परिवर्तनको प्रभाव प्रत्यक्ष रूपमा भोगेको छ । नेपाल सरकारले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्यमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई सम्बोधन गर्न र दिगो विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न सक्रिय कदम चालेको छ ।

यो स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको निर्माण सहभागितामूलक र समावेशी दृष्टिकोणको सिद्धान्तमा आधारित छ । यसले स्थानीय समुदाय, नागरिक समाज सँगठनहरू र सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई जलवायु परिवर्तनका जोखिमहरू, कमजोरीहरू, र प्रत्येक इलाकाको लागि विशेष अनुकूलन आवश्यकताहरू पहिचान गर्न जोड दिन्छ ।

यसबाहेक, यस कार्ययोजना जलवायु परिवर्तन अनुकूलनसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय नीतिहरू र ढाँचाहरूसँग सम्बद्ध छ, जसले देशको राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (NAPA) लाई ध्यानमा राखी राष्ट्रिय स्तरमा प्राथमिकताका अनुकूलन कार्यहरू पहिचान गर्दछ र राष्ट्रिय अनुकूलन कार्ययोजनामा निहित भई स्थानीय स्तरमा कार्यान्वयन गरिने अनुकूलन रणनीति, उपाय र कार्यहरूलाई थप परिष्कृत गर्न मद्दत पुऱ्याउदछ । यस कार्ययोजना निर्माणको क्रममा व्यापक अनुसन्धान, तथ्याङ्क सङ्कलन, जोखिम मूल्याङ्कन, सरोकारवाला परामर्श, स्थानीय ज्ञान र विशेषज्ञताको समग्रता समावेश गरिएको छ । यस कार्ययोजनाले लक्षित अनुकूलन कार्य गर्दछ जसले समुदायहरूको उत्थानशीलता र अनुकूलन क्षमतालाई बढाउनुका साथै कमजोरी कम गर्दछ र जलवायु परिवर्तनको सामनामा दिगो विकास सुनिश्चित गर्दछ ।

समग्रमा, यस नगरपालिकामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको निर्माणबाट संकटासन्न समुदायको संरक्षण र सशक्तिकरण, जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई सम्बोधन गर्न र स्थानीय स्तरमा दिगो विकासलाई प्रोत्साहन गर्ने अनिवार्यता कायम गर्नेछ । यसले एक समावेशी र सन्दर्भ-विशिष्ट दृष्टिकोणलाई मूर्तरूप दिन्छ जसले जलवायु उत्थानशील समाज निर्माणमा स्थानीय अनुकूलन उपायहरूको महत्वलाई मान्यता दिएको छ जसको सारांश तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नगरपालिकाको परिचय

नगरपालिकाको परिचय

नगरपालिका	गुर्भाकोट	वडा संख्या	१४
चारकिल्ला			
पुर्व:	सिम्ता गाउँपालिका, बनगाड कुपिण्डे (सल्यान जिल्ला)	पश्चिम:	लेकवेशी नगरपालिका, भेरीगंगा नगरपालिका
उत्तर:	चिङ्गाड गाउँपालिका	दक्षिण:	कालिमाटी गाउँपालिका (सल्यान जिल्ला)
नगरको क्षेत्रफल	२२८.६० वर्ग कि.मी.		
वडाको जनसंख्या	महिला	पुरुष	जम्मा
	२६,०३३	२२,१८३	४८,२१६
जातजातिको विवरण:	क्षेत्री, विध्वकर्मा, मगर, ब्राह्मण-पहाड, परियार, ठकुरी, गुरूड, मिजार, बादी, सन्यासी/दसनामी		
मुख्य पेशाहरु:	व्यवसाय, कृषि, पशुपालन, ज्याला मजदुरी		

उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर अनुसारको जनसंख्या			
उमेरगत जनसंख्या	महिला	पुरुष	जम्मा
४ वर्ष मुनि	२०८०	२२९८	४३७८
५-१४ वर्ष	४९७७	५१०६	१००८३
१५-१९ वर्ष	२९५४	२६०५	५५५९
२०-५९ वर्ष	१३७८६	१०११२	२३८९८
६०-६९ वर्ष	१३८६	१२४५	२६३१
७० भन्दा माथी	८५०	८१७	१६६७
अपाङ्गता भएका व्यक्ति	७३९	७९०	१५२९

जलवायुको अवस्था	उष्णप्रदेशीय
जलवायु परिवर्तनको प्रभाव	गुर्भाकोट नगरपालिका
मुख्य जोखिम/प्रकोप	रोगकिरा, पशुरोग, पहिरो, बाढि, नदीकटान, वन्यजन्तुको आतंक
जोखिम वडा	कम: ८ र ९
	मध्यम: ५, ६, ७, १०, ११, १२, १३, १४,
	अति उच्च: १, २, ३
कार्ययोजनाको परिकल्पना	सिंचाइ कुलो निर्माण, स्तरोन्नती एवं लिफ्ट सिंचाइको व्यवस्थापनले खडेरीयुक्त क्षेत्रमा सिंचाइ सुविधामा बढोत्तरी भई कृषि उत्पादकत्वमा बृद्धि हुनेछ ।

	नियमित रूपमा माटो परीक्षण गरी माटो सुहाँउदो कृषि खेती भएको हुनेछ
	कृषि तथा पशुसेवामा नश्ल सुधार पशु एवं उन्नत जातको वीउवीजनको प्रवर्धनबाट खाद्य सुरक्षा कायम भएको हुनेछ ।
	दिगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट वन डढेलोमा कमी हुनेछ र वन्यजन्तु आक्रमणको कारण वाली नाशमा कमी आउनेछ ।
	बाढी तथा पहिरो नियन्त्रणका कार्यक्रम र वृक्षारोपणबाट भू-क्षय तथा नदी कटानमा कमी भएको हुने
	प्रभावकारी अनुकूलनका कार्यहरू सञ्चालन भई मानिसहरूको दैनिक जीविकोपार्जनको अवस्था सुदृढ हुनेछ ।
	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतनात्मक कार्यक्रमबाट विद्यार्थी, परिवार हुँदै समाजमा जलवायु परिवर्तनका असरहरू सँग अनुकूलित हुने र क्षति न्यूनिकरण गर्ने क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।
	पानीका मुहान संरक्षण र खानेपानीको संरचना निर्माणले खानेपानीको सुविधाबाट बन्चित भएको स्थानमा खानेपानीको पहुँच हुनेछ ।
कार्ययोजनाको प्राथमिकतामा परेका मुख्य अनुकूलनका कार्यहरू	- बाढी पहिरो नियन्त्रण
	- सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिमहरू
	- वन व्यवस्थापनका क्रियाकलाप
	- वाली तथा पशु बीमा
	- सिंचाइ कुलो निर्माण, खानेपानी संरचना निर्माण एवं संरक्षण पोखरी निर्माण
	- पानीको मुहान संरक्षण
	- नियमित माटो परीक्षण
कार्ययोजनाको अवधि	आ.ब. २०८०/८१ देखि २०८४/८५ सम्म

आगामी पाँच वर्षको लागि तयार गरिएको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको संक्षिप्त रूप (रु. हजारमा)

	जम्मा	प्रथम वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाचौ वर्ष
नगरपालिका	१६१५०	४०३०	३८३०	५१३०	१५३०	१६३०
१	७५१००	२५६००	१६१००	११०५०	९५५०	१२८००
२	३००६०	८८५०	८७४०	६६९०	२८९०	२८९०
३	३९२५०	८६६०	८६९५	८२८०	८३१५	५३००
४	२७५६०	६५७०	६९२०	७३७०	४६००	२१००
५	१८४१०	३२००	७१००	३६५०	२२०५	२२५५

६	४७०९०	१००००	१४६६०	१०२००	६५००	५७१०
७	४३६४०	७५००	९४६०	६४७०	११०५०	७३६०
८	६६५०	१४१०	१५१०	१३१०	१३१०	१३१०
९	१४७००	३२६०	२७६०	३२६०	३१६०	२१६०
१०	२५४००	५६५०	५२२०	४६४०	४९६०	४५३०
११	६०५६०	११०००	१३११०	१५७१०	१०७६०	९९६०
१२	७२५६०	१६४७०	१४६७०	१७०६०	१२२७०	१२०७०
१३	१४४००	२६६०	६२६०	३७६०	१०६०	५६०
१४	१७६०५	५०६०	५१००	३०६०	२४३५	१९१०
जम्मा	४९१९३०	११५१००	११९०९५	१०६६४०	६०२२०	७०६७५

योजना कार्यान्वयन गर्ने दौरानमा बाह्य संस्थाहरूबाट प्राविधिक सहयोगको आवश्यक पर्ने भएकोले स्थानीय मानिसहरूको क्षमता विश्लेषण गरिनुको साथै सम्भावित सेवा प्रदायक संस्थाहरूको पहिचान तथा उनीहरूले प्रदान गर्ने सेवाको विश्लेषण गरिएको छ । यहाँ उल्लेखित बाहेकका अरू सहयोगी संस्थाहरूको खोजी तथा आवश्यक समन्वय नगरपालिकाको पहलमा हुने विश्वास लिइएको छ । यसले कुन योजनाको कार्यान्वयन गर्दा कुन संस्थाको सहयोग आवश्यक हुन्छ र कसरी लिन सकिन्छ भन्ने पूर्वतयारी गर्न सहज गराउने विश्वास गरिएको छ । यो कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि कूल नेरू. ४९१९३० (अक्षरूपी: उनन्पचास करोड उन्नाइस लाख तीस हजार मात्र) का योजनाहरू तयार गरिएको छ ।

योजना कार्यान्वयनका सहयोगी संस्था

गुर्भाकोट नगरपालिका र विषयगत शाखाहरू, वडा कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, डिभिजन वन कार्यालय तथा सब डिभिजन वन कार्यालय, भू तथा जलाधार संरक्षण कार्यालय, सिंचाइ सिभिजन, सडक डिभिजन, खानेपानी डिभिजन, जिल्ला प्रशासन तथा प्रहरी कार्यालयहरू, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू, सहकारी संस्थाहरू, कृषि ज्ञान केन्द्र, प्रदेश तथा संघीय सरकार, जिल्लामा क्रियाशिल सम्बन्धित दातृ निकाय तथा गैह्र सरकारी संस्थाहरू सँगको सहयोगमा यि योजना कार्यान्वयन गरिने छ ।

अनुकूलन कार्ययोजनाको मुलप्रवाहीकरण

यस अनुकूलन कार्ययोजनालाई नेपाल सरकारको स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियाका सात चरणहरू अन्तर्गत वडास्तरीय योजना प्राथमिकरण बैठक, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, एकिकृत योजना तर्जुमा प्रणालीबाट नगर कार्यपालिकाको बैठक हुदै नगरसभाको बैठकबाट अनुमोदन गरिनेछ । त्यसैगरी अन्य सम्बद्ध सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरूको वार्षिक तथा आवधिक योजनाहरूमा यस योजनालाई कार्यान्वयनको लागि समायोजन गरी मुलप्रवाहीकरण गरिने छ । उक्त कार्ययोजना समायोजन प्रकृयाबाट अनुमोदित भई नगरपालिकाको समन्वयनमा र वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा सबै सरोकारवालाहरूबाट स्वीकार्य बहुसरोकारवाला संरचनाबाट कार्यान्वयन हुनेछ ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

समुदाय तहमा क्रियाकलापहरूको, वडा तहमा प्रक्रिया र प्रगतिहरू र नगरपालिका तथा जिल्ला तहमा नतिजा तथा उपलब्धीहरूको विभिन्न वार्षिक समिक्षा, अर्धवार्षिक समिक्षा, फिल्ड अनुगमन आदिको माध्यमबाट अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

विषय सूची

धन्यवाद ज्ञापन	जजज
धन्यवाद ज्ञापन	जस
स्थानीय अनुकूलन कार्य योजनाको सारांश.....	स
विषय सूची.....	ज□
तालिका सूची	□जज
चित्र सूचि	□जजज
<hr/>	
अध्याय १ पृष्ठभूमि	१
<hr/>	
१.१ परिचय तथा योजनाको आवश्यकता	१
१.२ योजनाको लक्ष्य, औचित्य, मान्यता तथा मार्गदर्शक सिद्धान्त	२
१.३ योजना निर्माण विधि तथा चरण	३
<hr/>	
अध्याय २ स्थानीय तहको परिचय	४
<hr/>	
२.१ अवस्थिति तथा भू-बनोट	४
२.२ भू-समाजिक अवस्थिति.....	५
२.२.१ जनसंख्या.....	५
२.२.२ शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सञ्चार.....	६
२.२.३ स्वास्थ्य सुविधा	७
२.२.४ उर्जा.....	७
२.२.४ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा.....	७
२.३ भौतिक पुर्वाधारको अवस्था	८
२.३.१ सडक सञ्जाल.....	८
२.३.२ सिंचाई	९
२.३.३ भू-उपयोग तथा परिवर्तन.....	९
२.३.४ पानीका स्रोत तथा खानेपानीका स्रोतमा पहुँच.....	११

२.३.५ वन तथा जलाधार	११
२.३.६ वस्ति तथा वस्ति विस्ताको अवस्था	११
२.३.७ मुख्य पर्यटकिय क्षेत्र.....	१२
२.३.८ संघसंस्थाहरु.....	१२
<hr/>	
अध्याय ३ जलवायु परिवर्तन, विपद् तथा जोखिमको अवस्था	१३
<hr/>	
३.१ मौसमि तथ्यांकको विश्लेषण	१३
३.१.१ वर्षातको विश्लेषण.....	१३
३.१.२ तापक्रमको विश्लेषण.....	१४
३.२ मौसमि तथा प्रकोप पात्रो.....	१७
३.४ वाली पात्रो	१९
३.५ प्रकोप पहिचान वडा स्तरीय संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण	२२
३.३ ऐतिहासिक समयरेखा	२४
३.४ प्रकोप तथा असर मूल्यांकन	२६
३.४.१ बाढी तथा नदी कटान जोखिम विश्लेषण	२६
३.४.२ पहिरो जोखिम विश्लेषण.....	२७
३.४.३ आगलागी जोखिम विश्लेषण	२९
३.५ जोखिम, तथा जोखिमका असर (लैंगिक, उमेर समुह तथा समुदाय).....	३०
३.६ वडा स्तरीकरण	३१
३.७ स्रोतको विवरण तथा जोखिमको अवस्था	इचचद्वच! खद्वद्वण□कचण थद्व□ घङ्गद्वथङ्गघ.
३.१० जिविकोपार्जनका स्रोत तथा विश्लेषण	३२
३.११ संकटासन्न घरधुरी तथा समुदायको जानकारी.....	इचचद्वच! खद्वद्वण□कचण थद्व□ घङ्गद्वथङ्गघ.
३.१२ स्थानीय समुदायले अपनाएको जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तथा विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	३६
<hr/>	
अध्याय ४ संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण	४०
<hr/>	
४.१ प्रकोप सूचकाङ्क	४०

४.२ सम्मुखता	४१
४.३ संवेदनशीलता.....	४२
४.४ अनुकूलन क्षमता.....	४३
४.५ जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण	४४
४.६ समग्र जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण	४५
<hr/>	
अध्याय ५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन क्रियाकलाप.....	४७
<hr/>	
५.१ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन क्रियाकलाप	४७
<hr/>	
अध्याय ६ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना.....	४९
अध्याय ७ योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन र मूल्यांकन.....	१००
<hr/>	
७.१ आवधिक योजना तथा विकासका नीतिहरूमा मूलप्रवाहिकरण.....	१००
७.२ स्थानीय तहको वार्षिक योजना, बजेट तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा मूलप्रवाहिकरण	१००
७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका आधार तथा उद्देश्य प्राप्तिका सूचकहरू.....	१०१
सन्दर्भ सामग्री.....	१०४
अनुसूची.....	१०५

तालिका सूची

तालिका १	नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण.....	६
तालिका २	नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था.....	७
तालिका ३	नगरपालिकाको भू-उपयोग विवरण.....	९
तालिका ४	नगरपालिकामा कार्यरत संघसंस्था.....	१२
तालिका ५	मौसम तथा प्रकोप पात्रो.....	१७
तालिका ६	वाली पात्रो.....	१९
तालिका ७	प्रकोप स्तरीकरण.....	२२
तालिका ८	नगरपालिकाको ऐतिहासिक समयरेखा.....	२४
तालिका ९	वाढी तथा नदीकटान क्षेत्र.....	२६
तालिका १०	पहिरो जोखिममा रहेका बस्ती विवरण.....	२८
तालिका ११	आगलागी/डढेलो जोखिम क्षेत्र.....	२९
तालिका १२	संकटासन्नताको विश्लेषण.....	३०
तालिका १३	वडा स्तरीकरण.....	३२
तालिका १४	वडा स्तरीय प्रकोप सूचकाङ्क तालिका.....	४०
तालिका १५	वडा स्तरीय सम्मुखता सुचकाङ्क.....	४१
तालिका १६	वडा स्तरीय संवेदनशीलता सुचकाङ्क.....	४२
तालिका १७	वडा स्तरीय अनुकूलन क्षमता सुचकाङ्क.....	४३
तालिका १८	जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण.....	४४
तालिका १९	विपद जोखिम न्यूनीकरण योजना.....	४७

चित्र सूचि

चित्र १ योजना तर्जुमा चरण.....	३
चित्र २ योजना निर्माण विधि.....	३
चित्र ३ नगरपालिकाको अवस्थिति.....	४
चित्र ४ नगरपालिकाको भू-गर्भ.....	४
चित्र ५ गुर्भाकोट नगरपालिकामा पाईने माटोको प्रकार.....	५
चित्र ६ नगरपालिकाको जनघनत्व.....	५
चित्र ७ नगरपालिकाको सडक सञ्जाल.....	६
चित्र ८ नगरपालिकाको सडक घनत्व.....	६
चित्र ९ गुर्भाकोट नगरपालिकाको भू-उपयोग (२०१०).....	१०
चित्र १० गुर्भाकोट नगरपालिकाको भू-उपयोग (२०२०).....	१०
चित्र ११ गुर्भाकोट नगरपालिकाको जलाधार.....	११
चित्र १२ गुर्भाकोट नगरपालिकाको बस्ती.....	११
चित्र १३ नगरपालिकाको बस्ती विस्तार अवस्था.....	१२
चित्र १४ वर्षातको विवरण (स्टेसन नः ४०६).....	१३
चित्र १५ १० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने दिन.....	१४
चित्र १६ नगरपालिकामा खडेरीको अवस्था.....	१४
चित्र १७ नगरपालिकाको तापक्रम विवरण.....	१५
चित्र १८ उच्च तापक्रमको.....	१५
चित्र १९ औषत तापक्रम २५ डिग्री सेल्सियस भन्द बढी तापक्रम.....	१६
चित्र २० गुर्भाकोट नगरपालिकाको नदिकटान जोखिम नक्साङ्कन.....	२६
चित्र २१ गुर्भाकोट नगरपालिकाको वाढी जोखिम नक्साङ्कन.....	२७
चित्र २२ गुर्भाकोट नगरपालिकाको पहिरो जोखिम नक्साङ्कन.....	२८
चित्र २३ गुर्भाकोट नगरपालिकाको आगलागी/डढेलो जोखिम नक्साङ्कन.....	२९
चित्र २४ गुर्भाकोट नगरपालिकाको सामाजिक जोखिम नक्साङ्कन.....	४५
चित्र २५ गुर्भाकोट नगरपालिकाको समग्र जोखिम नक्साङ्कन.....	४६

अध्याय १ पृष्ठभूमि

१.१ परिचय तथा योजनाको आवश्यकता

जलवायु परिवर्तन नियमित प्राकृतिक प्रक्रिया हो यद्यपि मानव जन्य क्रियाकलापहरू वन विनाश, औद्योगिकीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग र अव्यवस्थित शहरीकरणले हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा वृद्धि भई जलवायु परिवर्तनमा तिब्रता आएको छ । जलवायु परिवर्तनले गर्दा तापक्रममा वृद्धि हुने, वर्षामा परिवर्तन हुने र समग्र पृथ्वीको प्राकृतिक सन्तुलनमा फरक पर्न थालेको महशुस हुन थालेको छ । हिमालका हिँउ पग्लने, हिमतालहरू फुट्ने, अनियमित तथा अधिक वर्षा हुने, बाढी,पहिरोको जोखिम बढ्ने, खडेरी लम्बिने तथा कृषि उत्पादनमा हास आउने जस्ता समस्याहरू विकाराल रूपमा देखिदै आएका छन् । जिविकोपार्जनका लागि प्राकृतिक स्रोतहरू र बर्खे पानीमा अधिक निर्भर रहने हाम्रो देशमा यसको असर र पार्न सक्ने प्रभावहरू आउने दिनमा अझै बढोत्तर हुने देखिन्छ ।

यसै सन्दर्भमा जलवायु परिवर्तनको कारणबाट श्रृजित समस्याहरूको सामना गर्न नेपाल सरकारले वि.सं. २०६७ मा राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) तयार गरी अनुमोदन गर्नुका साथै तत्कालिन वातावरण मन्त्रालयले स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना तयार गरी कार्यान्वयनमा समेत ल्याई सकेको छ । राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) ले जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल ६ वटा मुख्य क्षेत्रहरू (कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, मानव स्वास्थ्य, जलश्रोत तथा उर्जा, शहरी क्षेत्र तथा पूर्वाधार, वन तथा जैविक विविधता र जलवायुजन्य प्रकोप) पहिचान गरी ती क्षेत्रहरूमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका के कस्ता उपाय तथा रणनीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ भन्ने स्पष्ट किटान गरेको छ । त्यसै गरी हाल नेपाल सरकार जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि राष्ट्रिय अनुकूलन योजना निर्माणले जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल क्षेत्रहरू अन्तर्गत थप तीनवटा विषयगत क्षेत्रहरू (पर्यटन, प्राकृतिक तथा संस्कृतिक सम्पदा र सामाजिक समावेशीकरण र जिविकोपार्जन तथा सु-शासन) को प्रस्ताव गरेको छ ।

जलवायु परिवर्तनको प्रकोपको असर तथा विपदबाट विपन्न, महिला तथा बालबालिका, वृद्धवृद्धा तथा फरक क्षमता भएका समुदायहरू बढी प्रभावित हुने विभिन्न अध्ययनहरूले देखाएको छ । जलवायु परिवर्तनको कारण बाढी, पहिरो, खडेरी, हावाहुरी, मानव रोगको महामारी, असिना, चट्याङ्क, कृषिमा रोगकिरा र मिचाह प्रजाती जस्ता प्रकोपहरूले स्थानीय स्तरमा प्रत्यक्ष रूपमा असर परेको महसुस गरेको पाइएको छ । वन तथा वातावरण मन्त्रालय द्वारा प्रकाशित "Vulnerability and Risk Assessment and Identifying Adaptation Option 2021" प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार जलवायु परिवर्तनको असर तथा प्रकोपको सम्मुखता, संवेदनशीलता र अनुकूलन क्षमताको आधारमा सुर्खेत जिल्ला उच्च संकटासन्न जिल्लाको रूपमा रहेको छ भने गुर्भाकोट नगरपालिका अति उच्च संकटासन्न स्थानीय निकायको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

यसै सन्दर्भमा यस स्थानीय समुदायको जलवायु परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रमा पारेको असरहरूसँग सामना गर्न सक्ने क्षमताको अभिवृद्धि गर्न स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यका साथ सुर्खेत जिल्लाको गुर्भाकोट नगरपालिकाको संकटासन्नता, सम्मुखता र अनुकूलन क्षमताको विश्लेषणको आधारमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचनाले निर्दिष्ट गरेका विधि, प्रक्रिया र चरणहरूलाई अवलम्बन गरी बहुसरोकारवाला निकायहरू नगरपालिका, जनप्रतिनिधिहरू, विषयगत कार्यालयहरूको प्रतिनिधि, महिला तथा अन्य

सरोकारवालानिकायहरूको सक्रिय सहभागीतामा वडा स्तरबाट पहिचान भएको प्रकोप तथा अनुकूलनका प्रयासहरूलाई समेत समावेश गरी यो स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यो कार्ययोजना मिति २०८०/०२/१२ देखि २०८०/०२/१९ सम्म गुर्भाकोट नगरपालिकाको विभिन्न तहमा संचालित अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गोष्ठीबाट तयार गरिएको हो । यो योजना गुर्भाकोट नगरपालिकाको नगरसभाबाट अनुमोदन गरी आवधिक योजनामा समाहित गरेपछि यो योजना लागु हुनेछ । यो योजना आगामी पाँच वर्ष सम्मको लागि कार्यान्वयन गरिनेछ र प्रत्येक चरणमा प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि लैङ्गिक संवेदनशीलता तथा विपन्नहरूको सहभागीतालाई मुख्य प्राथमिकातामा राखिनेछ ।

१.२ योजनाको लक्ष्य, औचित्य, मान्यता तथा मार्गदर्शक सिद्धान्त

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाका मार्गदर्शक सिद्धान्तहरू: समावेशी, उर्धगामी, लचिलो, तत्परता लाई आधार विन्दु मानिने छ । गुर्भाकोट नगरपालिकामा निर्मित स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाले गुर्भाकोट नगरपालिका अन्तर्गत पर्ने सम्पूर्ण वडाहरू, वस्ती र टोलमा समुदायको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि भई जिविकोपार्जनमा सुधार ल्याउने लक्ष्य रहेको छ । यस योजनाका औचित्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- अति जलवायु सङ्कटासन्न वडा, टोल, वस्ती तथा समुदाय र तिनका अनुकूलन चुनौती तथा अवसर लगायत कार्य पहिचान गर्न, स्थानीय समुदायले आफैले निर्णय गर्न सहज तरिका प्रयोग गर्न सक्ने गरी अनुकूलन कार्यहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गर्न, तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिम कार्ययोजनालाई स्थानीय तथा राष्ट्रियस्तरका योजनामा समेत समायोजन गर्न,
- सेवा प्रदायक निकायले समयमै प्रभावकारी ढङ्गले स्रोत परिचालन गरी अनुकूलन कार्य क्रमबद्ध रूपमा अपनाउन र कार्यान्वयन गर्न, र कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्दै कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न, र
- स्थानीय तथा राष्ट्रिय योजनालाई लागतको आधारमा अनुकूलनका प्रभावकारी विकल्प पहिचान गर्न ।

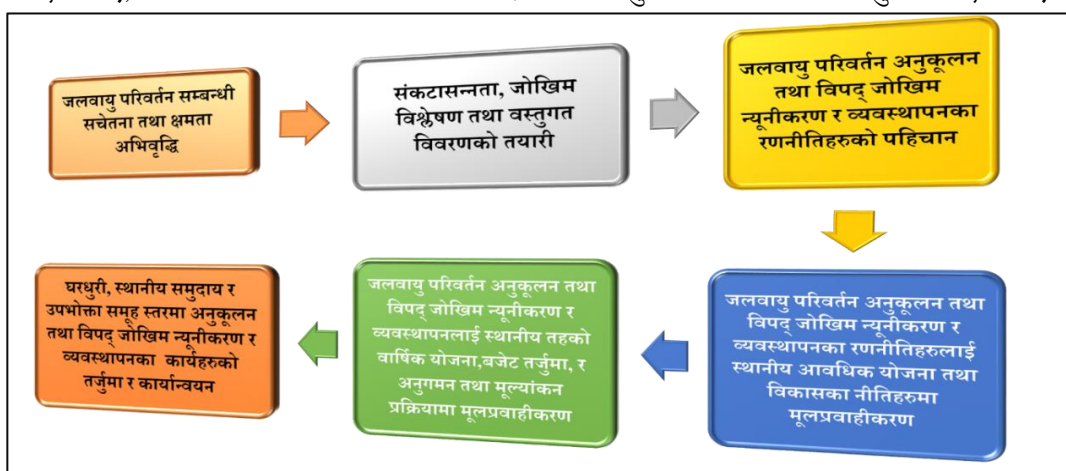
मान्यता:

- स्थानीय जलवायु अनुकूलन कार्ययोजना स्थान विशेष अनुसार फरक फरक हुन्छ । त्यसैले लक्षित क्षेत्र, वर्ग तथा समुदायको पहिचान गरी जलवायु परिवर्तनको असरसँग सामना गर्न अनुकूलनका उपायहरूको प्राथमिकीकरण गरी स्थानीय अनुकूलन योजना तयार गरिएको छ ।
- नगर स्तरीय अनुकूलन योजनाले लक्षित क्षेत्र, वर्ग तथा समुदायलाई समेटेी जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी कार्यक्रमहरूको तय गरेको हुँदा यो कार्ययोजना प्रभावकारी रूपले सञ्चालन गर्न सकिन्छ ।
- स्थानीय निकायमा निर्वाचित जनप्रतिनिधि भएको हुँदा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी अनुकूल वातावरणको श्रृजना हुनेछ ।
- स्थानीय अनुकूलन योजना निर्माण गर्दा नगरपालिकामा रहेको सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूला समावेश गरिएकाले योजनालाई प्राथमिकताका साथ कार्य गर्न उपयुक्त वातावरण श्रृजना हुनेछ ।
- स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचनाको निर्देशित सिद्धान्त उर्धगामी, समावेशी, तत्परता र लचिलोमा आधारित भई स्थानीय अनुकूलन योजना तयार गरिएको छ ।
- राष्ट्रिय अनुकूलन योजनाले पहिचान गरेका क्षेत्रमा आधारित भई जलवायु परिवर्तनले असर गर्ने सबै विषयगत क्षेत्र समेटि विभिन्न सरकोकारवाला निकायहरूको सहभागीतामा योजना तयार गरिएको छ ।

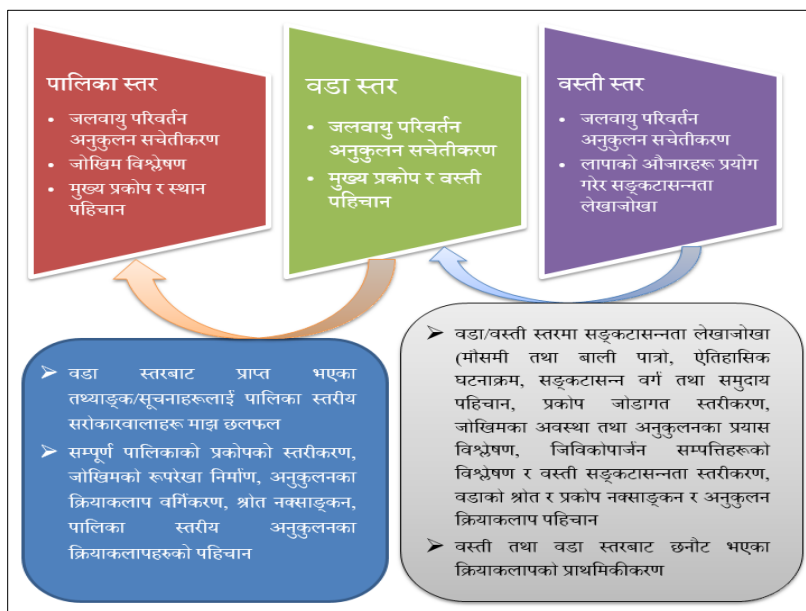
- स्थानीय अनुकूलन योजना तयार गर्दा स्थानीय विपद ब्यवस्थापनका पक्षहरूलाई पनि विशेष ध्यान दिईएको छ ।

१.३ योजना निर्माण विधि तथा चरण

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गर्दा जलवायु परिवर्तन नीति २०७६, राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम २०६७, परिमार्जित स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना २०७६, स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८, विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५, विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०, वातावरण नीति २०७६ लाई आधार मानिएको छ । स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचनाका चार मार्गदर्शक सिद्धान्तहरू (उर्ध्वगामी, तत्परता, लचकता र समावेशी) र छ चरण अन्तर्गत विभिन्न सहभागितामूलक विधिहरूको प्रयोग गरी यो कार्ययोजना तर्जुमा गरिएको छ, जसको समग्र निर्माण चरण चित्र १ मा र तर्जुमा विधि चित्र २ प्रस्तुत गरिएको छ

चित्र १ योजना तर्जुमा चरण

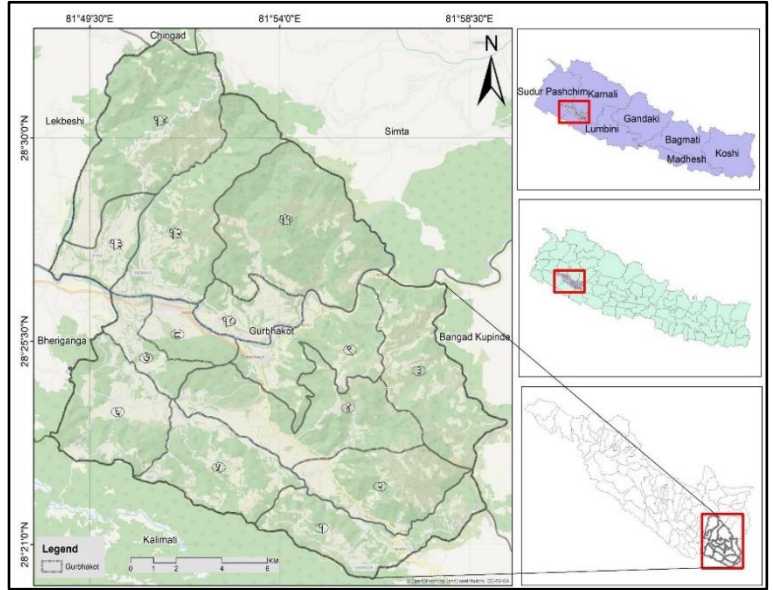
चित्र २ योजना निर्माण विधि

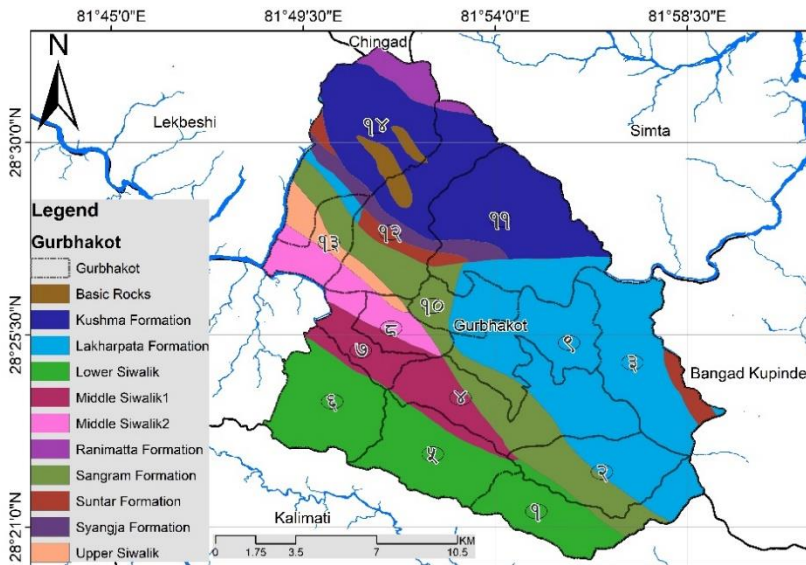
अध्याय २ स्थानीय तहको परिचय

२.१ अवस्थिति तथा भू-बनोट

सुर्खेत जिल्लाको पूर्वक्षेत्रमा अवस्थित यो नगरपालिका सविकको दहचोक, गुमी, घुमखहरे र मेहेलकुना गाविसहरू मिलाएर तत्कालीन शुभाघाट नगरपालिका २०७२ असोजमा बनेको थियो भने, साविकका सहारे, मालारानी र धारापानी गाविस थपगरी गुर्भाकोट नगरपालिका बनेको हो । २०७३ कार्तिक १९ गतेको प्रविधिक समितिको निर्णयले १४ वटा वडाहरू कायम गरिएको थियो । यस नगरपालिकाको पूर्वमा सिम्ता गाउँपालिका र सल्यान जिल्लाको बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका, पश्चिममा भेरी गंगा नगरपालिका र लेखवेशी नगरपालिका, उत्तरमा चिङ्गाड गाउँपालिका र लेखवेशी नगरपालिका रहेको छ भने दक्षिणमा सल्यान जिल्लाको कालिमाटी गाउँपालिका रहेको छ

चित्र ३ नगरपालिकाको अवस्थिति

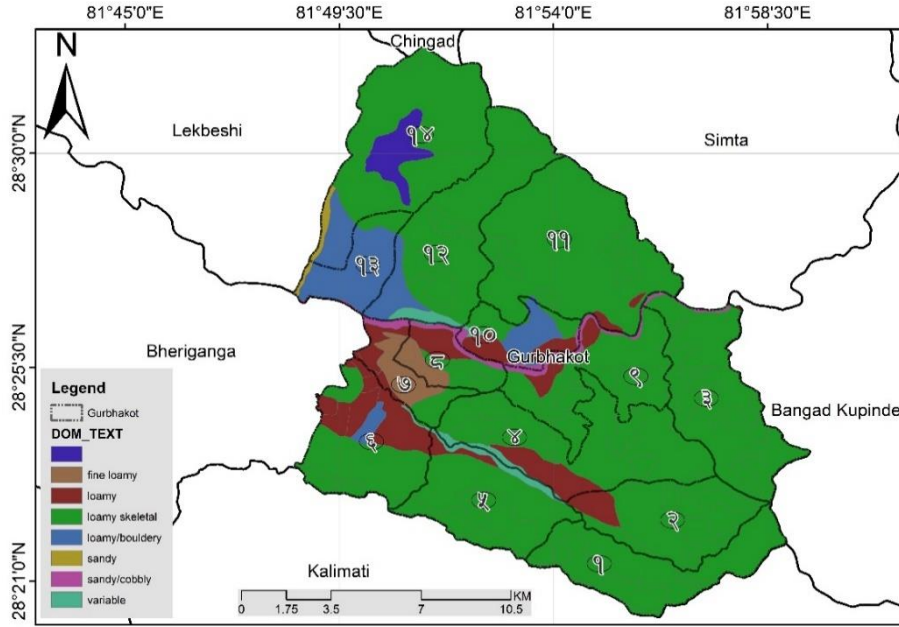
चित्र ४ नगरपालिकाको भू-गर्भ

। २२८.६२ वर्ग किलोमिटर रहेको यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति अक्षांश २८ डिग्री ३३ मिनेट उत्तर देखि २८ डिग्री ५३ मिनेट उत्तर सम्म र देशान्तर ८१ डिग्री ८१ मिनेट पूर्व देखि ८१ डिग्री ९९ मिनेट पूर्व सम्म रहेको छ । यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको अवस्थिति नक्शा चित्र ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

यस नगरपालिकाको उत्तरी भाग महाभारत पर्वत श्रृङ्खला देखि दक्षिणी भाग चुरे श्रृङ्खला सँग जोडिएको छ

भने दक्षिणी भाग चुरे पर्वत देखि महाभारत पर्वत सम्म फैलिएको हुनाले उत्तर दिशाबाट दक्षिण तर्फ भिरालो परेको भू-बनावट रहेको छ । चित्र ४. मा उल्लेख गरिएको नक्शा अनुसार यस नगरपालिकाको उत्तर दिशा

तर्फ महाभारत श्रृङ्खला पाइने चट्टानहरू छन् भने दक्षिण तर्फ शिवालिक क्षेत्र रहेको । यस क्षेत्रको माटो बनावट हेर्दा बलौटे, चिम्ट्याईलो, रातोमाटो, खैरोमाटो आदी किसिमको पाईन्छ (चित्र ५) ।

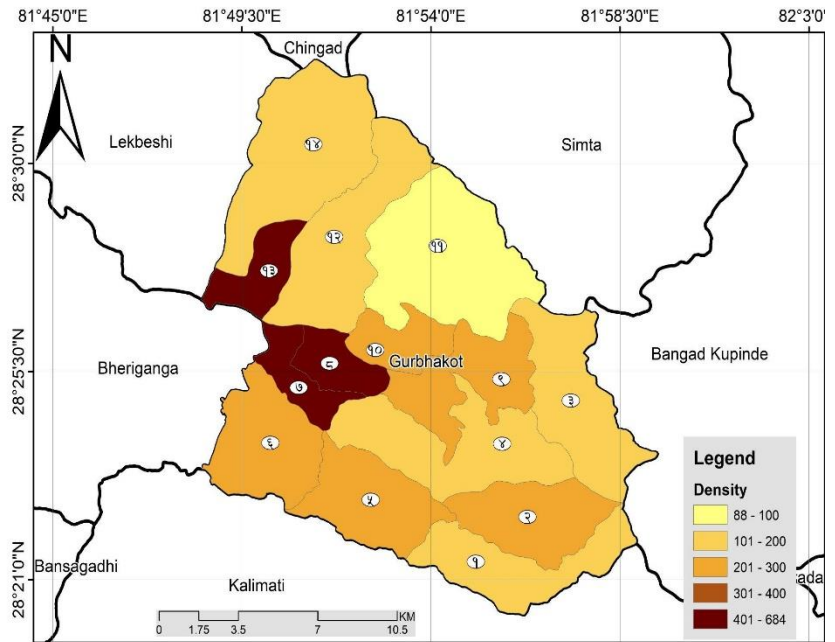

चित्र ५ गुर्भाकोट नगरपालिकामा पाईने माटोको प्रकार

२.२ भू-समाजिक अवस्थिति

२.२.१ जनसंख्या

यस गुर्भाकोट नागरपालिकाको २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार कुल जनसङ्ख्या ४८,२१६ छ जसमा ४६% पुरुष र ५४% महिला रहेका छन् भने जनघनत्व २११ रहेको छ । नगरपालिकाको लिङ्ग अनुपात ८५.२१ रहेको छ । यस नगरपालिकामा कुल घरधुरी ११ हजार ७ सय ९८ रहेको छ । यस नगरपालिकामा ३.२% अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू छन् जसमा २.९% महिला र ३.६% पुरुष छन् । ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, राजी र

चित्र ६ नगरपालिकाको जनघनत्व

दलितहरू यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने प्रमुख जातीय समूह

हुन् जसमा ७० वर्षभन्दा बढी उमेरका ४.४% पुरुष र १.८% महिला वृद्धवृद्धा छन् । यस नगरपालिकामा दशैं, तिहार, माघी, तीज, जनपूर्णिमा, बुद्धजयन्ती, तमुल्होसार, क्रिसमस डे लगायत मुख्य चाडका साथै स्थानीय स्तरमा खरीगौरामा लाग्ने जात्रा, बथौकांडा जात्रा, टिमुरे जुरीचुला जात्रा, बडाखोली जात्रा, पाँच पूर्णिमा, सहारे झाँकी, माघि मेला, फागुपूर्णिमा मेला, सइयाँ मेला जस्ता चाडपर्व मनाइन्छ । (नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७४ गुर्भाकोट) । चित्र ६ मा उल्लेख भए बमोजिम तुलनात्मक रूपमा वडा १३, ८ र ७ मा जनघनत्व उच्च देखिएको छ भने वडा ११ मा न्यून देखिएको छ । छिन्चु-जाजरकोट सडक छेउ वस्ति र बजार बाक्लिदै गई बसाई सराई समथल भागमा भएको कारण उक्त वडाहरू मा जनघनत्व धेरै देखिएको छ ।

तालिका १ नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण

वडा	घरघुरी संख्या	जनसंख्या			औषत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला		
१	४३९	१७७०	८०६	९६४	४.०३	८३.६१
२	८६३	३४६१	१५८०	१८८१	४.०१	८४.००
३	६२४	२८६५	१३६०	१५०५	४.५९	९०.३७
४	१०३७	४३६०	२०९९	२२६१	४.२०	९२.८४
५	७१२	३२१५	१५३३	१६८२	४.५२	९१.१४
६	११५५	४५५२	२०४०	२५१२	३.९४	८१.२१
७	७८५	३१७१	१४४३	१७२८	४.०४	८३.५१
८	११०४	४३२६	२०४४	२२८२	३.९२	८९.५७
९	१०६३	४५२८	२१२१	२४०७	४.२६	८८.१२
१०	५३८	२०६८	९०८	११६०	३.८४	७८.२८
११	६५३	२६५३	१२२५	१४२८	४.०६	८५.७८
१२	८३३	३२१६	१४३०	१७८६	३.८६	८०.०७
१३	११३१	४५३४	१९८५	२५४९	४.०१	७७.८७
१४	८६१	३४९७	१६०९	१८८८	४.०६	८५.२२
जम्मा	११७९८	४८२१६	२२१८३	२६०३३	४.०९	८५.२१

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, २०७८

२.२.२ शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सञ्चार

२.२.२.१ शिक्षा

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्यांक अनुसार यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको साक्षरता दर ८२.८ रहेको छ, जसमा महिला साक्षरता दर ७७.६ प्रतिशत र पुरुष साक्षरता दर ८९.१ प्रतिशत रहेको छ । गुर्भाकोट नगरपालिकाको शिक्षको अवस्था तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका २ नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था

लिङ्ग	प्रारम्भिक	आधारभूत	माध्यमिक	स्नातक	स्नातकोत्तर सो सरह वा माथी	अन्य	औपचारिक	नखुलेको	जम्मा
पुरुष	७४६	१०,३४६	५८२६	३६८	२००	२१	१८६	१०६	१७७९९
महिला	६४२	१०,४६३	६५४०	३७०	६९	२२	५७३	१९३	१८८७२
जम्मा	१३८८	२०,८०९	१२३६६	७३८	२६९	४३	७५९	२९९	३६६७१

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग, २०७८

२.२.३ स्वास्थ्य सुविधा

यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा जम्मा २२ वटा स्वास्थ्य संस्था रहेका छन् । यस नगरपालिकामा सरकारी स्तर बाट स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने जम्मा ६७ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरू छन् जसमा १ अस्पताल, ६ स्वास्थ्य चौकी, १ सामुदायिक स्वस्थ्य इकाई, ५ शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १५ पिएचसी ओरासी (PHC ORC), २६ EPI Clinic, ६ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र ७ बर्थिङ सेन्टर रहेका छन् । त्यसैगरी निजी स्वास्थ्य संस्था मा २ पोलिक्लिनिक र १० वटा औषधी पसलहरू रहेका छन् ।

२.२.४ उर्जा

यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको उर्जा प्रयोगको अवस्था विश्लेषण गर्दा बत्ति बालन र खान पकाउन गरेर दुई प्रकारले उर्जा प्रयोग गरेको पाइएको छ । बत्ति बालने सन्दर्भमा सबै भन्दा बढी ४८ प्रतिशतले बिजुलीको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ भने सबै भन्दा कम ०.३५ प्रतिशतले सोलारको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । यस सम्मबन्धि विस्तृत विवरण तलको चित्रमा देखाइएको छ । यसै गरी खाना पकाउनको निम्ति ९० प्रतिशत भन्दा बढीले दाउरा तथा काठको प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ भने अन्यमा एल.पि. ग्याँस, मट्टीतेल आदि प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ ।

२.२.४ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

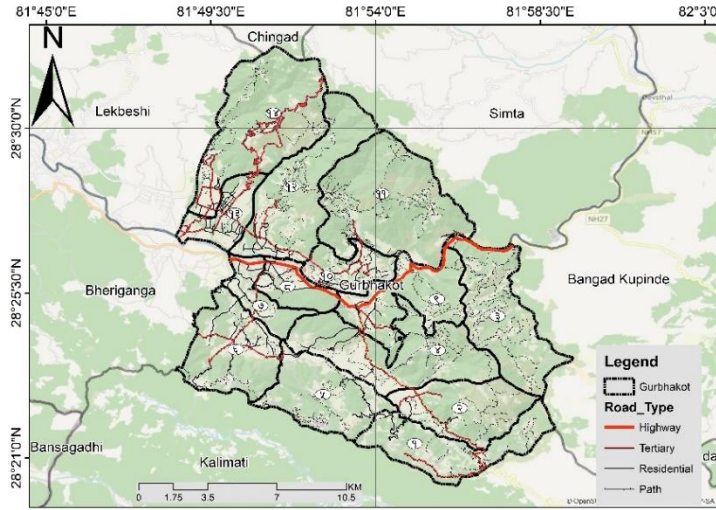
खाद्य सुरक्षाको अवधारणा सन १९७० को दशकमा विकसित भएको हो । सन १९७४ मा भएको विश्व खाद्य सम्मेलनले खाद्य सुरक्षालाई उत्पादन मूल्यमा हुने घटबढ र खाद्य उपभोगमा हुने वृद्धिलाई धान्न सक्ने आधारभूत खाद्य वस्तुको सबै समयमा हुने विश्वव्यापी आपूर्ति भनी परिभाषित गरेको छ । सबै मानिसको पर्याप्त मात्रामा पोषणयुक्त खाद्य पदार्थ माथिको आर्थिक, सामाजिक र भौतिक पहुँच, उपलब्धता र उपयोगको सुनिश्चितताको अवस्था खाद्य सुरक्षा हो । सबैले खान पाउनु पर्छ, खाद्य अभावमा कसैको पनि ज्यान जोखिममा पर्नु हुँदैन र उपलब्ध खाद्यवस्तु स्वास्थ्यका दृष्टिले स्वस्थ्य अनि पोसिलो हुनु पर्छ भन्ने मान्यता खाद्य सुरक्षाको हो ।

नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण अनुसार कृषि तथा खाद्य सुरक्षाको हिसाबले ३० प्रतिशत मानिसलाई ३ महिना भन्दा कम खान पुग्ने देखिन्छ तसर्थ यस नगरपालिका खाद्य सुरक्षाको हिसाबले कमजोर रहेको देखिन्छ ।

२.३ भौतिक पुर्वाधारको अवस्था

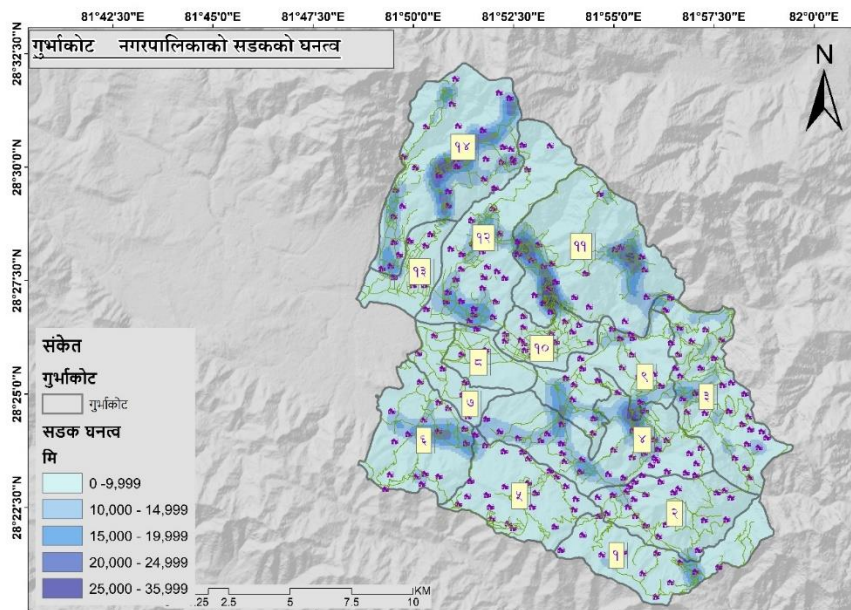
२.३.१ सडक सञ्जाल

कर्णाली प्रदेशमा पर्ने सुर्खेत जिल्लाको यो नगरपालिका भित्रि भद्वेस मधेस भू-भागमा पर्ने हुदा सडक तथा यातायात पुर्वाधार विकासको हिसाबले सन्तोषजनक अवस्थामा छ । सुर्खेत-जाजरकोट सडक मार्गको दायां बायांनै यस नगरपालिकाको बस्ति विकास भैरहेको पाईन्छ । त्यसैगरी नगरपालिका भित्रको आन्तरिक सडक सञ्जाल केहि कालोपत्रे भएका भए तापनि भित्री सडकहरू साँघुरा र स्तरोन्नति गर्नुपर्ने अवस्थामा छन् । विशेषगरी वर्षायाममा जीर्ण सडक तथा

पहिरोका कारण वस्तीहरूबीच सम्पर्क स्थापित हुन र आपतलाकिन सहायता पुर्याउन कठिन हुने गरेको छ । यस नगरपालिकाको सडक सञ्जाल तलको चित्र १० मा देखाइएको छ ।

चित्र ७ नगरपालिकाको सडक सञ्जाल

चित्र ८ नगरपालिकाको सडक घनत्व

२.३.२ सिंचाई

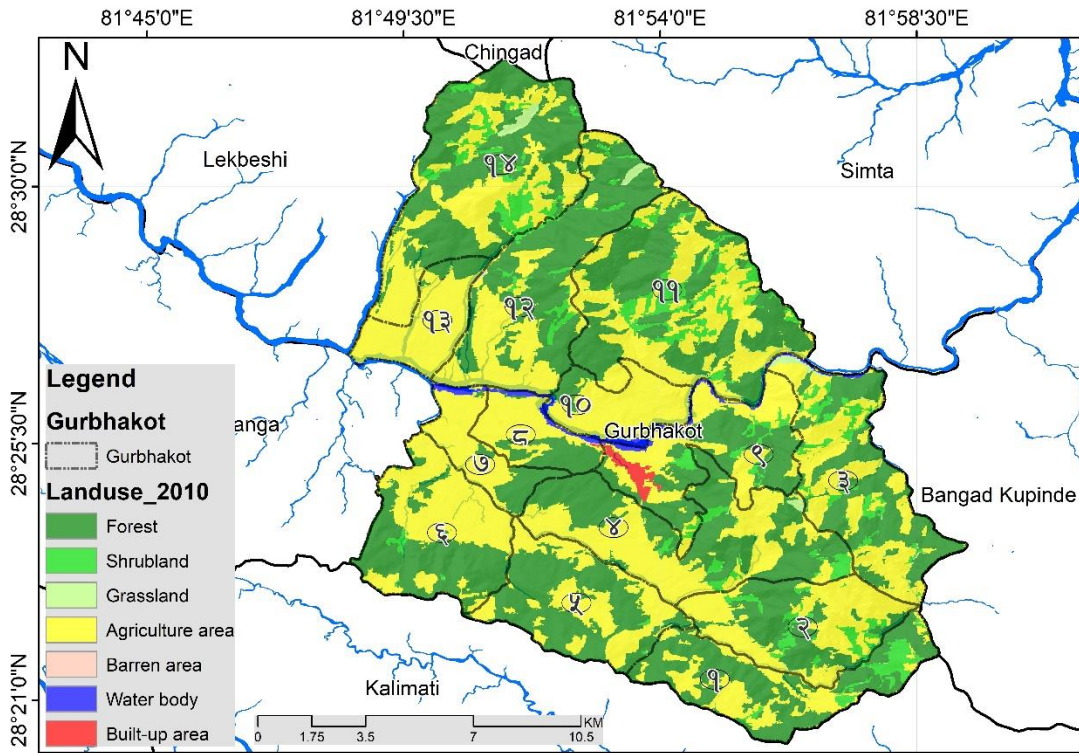
गुर्भाकोट नगरपालिका अन्तर्गत रहेको कुल जग्गाको क्षेत्रफल २३,८६६ हेक्टर रहेको छ। कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल ७,११६ हेक्टर रहेको छ । खेती गरिएका जमिन ५,६१२ हेक्टर रहेको छ र सिंचित क्षेत्रफल २,८४४ हेक्टर रहेको छ । यस नगरपालिकामा सिंचाइका लागि मुख्य गरी स्थानीय स्तरमा बग्ने गोछे, बर्दि, वेतेनी, ठाटी, काली, मेग्ना, बसेरी, काप्रे, फुलफुले, फलाटे, अर्जन जस्ता खोलाहरुलाई सिंचाइको स्रोतका रूपमा प्रयोग गरिएको छ । यी खोलाहरुबाट नियमित तथा मौसमी सिंचाइ सेवा लिने गरिएको छ ।

२.३.३ भू-उपयोग तथा परिवर्तन

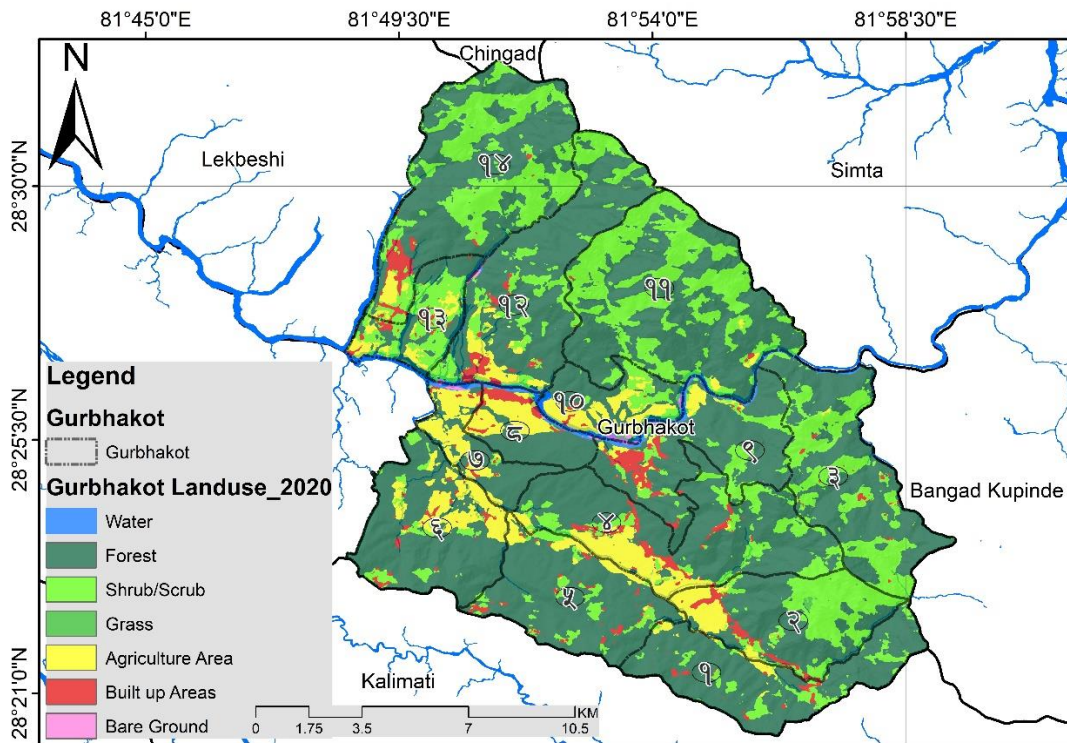
यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको सन् २०१० र सन् २०२० को भू-उपग्रह नक्शा र भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट लिइएको तथाङ्कलाई विश्लेषण गर्दा यो १० वर्षको अन्तरालमा भू-उपयोगमा उल्लेखनीय परिवर्तन भएको देखिन्छ । साथै उक्त विवरण तथ्याङ्कको रूपमा तालिका २ मा उल्लेख गरिएको छ, जस अनुरूप यस नगरपालिकाको वन क्षेत्र १६.४२ प्रतिशतले झाडी बुट्यानको क्षेत्र १८.०५ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ भने कृषि क्षेत्र ३६.७१ प्रतिशतले घटेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी शहरी तथा वस्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल ०.८१ वर्ग कि.मी बाट बढेर ७.३५ वर्ग कि.मी भएको छ र साथै बाँझो जमिन पनि ०.४३ वर्ग कि.मी ले बढेको छ । चित्र ११ र १२ मा यी १० वर्षको भू-उपयोग परिवर्तन चित्रण गरिएको छ ।

तालिका ३ नगरपालिकाको भू-उपयोग विवरण

भू-उपयोग	२०१०		२०२०	
	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)	प्रतिशत
वन	१०४.८	४५.८४	१४२.४	६२.२९
झाडी बुट्यान	१४.६२	६.३९	१९.८३	८.६७
घाँसेमैदान	२.३	१.०१	०.१८	०.०५
कृषिक्षेत्र	१०३.७	४५.३५	५५.८५	२४.४४
बाँझो जमिन क्षेत्र	०.१८	०.०८	०.५६	०.२४
पानीजन्य क्षेत्र	२.२३	०.९८	२.४९	१.०९
शहरी तथा वस्ती क्षेत्र	०.८१	०.३५	७.३५	३.२२
जम्मा क्षेत्रफल	२२८.६		२२८.६	

चित्र ९ गुर्भकोट नगरपालिकाको भू-उपयोग (२०१०)

चित्र १० गुर्भकोट नगरपालिकाको भू-उपयोग (२०२०)

२.३.४ पानीका स्रोत तथा खानेपानीका स्रोतमा पहुंच

यस नगरपालिकामा विशेषतः गोछे खोला, वर्दि खोला, वेतेनी खोला, ठाटी खोला, काली खोला, मेगना खोला, बसेरी खोला, काप्रे खोला, फुलफुले खोला, फलाटे खोला, अर्जन खोलाका साथै राम्रीकाँडा दह र सइयां दह जस्ता पोखरीहरू पानीका श्रोतहरू हुन । यी पानीका श्रोतहरू खानेपानी, सिंचाइ प्रयोजनको लागि प्रयोग गरिएको छ ।

२.३.५ वन तथा जलाधार

२.३.५.१ जलाधार

भेरी नदी मुख्य जलाधार तथा गोचे खोला उप-जलाधार रहेको छ भने अन्य साना उपजलाधारहरू प्रसस्त रहेका छन् जुन चित्र १३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.३.५.२ वन

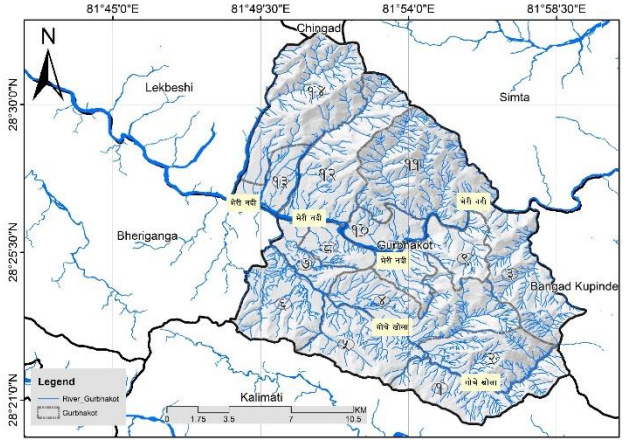
गुर्भाकोट नगरपालिका २०२० को भू-उपयोग तथ्याङ्क अनुसार कूल क्षेत्रफलमध्ये १४२३०

हेक्टर (६२.२९ प्रतिशत) वन क्षेत्रले ढाकेको छ *चित्र ११ गुर्भाकोट नगरपालिकाको जलाधार*

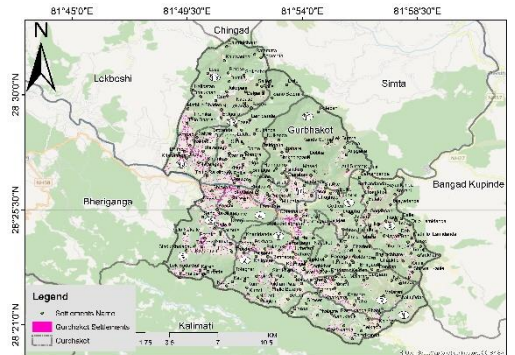
। उक्त वनमा मुख्यगरी साल, साज, चिलाउने, कटुस, सल्ला, वनकेरा, कसुम जस्ता वनस्पती पाईन्छ भने कालीच, ढुकुर, मुनाल, लाचे, सुगा, मयुर, परेवा, काग, वनकुखुरा, चिल, लाटोकोसेरो, गिद्ध, मैना,हलेसी, परेवा, जुरेली, न्याउली चरी, तिन्ना, जलहास आदि चराचुरुङ्गी पाईन्छ । त्यसैगरी वन्य जन्तुमा घोरल, मृग, बाघ, भालु, बादर, गुना, दुम्सी, बदेल, खरायो, कुछुवा, स्याल, मृग, घोरल, बदेल, स्याल, खरायो, थार आदी वन्य जन्तुहरू पाईन्छ । यस नगरपालिकामा ३५ वटा सामुदायिक वन (अनुसूची) जसको क्षेत्रफल ४७१४.८४ हेक्टर र २६ वटा निजी वन जसको क्षेत्रफल १४.६४ हेक्टर गरी जम्मा ४७२९. ४८ हेक्टर वन क्षेत्रले ओगटेको छ ।

२.३.६ वस्ति तथा वस्ति विस्तारको अवस्था

यस नगरपालिकामा हाल भैरहेको वस्ति विकास तथा विस्तार लाई हेर्ने हो भने सुर्खेत-जाजरकोट सडक तथा सुर्खेत-सल्यान सडकको दायां बायां वस्ति विकास तथा विस्तार भएको देखिन्छ । यसका साथै अन्य सुविधाको निमित्त समेत मानिसहरू पहाडी भू-भाग छोडेर सडक छेउमा सर्ने गरेको पाईन्छ । यस नगरपालिकामा भैरहेको वस्ति विस्तारको अवस्था तलको चित्र १४ ,१५ र १६ मा देखाइएको छ ।

चित्र ११ गुर्भाकोट नगरपालिकाको जलाधार

चित्र १२ गुर्भाकोट नगरपालिकाको वस्ती

 <p>चित्र १३ नगरपालिकाको बस्ती विस्तार अवस्था</p>	
गुर्भाकोट नगरपालिकाको बस्ती २००३ (मेहलकुना)	गुर्भाकोट नगरपालिकाको बस्ती २०२३

२.३.७ मुख्य पर्यटकिय क्षेत्र

गुर्भाकोट नगरपालिकाको आर्थिक विकास र संस्कृतिको संरक्षणको लागि यहाँ रहको पर्यटकिय क्षेत्रको प्रमुख भुमिका रहने हुन्छ । समग्र विकासको लागि पनि पर्यटन विकास महत्वपूर्ण पक्ष हो र समग्र विकासकलागि सम्भाव्य पर्यटकिय स्थलहरूको प्रवर्दन गर्न आवश्यक छ । यस क्षेत्रमा रहेका जुरीचुला, भोटेचुली, राम्रीकांडा, दुरपिन डांडा, चमेरी गुफा, खटाङ्ग आदी महत्वपूर्ण पर्यटकिय स्थलहरू मानिन्छन् ।

२.३.८ संघसंस्थाहरू

यस नगरपालिकामा कमा गर्ने विभिन्न संघसंस्था तथा तिनको कार्यक्षेत्र सामुहिक छलफल तथा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणबाट संकलन गरिएको छ, जसको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ:

तालिका ४ नगरपालिकामा कार्यरत संघसंस्था

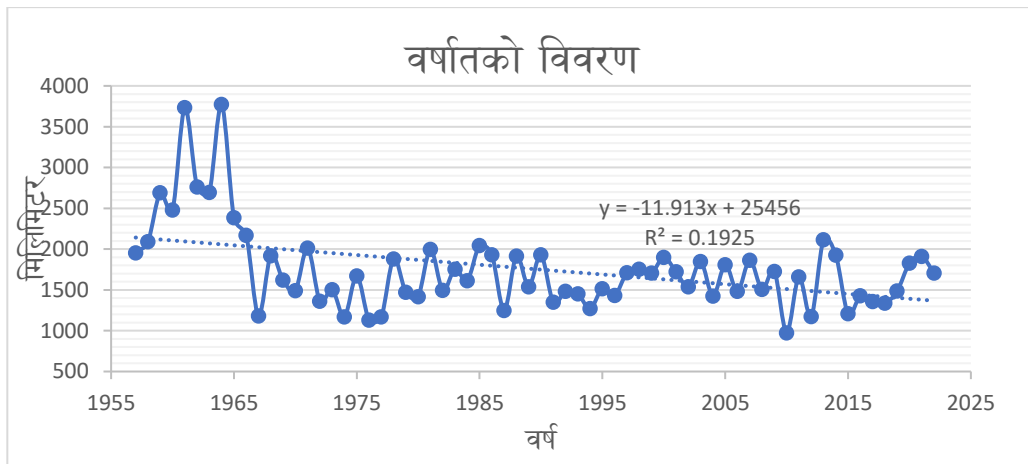
क्र.स.	संस्थाको नाम	कार्य क्षेत्र
१	सुन्दर नेपाल संस्था	कृषि, सुशासन, विपद् व्यवस्थापन
२	स्याक नेपाल	लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण
३	वातावरण सुधार नेपाल	
४	सिविन	बालबालिका
५	फेडो	दलित तथा महिला
६	ली-वर्ड	कृषि
७	हेल्भेटास	जिविकोपार्जन
८	IWMI	पानी
९	PIN	विपद् व्यवस्थापन
१०	Mott-Mac	जलवायु अनुकूलन

अध्याय ३ जलवायु परिवर्तन, विपद् तथा जोखिमको अवस्था

३.१ मौसमि तथ्यांकको विश्लेषण

३.१.१ वर्षातको विश्लेषण

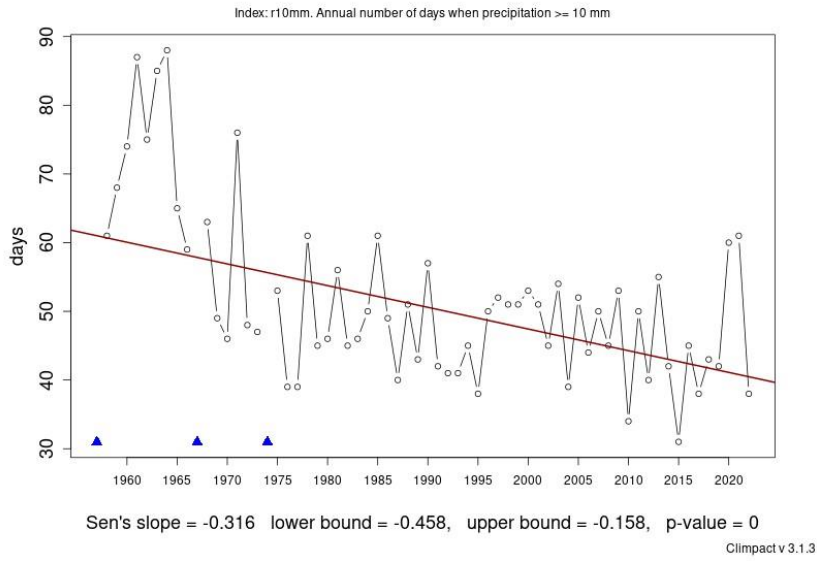
यस क्षेत्रको वर्षातको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्रमा औषत प्रति वर्ष १७५४ मिलिमिटर वर्षा हुने गरेको छ भने वार्षिक हुने वर्षा प्रति वर्ष ११.९१ मिलिमिटरका दरले घट्दै गइरहेको देखिन्छ । यस विश्लेषण अनुसार सन् १९६४ मा यस क्षेत्रमा भिषण वर्षा भइको देखिन्छ उक्त समयमा यस क्षेत्रमा एकै दिन ३७७१ मिलिमिटर वर्षा भएको देखिन्छ र सबै भन्दा कम वर्षा सन् २०१० मा ९७४ मिलिमिटर भएको देखिन्छ (चित्र १९) ।

चित्र १४ वर्षातको विवरण (स्टेसन न: ४०६)

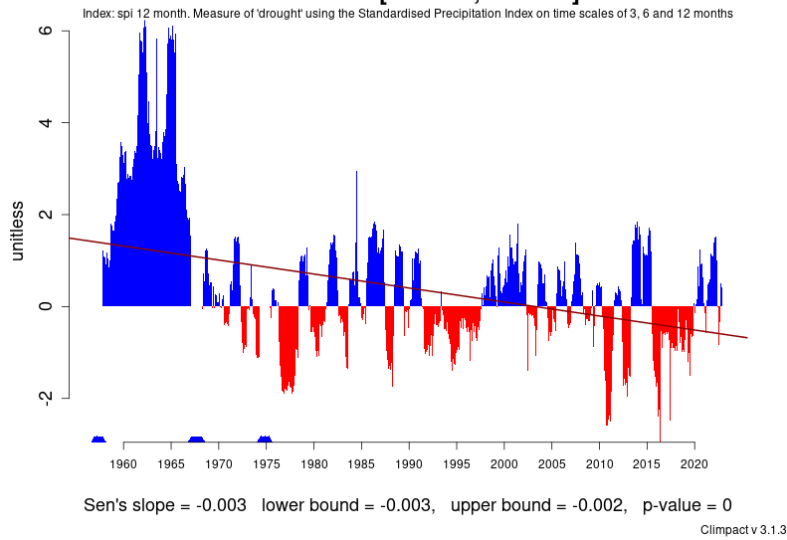
यसै गरी यस मौसम मापन केन्द्रको तथ्यांक अनुसार एक दिनमा १० मिलिमिटर भन्दा बढी पानी पर्ने क्रमश घटिरहेको छ तथा पानी पर्ने दिन समेत घटिरहेको देखिन्छ अर्थात सुख्खा हुने दिन बढी रहेको छ । त्यस सम्बन्धि तथ्यांक तलको चित्रमा देखाईएको छ ।

Station: Sur [28.61°N, 81.61°E]

चित्र १५ १० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने दिन

Station: Sur [28.61°N, 81.61°E]

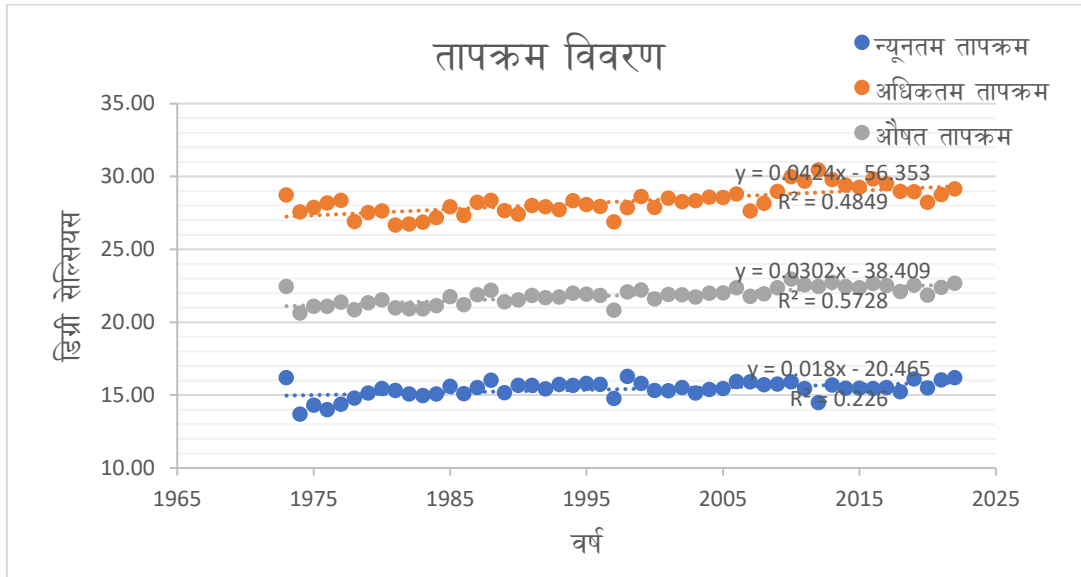

चित्र १६ नगरपालिकामा खडेरीको अवस्था

३.१.२ तापक्रमको विश्लेषण

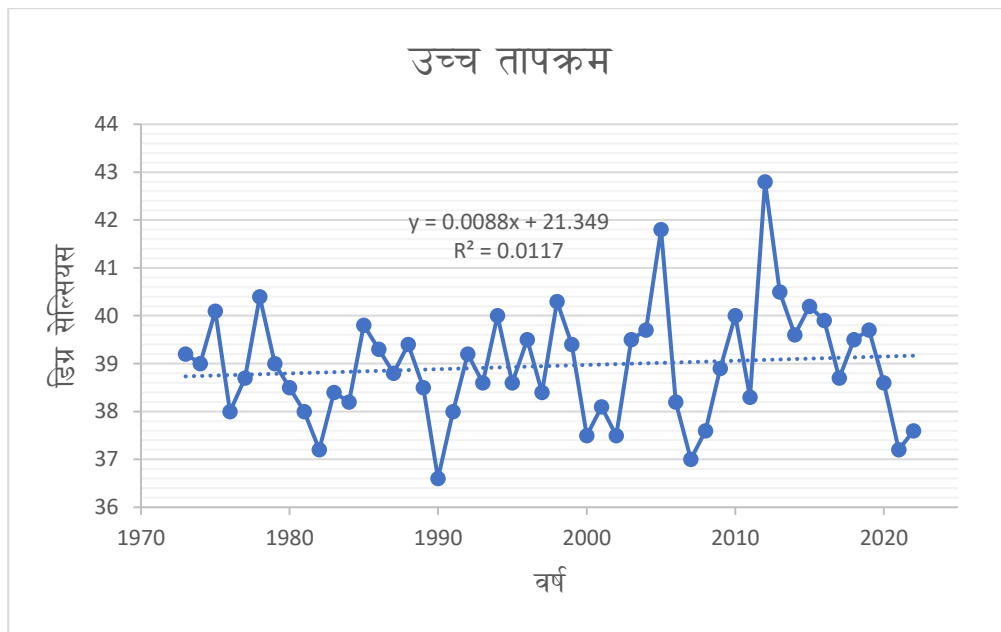
यस क्षेत्रको औषत तापक्रम २१.८४ डिग्री सेल्सियस रहेको छ । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग को विरेन्द्रनगर स्थित विमानस्थलमा रहेको स्टेसन नं ४०६ को मौसमि विवरण अनुसार यस क्षेत्रको औषत अधिकतम तापक्रम २८.२९ डिग्री सेल्सियस रहेको छ । अधिकतम तापक्रमको विश्लेषण अनुसार यस क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम बढ्दै गइरहेको देखिन्छ भने सबै भन्दा कम अधिकतम तापक्रम १९८० मा २७.६४ डिग्री सेल्सियस देखिन्छ भने सबै भन्दा बढी सन् २०१२ मा ३०.४५ देखिन्छ (चित्र १७) । यस क्षेत्रको औषत न्यूनतम तापक्रम १५.४० रहेको छ भने सबै भन्दा बढी न्यूनतम तापक्रम १६.२८ डिग्री

सेन्टिग्रेट सन् १९७४ मा र सबै भन्दा बढी न्यूनतम तापक्रम १६.२८ सन् १९९८ मा मापन गरिएको थियो (चित्र १८) ।

चित्र १७ नगरपालिकाको तापक्रम विवरण

यसै गरी यस क्षेत्रको अत्यधिक तापक्रमको विवरण केलाउंदा सन् २०१२ मा सबै भन्दा बढी ४२.८ डिग्री सेल्सियस मापन गरिएको थियो भने सबै भन्दा कम सन् १९७३ मा -०.६ डिग्री सेल्सियस मापन गरिएको छ ।

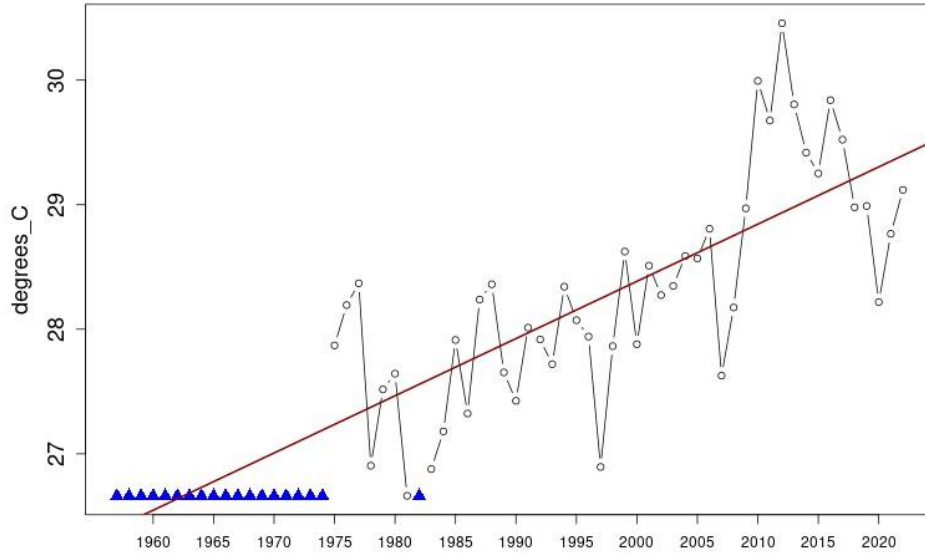

चित्र १८ उच्च तापक्रमको

यसका साथै यस मौसम मापन केन्द्रको तथ्यांक अनुसार वार्षिक अधिकतम तापक्रम उच्च गतिमा वृद्धि हुंदै गइरहेको देखिन्छ । जस सम्बन्धित विवरण तलको चित्रमा देखाईएको छ ।

Station: Sur [28.61°N, 81.61°E]

Index: tsm. Annual mean daily maximum temperature

Sen's slope = 0.046 lower bound = 0.032, upper bound = 0.061, p-value = 0

Climpact v 3.1.3

चित्र १९ औषत तापक्रम २५ डिग्री सेल्सियस भन्द वढी तापक्रम

३.२ मौसमि तथा प्रकोप पात्रो

स्थानीय मौसम र मौसमी अवस्था, बाली तथा प्रकोपमा आएको परिवर्तन बारे जानकारी हासिल गर्न परिवर्तित प्रकोप तथा मौसमी पात्रो विधिको प्रयोग गरिएको थियो । समुदायको ज्येष्ठ नागरीक, बुद्धिजीवीसँगको छलफलबाट भएको जलवायु सम्बन्धी जानकारी विवरणका आधारमा तापक्रम, वर्षाको स्वरूप, प्रकोपको स्वरूप आदिमा आधारीत रहेर यस मौसम पात्रो तयार गरिएको थियो । मौसमी पात्रो सम्बन्धि जानकारी हासिल गर्न विगतको करिब ३० वर्ष पहिले र हालको बारे तुलनात्मक अध्ययन गरी प्रकोप, तापक्रम, बाली आदि हुने समयमा परिवर्तन आएको वा नआएको प्रस्ट समुदायमा देखिएको थियो । यसरी तयार पारिएको परिवर्तित प्रकोप तथा मौसमी पात्रो तलको तालिका १२ मा उल्लेख गरिएको छ .

तालिका ५ मौसम तथा प्रकोप पात्रो

मौसम	समय	बैशाख	जेष्ठ	अषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत	हाल देखिएको परिवर्तन
गर्मी दिन	३० वर्ष पहिले	पहिलो हसा	महिनाभरी	पहिलो हसा (अन्त्य)										गर्मी दिन हुने समय कम्तिमा १५ दिन चाँडै र डेढ महिना ढिलो अन्त्य हुने गरेको
	अहिले	महिनाभरी	महिनाभरी	महिनाभरी	महिनाभरी	दोस्रो हसा (अन्त्य)							दोस्रो हसा (सुरु)	
चिसो दिन	३० वर्ष पहिले							पहिलो हसा (सुरु)	महिनाभरी	महिनाभरी	महिनाभरी	पहिलो हसा (अन्त्य)		जाडो हुने दिन समेत करिब ३० दिन कम भएको
	अहिले								पहिलो हसा (सुरु)	महिनाभरी	दोस्रो हसा (अन्त्य)			

	अहिले			पहिलो हसा (सुरु)	चौथो हसा (अन्त्य)								
बाढी	३० वर्ष पहिले			पहिलो हसा (सुरु)	चौथो हसा (अन्त्य)								बाढीका घटनाहरुमा हुने समयमा परिवर्तन भएको छैन
	अहिले			पहिलो हसा (सुरु)	चौथो हसा (अन्त्य)								

३.३ वाली पात्रो

स्थानीय मौसम र मौसमी अवस्था, वाली तथा प्रकोपमा आएको परिवर्तन बारे जानकारी हासिल गर्न परिवर्तित प्रकोप तथा मौसमी पात्रो विधिको प्रयोग गरिएको थियो । समुदायको ज्येष्ठ नागरीक, बुद्धिजीवीसँगको छलफलबाट भएको जलवायु सम्बन्धी जानकारी विवरणका आधारमा तापक्रम, वर्षाको स्वरूप, प्रकोपको स्वरूप आदिमा आधारीत रहेर यस मौसम पात्रो तयार गरिएको थियो । मौसमी पात्रो सम्बन्धि जानकारी हासिल गर्न विगतको करिब ३० वर्ष पहिले र हालको बारे तुलनात्मक अध्ययन गरी प्रकोप, तापक्रम, वाली आदि हुने समयमा परिवर्तन आएको वा नआएको प्रस्ट समुदायमा देखिएको थियो । यसरी तयार पारिएको परिवर्तित प्रकोप तथा मौसमी पात्रो तलको तालिका १२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ६ वाली पात्रो

वाली तथा वनस्पति	समय	बैशाख	जेष्ठ	अषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत	हाल देखिएको परिवर्तन
------------------	-----	-------	-------	------	--------	-------	------	---------	--------	-----	-----	---------	-----	----------------------

मकै	पहिले	पहिलो र दोस्रो हसा				चौथो हसा	पहिलो हसा							मकै लगाउने समय हाल १५ दिन सम्म ढीला भएको र भित्र्याउने समय १ हसा ढीला भएको
	अहिले	चौथो हसा	पहिलो हसा				पहिलो र दोस्रो हसा							
गहुँ	पहिले	पहिलो हसा					दोस्रो र तेस्रो हसा					तेस्रो हसा		गहुँ लगाउने समय ७ दिन देखि १५ दिन सम्म ढीला भएको तर भित्र्याउने समय १५ दिन चाँडै भएको
	अहिले						चौथो हसा	पहिलो हसा			चौथो हसा	पहिलो हसा		
मसुरो	पहिले						दोस्रो र तेस्रो हसा				चौथो हसा			मसुरोको विउ छर्न ७ देखि १० दिन सम्म ढिला भएको तर भित्र्याउने समयमा परिवर्तन नभएको
	अहिले						चौथो हसा	पहिलो हसा			चौथो हसा			
तोरी	पहिले					दोस्रो हसा					पहिलो हसा			तोरी छर्ने समय १० देखि १५ दिन सम्म ढिला भएको तर भित्र्याउने समयमा कुनै परिवर्तन नभएको
	अहिले					चौथो हसा					पहिलो हसा			
केराउ	पहिले						दोस्रो र तेस्रो हसा					पहिलो हसा		केराउ लगाउने समय ७ दिन देखि १५ दिन सम्म ढीला हुने गरेको छ भने भित्र्याउने समयमा भने १५ दिन चाँडै हुने गरेको छ
	अहिले						चौथो हसा	पहिलो हसा			तेस्रो हसा			

चना	पहिले						दोस्रो र तेस्रो हसा				पहिलो हसा	चना छर्ने समय १० देखि १५ दिन सम्म ढिला भएको तर भित्र्याउने समयमा कुनै परिवर्तन नभएको	
	अहिले						चौथो हसा	पहिलो हसा					पहिलो हसा
सिमि	पहिले	नलगाउने गरेको										सिमि पहिला यस क्षेत्रमा लगाउने गरेको थिएन तर आज भोली खेति गर्ने गरेको छ	
	अहिले		चौथो हसा	पहिलो हसा							चौथो हसा		पहिलो हसा
धान	पहिले			असार पहिलो र दोस्रो हसा	दोस्रो हसा				मंसिर दोस्रो हसा				धान लगाउने समय पहिला भन्दा चाँडै (१५ दिन) र भित्र्याउने समय १ महिना चाँडै हुने गरेको छ
	अहिले		पहिलो र दोस्रो हसा	पहिलो र दोस्रो हसा				कार्तिक दोस्रो हसा					
आलु	पहिले	खेती नगर्ने										पहिला आलु खेती गर्ने गरको थिएन तर आजभोली खेती गर्ने गरिएको छ	
	अहिले			पहिलो र दोस्रो हसा							दोस्रो हसा		पहिलो हसा

३.४ प्रकोप पहिचान वडा स्तरीय संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण

यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको वडा स्तरीय प्रकोप स्तरीकरण सहभागितामुलक तवरबाट गरिएको लेखाजोखाका, ऐतिहासिक घटनाक्रम तथा प्रकोप नक्शाकनबाट पहिचान गरिएका आधारमा यस नगरपालिका अन्तर्गतका १४ वटा वडामा रहेका विभिन्न जलवायुजन्य प्रकोपहरू मध्ये सबैभन्दा बढी असर तथा प्रभाव पारेको प्रकोप कुन हो भनी स्तरीकरण गर्दै विश्लेषण गरिएको थियो। यस अनुसार प्रत्येक वडाको प्रकोप स्तरीकरण तलको तालिका ४ मा देखाइएको छ ।

तालिका ७ प्रकोप स्तरीकरण

प्रकोप स्तरीकरण	वडाहरू													
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१	पशुरोग	महामारी	पशुरोग	महामारी	रोगकिरा	बाढी	रोगकिरा	मिचाहाझार	रोगकिरा	वन्यजन्तु आक्रमण	रोगकिरा	रोगकिरा	रोगकिरा	वन्यजन्तु आक्रमण
२	मिचाहाझार	वन्यजन्तु आक्रमण	वन्यजन्तु आक्रमण	रोगकिरा	पहिरो	पहिरो	बाढी	रोगकिरा	पशुरोग	मिचाहाझार	पशुरोग	वन्यजन्तु आक्रमण	बाढी	रोगकिरा
३	सुख्खा खडेरी	रोगकिरा	रोगकिरा	बाढी	हुरीबतास	हुरीबतास	सुख्खा खडेरी	महामारी	महामारी	सुख्खा खडेरी	वन्यजन्तु आक्रमण	अतिवृष्टी	वन्यजन्तु आक्रमण	मिचाहाझार
४	महामारी	वेमौसमि वर्षा	पहिरो	हुरीबतास	बाढी	रोगकिरा	पशुरोग	पशुरोग	पहिरो	रोगकिरा	बाढी	महामारी	अतिवृष्टी	डढेलो

५	हुरीबता स	बाढी	हुरीबता स	सुख्खा खडेरी	सुख्खा खडेरी	सुख्खा खडेरी	पहिरो	हुरीबता स	वन्यज न्तु आक्रम ण	आगला गी	हुरीबता स	बाढी	हुरीबता स	बाढी
६	डढेलो	पहिरो	महामा री	आगला गी	आगला गी	महामा री	महामा री	आगला गी	सडक दुर्घटना	असिना	महामा री	पशुरोग	महामा री	सुख्खा खडेरी
७	पहिरो	हुरीबता स	असिना	वन्यज न्तु आक्रम ण	वेमौस मि वर्षा	आगला गी	डढेलो	डढेलो	आगला गी	बाढी	पहिरो	हुरीबता स	चट्याङ्ग	असिना
८	चट्याङ्ग	सुख्खा खडेरी	आगला गी	पहिरो	असिना	डढेलो	वन्यज न्तु आक्रम ण	बाढी	बाढी	पहिरो		पहिरो	असिना	महामा री
९	बाढी	आगला गी	चट्याङ्ग	असिना	मिचाहा झार			पहिरो	दुर्घटना			आगला गी	डढेलो	हुरीबता स
१०		असिना			भू-कम्प			वन्यज न्तु आक्रम ण	हुरीबता स				पहिरो	चट्याङ्ग
११		चट्याङ्ग						असिना	चट्याङ्ग					

३.५ ऐतिहासिक समयरेखा

गुर्भाकोट नगरपालिकामा विगत ३० वर्ष देखि हुने गरेका विभिन्न प्रकोपका घटनाक्रमहरूको प्रकृति र यसले पार्ने गरेको प्रभावको विश्लेषण गर्न, हाल सम्म विभिन्न प्रकारका प्रकोपका कारण प्रभावित घरधुरी तथा समुदाय, उक्त प्रकोपसँग समुदायले जुध्न गरेका प्रयासहरूका साथै यिनले भविष्यमा पार्न सक्ने असको विश्लेषण पालिका स्तरमा जनप्रतिनिधिहरू, जेष्ठ नागरीक, बुद्धिजिवी, शिक्षक तथा समाजसेवीहरूको उपस्थितिमा समग्र रूपमा विश्लेषण गरी समुदायको संकटासन्नताको समग्र अवस्था अनुसन्धानमा उल्लेख गरिएको छ र वडामा हुने गरेका प्रकोपलाई तलको तालिकामा देखाईएको छः

तालिका ८ नगरपालिकाको ऐतिहासिक समयरेखा

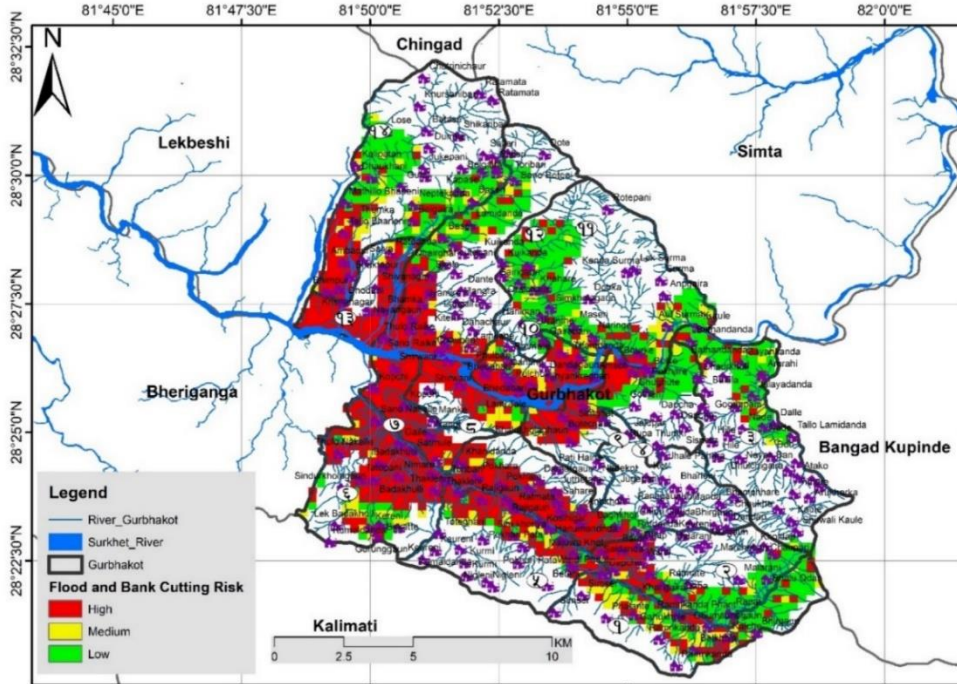
प्रकोप/संख्या	वडा नं													
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
अतिवृष्टी										१	१	१	१	
असिना		१	२	१				१		१			१	१
आगलागी		१	३	१	१	१	१	१	१	१		२		
चट्याङ्ग			३	१					१		२		१	२
डढेलो	१			१		१		१	१					१
दुर्घटना									२					
नदि कटान									१					
पशुरोग	१		१		१		१		१		१			
पहिरो	१		१	१	१	२	२	१	१	१			१	
बाढी	१		३	२	१	१	१	१	३	२	१	२	१	२
भू-कम्प		१	१	१	१			१	१			१		
महामारी	१		१	१		१	१		१			१		१
मिचाहा झार	१							१		१				१

रोगकिरा		३	१	१	१	१	२	१	१	२	१	२	२	२
वन्यजन्तु आक्रमण		२	१			१	१	१	१		१	१	१	१
सडक दुर्घटना									२					
सर्प दंश									१					१
सुख्खा खडेरी	१		१	१		१	१			१				१
हुरीबतास	१	१	२	१	२	१		१	१	१	१	२	१	२
जम्मा	८	९	२०	१२	८	१०	१०	१०	१९	११	८	१२	९	१५

३.६ प्रकोप तथा असर मूल्यांकन

३.६.१ बाढी तथा नदी कटान जोखिम विश्लेषण

यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको बाढी तथा नदी कटान जोखिम विश्लेषण गर्नको निम्ति १२.५ मिटरको डिजिटल ईलिभेसन मोडल, नदीको घनत्व, भिरालोपना, उचाई आदि राखेर विश्लेषण गरिएको थियो यसका साथै सहभागिता मुलक बाट नक्सांकन समेत गरेर यस तथ्याङ्कलाई रुजु समेत गरिएको थियो । यस नगरपालिकाको बाढी तथा नदी कटान नक्सांकन तलको चित्र २० मा देखाइएको छ ।

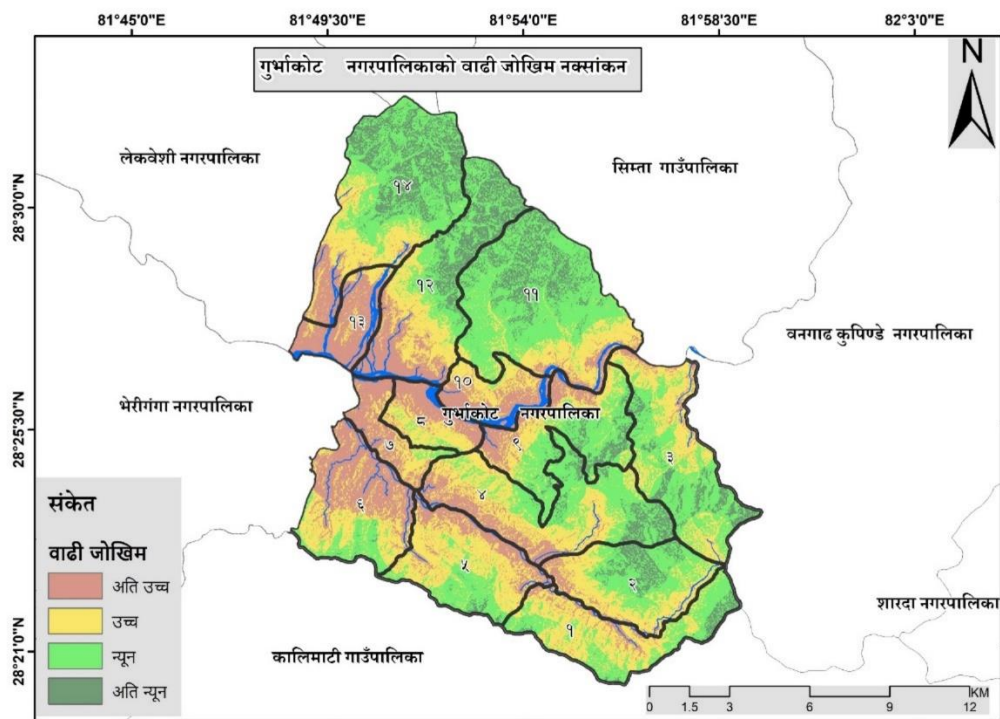
चित्र २० गुर्भाकोट नगरपालिकाको नदीकटान जोखिम नक्साङ्कन

यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको बाढी तथा डुबान नक्साङ्कन अनुसार तालिका ९ अनुसारको बस्ती तथा समुदाय उच्च जोखिमा रहेको देखिन्छ ।

तालिका ९ बाढी तथा नदीकटान क्षेत्र

वडा नं.	प्रकोप वा विपद्	जोखिममा रहेका समुदाय तथा बस्ती
1	बाढी	ठूलो खोला सिरान, गोचेखोला आसपासका वसिन्दा
2	बाढी	गोचे खोला, आपखोली, खोलाढाप, गैरी बजार
3	बाढी	काउले भित्री खोला, डोब, लामीडाँडा बीचगाँउ
4	बाढी	घोद्रेखोला देखि गोछेखोला, आपखोली, गोलार
5	बाढी	गाँडापानी, थग्लेनी, पान्दुने क्षेत्र
6	बाढी	विर काट्टे, केरेनी
7	बाढी	गोकलपुर, खैरौनी, गोछेखोला, माथिल्लो श्रीबारी, मानिके, गोकलपुर

8	वाढी	गंगटे टोल, घारी टोल, बजार टोल
9	वाढी	भालुखोला, खहरेखोला, काप्रेखोला, घुघुति खोला क्षेत्र, नादेकोट
10	वाढी	बाघमारे टापु
11	वाढी	सिमखोला, सुर्माखोला, घुम खोला(सिमलखोला), भित्री खोला,
12	वाढी	ठुलो र सानो राईके, किरानी, भौम्राह, काप्रेखोला तथा जामनुने घारी, सुभाघाट
13	वाढी	राइके, भम्का, सैया ताल , भम्का, रोरा(तल्लो), बेतेनी खोला, सैघा ताल
14	वाढी	गौडा देखि जहरे, पण्डित काल्ना, बतासे, थुम्का, कपासे, भर्लेनी

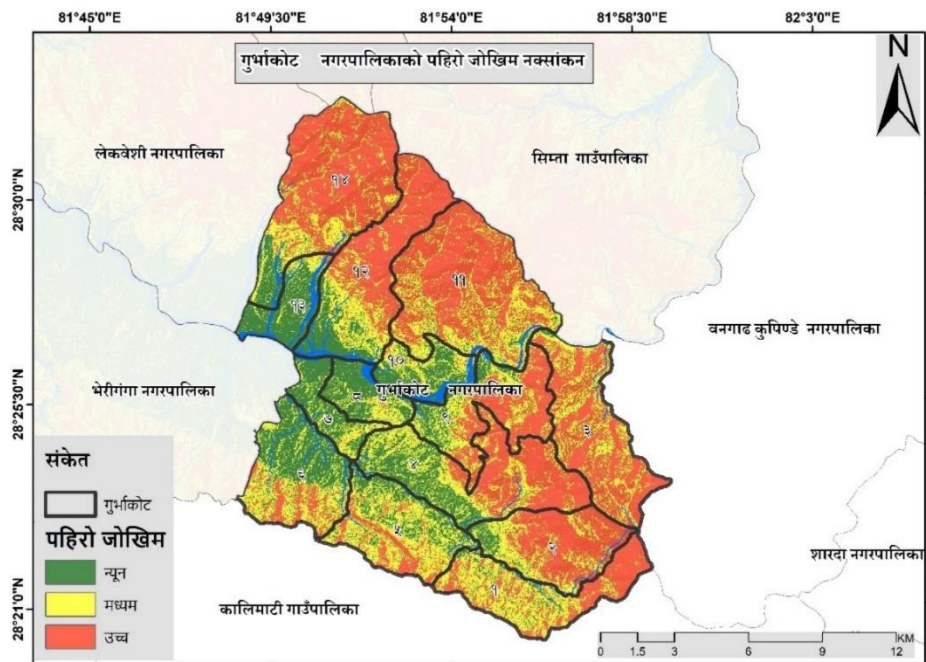

चित्र २१ गुर्भाकोट नगरपालिकाको वाढी जोखिम नक्साङ्कन

३.६.२ पहिरो जोखिम विश्लेषण

यस नगरपालिकाको पहिरो जोखिम नक्सांकन अनुसार वडा नं २, ३, ४, ११ र १४ सबै भन्दा बढी जोखिममा रहेको देखिन्छ भने वडा नं ७, ८, १० र १३ सबै भन्दा कम जोखिममा रहेको देखिन्छ भने बाँकि वडाहरू मध्यम जोखिममा रहेको देखिन्छ । यस क्षेत्र पहिरोको उच्च जोखिममा हुनुको मुख्य कारण कमजोर भू-बनोट, चुरे तथा भित्री मधेस, भौगर्भिक अध्ययन विना खनिएका सडकहरूले यस क्षेत्रमा जोखिम वढाई रहेका छन् । समग्रमा यस नगरपालिकाको पहिरो जोखिम नक्शाङ्कन तलको चित्र २२ मा र पहिरो जोखिम तालिका ८ देखाइएको छ ।

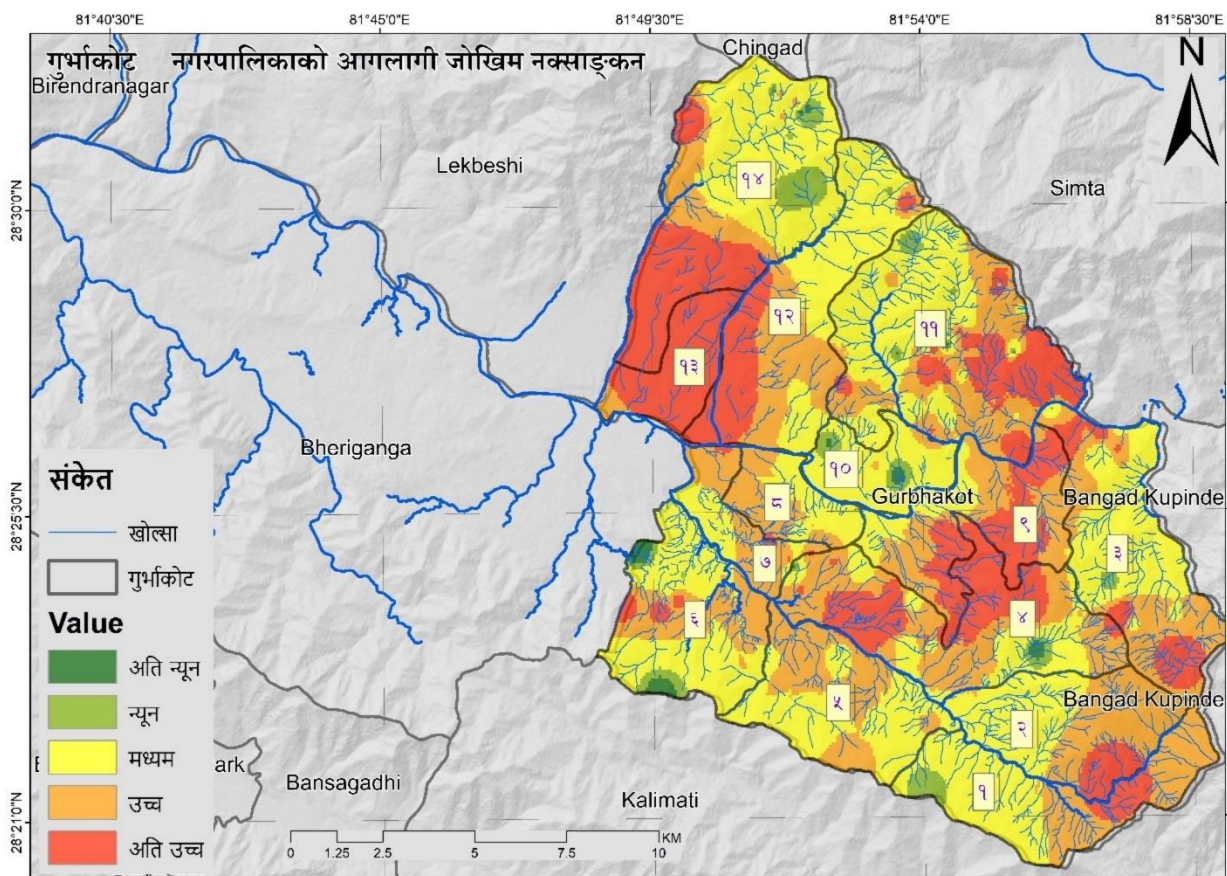
चित्र २२ गुर्भाकोट नगरपालिकाको पहिरो जोखिम नक्साङ्कन

तालिका १० पहिरो जोखिममा रहेका बस्ती विवरण

वडा नं.	प्रकोप	जोखिममा रहेका समुदाय तथा बस्ती
१	पहिरो	ठूलो खोला सिरान, गोचेखोला आसपाका वसिन्दा
२	पहिरो	लेख मालारानी
३	पहिरो	काउले, टिमुरे, लामीडाँडा, डोब, हिले, नादे, गोगनपानी, धारापानी, बथानडाँडा
४	पहिरो	झालिपर, माझखर्क, तांल्लाकांडा
५	पहिरो	सिमखोरिय, बेतेनी, पोखरीपाटा, निङ्गलेनी र कुर्मी
६	पहिरो	विर काट्टे, केरेनी
७	पहिरो	कोप्ची, बाँसखोला
८	पहिरो	गंगटे टोल, सुन्दर बजार टोल
९	पहिरो	खुटी, माथिल्लो भालु खोला, नादेकोट, दाप्चा, थारखोरीया
१०	पहिरो	पतेनाघारी, मुलबाटो, आगरखोला (भेडाबारी), लामितालेको पुर्वी क्षेत्रमा, सिमखोला
११	पहिरो	बर्मागर, अवलसुर्मा, नारंगे, मसेरी, खहरे
१२	पहिरो	काप्रेटोल, सुनदह, लाटीगौरा, बेतेनी, पिपल टाकुरा, लामीडाँडा, धैरेनी
१३	पहिरो	हिलेनी
१४	पहिरो	बतासे, सिकारीबाट, रातमाटे, खारखोला, बेलगौरा, थुम्का, जुगेपानी, कपासे

३.६.३ आगलागी जोखिम विश्लेषण

MODIS को सन् २००० देखि २०२० सम्मको गुर्भाकोट नगरपालिकामा भएको डढेलो लागेको स्थानको आधारमा तयार गरेको डढेलो नक्शाङ्कन अनुसार वडा नं ४, ७, ८, ९ र ११ उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ (चित्र २३) । यसै गरी सहभागितामूलक नक्शाङ्कनमा समेत उक्त स्थानमा विभिन्न समयमा डढेलो लाग्ने गरेको पुष्टि गरिएको थियो ।

चित्र २३ गुर्भाकोट नगरपालिकाको आगलागी/डढेलो जोखिम नक्साङ्कन

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण वडामा गरिएको सामुहिक छलफलका आधारमा प्रत्येक वडाका जोखिममा रहेका बस्ती तथा समुदायको विवरण तलको तालिका ११ मा दिइएको छ ।

तालिका ११ आगलागी/डढेलो जोखिम क्षेत्र

वडा नं.	प्रकोप वा विपद्	जोखिममा रहेका समुदाय तथा बस्ती
१	डढेलो	अन्नपुरण, जनप्रेमि, लालीगुरास सा.व.
२	आगलागी	चीउरीडाडा बजार क्षेत्र
३	आगलागी	नदे, बथानडाँडा, चौरखोली, चिसखोली, बाँयाकाडाँ, आरुखर्क, डोव, लामिडाँडा
४	डढेलो	बाघखोर वन, आपखोली वन, गुर्भाकोट सामुदायिक वन, देउती सामुदायिक वन, शान्ती सामुदायिक वन, कोट वन, माझखर्क वन

	आगलागी	आपटाकुरा, कोटदुङ्गा
५	आगलागी	हल्दे, पोखरीपाटा
६	आगलागी	लेख बडाखोला
७	आगलागी	मालारानी चौर
८	आगलागी	बिचटोल, बजारटोल
९	आगलागी	भालुखोला, काप्रेखोला, सिमघाट
	डढेलो	चौपारी र देवी साव
१२	आगलागी	प्रगतिसिल सामुदायिक वन, शान्ती सामुदायिक वन, बसन्त बहार सामुदायिक वन, चेतना एकता वन
	आगलागी	दहचौर
१४	डढेलो	सिस्नेरी, रातमाटे, लाम्पोखरी सा.ब.

३.७ जोखिम, तथा जोखिमका असर (लैंगिक, उमेर समुह तथा समुदाय)

यस नगरपालिकामा हुने गरेका विभिन्न प्रकोपका घटनाक्रमहरूको प्रकृति र यसले पार्ने गरेको प्रभावको विश्लेषण, हाल सम्म विभिन्न प्रकारका प्रकोपका कारण प्रभावित घरधुरी तथा समुदाय, उक्त प्रकोप सँग समुदायले जुध्न गरेका प्रयासहरूका साथै यिनले भविष्यमा पार्न सक्ने असको विश्लेषण पालिका स्तरमा जनप्रतिनिधिहरू, जेष्ठ नागरीक, वृद्धिजिवी, शिक्षक तथा समाजसेवीहरूको उपस्थितिमा प्रकोपका असरहरूले समुदायका वर्ग, जातजातिमा कस्ता कस्ता प्रभाव पारेका छन् र ति प्रभावहरू कुन समुहमा बढि असर गर्दछन् भन्ने सवालहरूमा छलफल गरि सबै भन्दा उच्च असर पार्ने लाई ३, मध्यमलाई २ र न्यून असर गर्नेलाई १ अंक दिएको थियो । उमेर समुह अन्तरगत बालबालिका, युवा, वयस्क तथा वृद्धवृद्धाहरूमा पर्ने असरहरू तिनीहरूको अनुकूलन क्षमताको आधारमा अंक प्रदान गरिएको थियो । त्यसैगरी महिला तथा पुरुषमा, विभिन्न आर्थिक स्तर जस्तै अति विपन्न, विपन्न, मध्यम र सम्पन्न वर्गमा पर्न सक्ने प्रभाव अनुसार उच्च, मध्यम र न्यून स्तरीकरण गरिएको थियो । सामाजिक स्तर अन्तरगत अपाङ्गता भएको, गर्भवती, एकल महिला तथा जातजाति अनुसार दलित, जनजाती, ब्राह्मण/क्षेत्री मा विभिन्न जलवायु जन्य तथा अन्य प्रकोपले पार्ने सक्ने प्रभावको अनुमान गरि अंक प्रदान गरिएको थियो । जसअनुसार सबैभन्दा दलित तथा अति विपन्न वर्गले २७ अंकका साथ सबैभन्दा बढी प्रभाव पर्ने पाइएको छ भने २५ अंकका साथ महिला तथा अपाङ्गता भएको व्यक्तिमा बढी असर पर्ने कुरा स्थानीय समुदायको सहभागितामा गरिएको छलफलले देखाएको छ । सबैभन्दा कम प्रभाव सम्पन्न वर्गमा पर्ने देखिएको छ । जलवायुजन्य तथा अन्य प्रकोपले सिर्जना गरेका असर तथा प्रभावहरू विश्लेषण गरी उमेर समुह, लिंग, सामाजिक स्तर, वर्ग र जातजाती अनुसार पर्ने र पारेको प्रभावहरू अनुसारको अंक तालिका ९ मा प्रस्तुत गरिएको छ । समग्र रूपमा विश्लेषण गरी समुदायमा रहेका विभिन्न वर्गको संकटासन्नताको समग्र अवस्था निम्न तालिका ९ मा उल्लेख गरिएको छ:

तालिका १२ संकटासन्नताको विश्लेषण

प्रको	उमेर समुह	लिंग	आर्थिक स्तर	सामाजिक स्तर	जातजाति
-------	-----------	------	-------------	--------------	---------

प	बालबालिका	युवा	वयस्क	वृद्ध वृद्धा	महिला	पुरुष	अतिविपन्न	विपन्न	मध्यम	सम्पन्न	अपाङ्गता भएको	गर्भवती	एकल महिला	दलित	जनजाती	ब्राह्मण / क्षेत्री
बाढी	3	1	1	3	3	2	3	2	2	2	3	2	3	3	2	2
पशु रोग	1	2	2	2	3	2	3	3	2	1	2	2	2	3	2	2
रोग किरा	1	2	2	2	3	2	3	3	2	1	2	3	3	3	2	2
खडेरी	1	2	2	2	3	2	3	3	2	1	3	3	3	3	2	2
पहिरो	3	2	2	3	3	2	3	2	2	1	3	3	3	3	2	2
हावाहुरी	3	2	2	3	2	2	3	3	2	1	3	3	2	2	2	2
जङ्गली जनावर आतंक	3	2	2	3	2	2	3	2	2	1	2	2	2	3	2	2
महामारी	3	2	3	2	3	3	3	1	2	1	3	3	2	3	2	2
असिना	3	2	2	2	3	2	3	3	2	1	3	2	2	3	2	2
जम्मा	21	17	18	22	25	19	27	23	18	10	24	23	22	26	18	18

३.८ वडा स्तरीकरण

यस नगरपालिकामा रहेका १४ वटा वडाको समुहिक छलफलका आधारमा उच्च जोखिममा रहेको र न्यून जोखिममा रहेका वडाको स्तरीकरण गरीएको छ । यसरी जोखिममा रहेका वडाको स्तरीकरण गर्दा वडा नं ३ उच्च जोखिममा र वडा नं १३ न्यून जोखिममा रहेको छ यसको विवरण तलको तालिकामा (तालिका १३) दिईएको छ

तालिका १३ वडा स्तरीकरण

वडा	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1		2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2			3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3				3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4					5	4	4	4	4	4	11	4	4	14
5						5	5	5	5	5	5	5	5	5
6							6	6	9	6	11	12	9	14
7								7	9	10	11	11	7	14
8									9	10	11	12	8	14
9										9	11	12	9	14
10											11	12	10	14
11												11	11	14
12													12	14
13														14
14														
स्तरीकरण जम्मा अंक	11	12	13	7	10	3	2	1	6	3	9	5	0	9
स्तरीकरण Rank	3	2	1	7	4	10	12	13	8	11	5	9	14	6

३.९ जिविकोपार्जनका स्रोत तथा विश्लेषण

परीमार्जीत स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको खाका २०७६ ले दस वटा विषयगत क्षेत्र र यस विधिबाट विगत ३० वर्षमा जलवायुमा देखिएको परिवर्तनले विभिन्न क्षेत्रगत प्रभाव तथा हालको अवस्था र भविष्यमा हुन सक्ने प्रभावको अनुमान प्रस्तुत गरिएको छ । पहिलेको अवस्थाबाट वर्तमान अवस्थामा भएको परिवर्तन र भविष्यमा पार्न सक्ने नकारात्मक असरको चित्रण गरिएको छ । जसले जलवायु परिवर्तनको असरबाट अनुकूलन हुन गर्नुपर्ने कामहरूको प्राथमिकीकरण र लेखाजोखा गर्न मद्दत गर्दछ ।

३० वर्ष अघिको अवस्था	हालको अवस्था	भविष्यको अनुमान	महिला,बालबालिकामा तथा लक्षित वर्गमा पर्न सक्ने प्रभाव
कृषि/खाद्य सुरक्षा			

<p>प्रांगारिक मल, गोबरको प्रयोगको कारणले कृषि उत्पादन राम्रो हुने गरेको थियो र खाद्यान्न बस्तुहरू सुरक्षित तथा विषादी मुक्त थिए, परम्परागत कृषि खेति, आकाशे पानीको भरमा खेति गर्ने गरेको, रैथाने वाली, कृषिमा लाग्ने रोगहरू धेरै, परम्परागत कृषि औजारको प्रयोग, खरानी, टिमु, मट्टितेलको प्रयोग, खेतीवाली नोक्सान गर्ने जङ्गली जनावर आतंक कम हुने गरेको</p>	<p>रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोग, रासायनिक मलको कारण उत्पादनमा बढेको तर कृषिमा रोगकिरा बढेको, कृषि सडकमा बृद्धि, उन्नत बिउ, आधुनिक कृषि औजार, अन्नवालि संगै तरकारी खेति तथा मसलाजन्य खाद्यान्नको खेतीमा बृद्धि, खेतीयोग्य जमिन घट्दै गैरहेको, रैथाने प्रजातीहरू लोप भएर गएका, कृषि वालीमा विषादिको प्रयोग बढेको</p>	<p>व्यवसायिक खेति बढ्दै जाने, विभिन्न रोगहरूले आक्रमण गर्ने, परनिर्भरता बढ्ने, बदेल र बादरले गर्दा कृषि उत्पादनमा हास आई बसाइसराइमा तीव्रता, बाँझो जमिन बढ्दै जाने, खाद्य असुरक्षा हुन सक्ने र स्थानीय स्तरमा रहेका रैथाने वालीहरू लोप भएर जाने</p>	<p>महिलाहरूमा कार्य बोझ बढ्ने, बालबालिकामा कुपोषण जस्ता रोगहरू लाग्ने सम्भावना देखिन्छ, रोग प्रतिरोधात्मक क्षमतामा कमि, अत्यधिक विषादि प्रयोगका कारण मानव स्वास्थ्यमा असर पर्न सक्ने</p>
--	---	---	--

वन, जैविक विविधता तथा जलाधार संरक्षण

<p>घनघोर जङ्गल रहेको, प्रशस्तै वन्यजन्तुहरू पाउने गरेको, थुप्रै जडीबुटीहरू पाईने गरेको, पानीका मुहानहरूमा प्रशस्तै पानी थियो, प्रशस्त माछाहरू पाइने</p>	<p>बढ्दो जनसंख्या र बर्षेनी आगलागीका कारण वनविनाश भईरहेको, वन्यजन्तुहरू लोप हुदै गइरहेको, पानीका मुहानहरू सुक्दै गइरहेको, खयर जस्ता विरुवा लोपन्मुख, च्युरी, काफल, अमला लोपन्मुख, देधुवा, चितुवा, गिद्ध लोप तथा मिचाहा प्रजातिका झारपातहरू बढ्दै गैरहेको सामुदायिक वनले संरक्षणमा सहयोग भएको</p>	<p>खडेरीका कारण सुक्खा भइ वन जङ्गलमा असर पर्ने, जलाधारका माछा घट्दै जाने</p>	<p>स्वच्छ पानीको उपलब्धता भएमा महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्यमा राम्रो प्रभाव पर्ने देखिन्छ</p>
---	--	--	--

जल तथा उर्जा

स्वच्छ पिउने पानीको निकै समस्या थियो, पानीका प्रशस्त स्रोत भए पनि कसरि प्रयोग गर्ने भन्ने ज्ञान नभएको, इन्धनको रूपमा स्थानीय स्रोत (दाउरा, टुकी, लालटिन, दियालो) प्रयोग गर्ने गरेको, विधुत उत्पादन नभएको,	स्रोत सुक्दै जानाले पिउने पानीको समस्या रहेको, सिंचाइको लागि अझै प्रयास पानि नभएको, विद्युतीकरण बढ्दै गएको, विपद्का कारणले नोक्सान भएका घट्टहरु सञ्चालनमा आउन नसकेको (प्रत्यक वडामा कम्तिमा ५ वटा घट्ट), पानीको स्रोतको अभावले घट्ट सञ्चालन गर्न सकिने अवस्था नरहेको	आधुनिक प्रविधि प्रयोग गरि नदीको पानीलाई सिंचाइको ल्याउन सकिन्छ, एक घर एक धारा, शुद्ध खानेपानी, विधुतीय चुलो, विधुतको प्रयोग बढ्दै जाने
---	--	--

स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई/प्रजनन स्वास्थ्य

विरामी भएको अवस्थामा लाडालादै बाटोमै मृत्यु हुने अवस्था थियो, खानेपानी तथा सरसफाईमा कमि, विभिन्न किसिमका सरुवा रोगहरु जस्तै झाडापखाला, औलो, हैजा, लुतो, आउ हुने गरेको, शौचालय थिएन, पौष्टिक आहारको कमीले कुपोषण हुने गरेको, चेकजाचको अवस्था कमजोर, बाल मृत्युदर उच्च रहेको	केहि सुधार भएको, सरुवा रोगहरु कमि भएको, शौचालय बनेको, शुद्ध खानेपानीको अझै समस्या रहेको, गाउँघरमा स्वयंसेविकाहरु उपलब्ध रहेको, सरसफाई, प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतनाको बृद्धि, साबुन पानीको प्रयोग, स्वास्थ्य संस्थामा बच्चा जन्माउने, मातृ शिशुको खोप तथा नियमित चेक जाच	भविष्यमा संरक्षण तथा सुधार गर्न सकिन्छ, पानीका स्रोतहरु पहिचान गरि घरघरमा ल्याउन सकिन्छ, जनचेतना अभिवृद्धि, सरसफाईमा वृद्धि, प्रजनन स्वास्थ्यमा सुधार हुने, खानपानको कारणले गर्दा सरुवा रोग भन्दा नसर्ने रोगले धेरै सताउने डर	प्रजनन स्वास्थ्य बारे विद्यालयको पाठ्यक्रममा समावेश गरिएको, सुनौलो हजार दिनसम्म बच्चालाई स्तनपान गर्नाको कारण झाडापखाला, हैजा निर्मुल भएको, मातृ शिशुको मृत्युदर कम, फोक्सो सम्बन्धी रोगको कमि, बाँझोपन बढ्दै जाने, विभिन्न नयाँ रोग आउन सक्ने
--	---	---	--

स्थानीय ग्रामिण तथा शहरी बस्ति

ग्रामिण बस्ति थियो र ग्रामिण बस्तीमा बसोबास गर्ने जनसंख्या बढी, गाउँ बस्तीहरु टाढा टाढा हुने गरेको, बजार नहुँदा धेरै टाढा	सडक, खानेपानी, बिजुली, आदिको केहि सुबिधा भएको, शहरमा केन्द्रित बस्ति	शहरीकरण झन् बढ्दो, गाउँमा बस्ति घट्दै जाने, ग्रामिण क्षेत्रमा बसोबास घटिरहेको	ग्रामिण तथा शहरी बस्ति विकासले महिला तथा बालबालिकाको शिक्षामा सुधार, सेवा तथा सुविधाको सहज
---	--	---	--

जानु पर्ने			पहुंच
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन			
गाउँलेहरू मिलेर व्यवस्थापन गर्ने गरेको, परम्परागत हिसाबले बाटो सोर्ने, खन्ने तर अरु व्यवस्थापनको संरचना थिएन, विपद्का घटनाहरू धेरै कम हुने गरेको, सम्बन्धित संघ संस्था तथा सरकारी निकाय नभएको	तटबन्धको व्यवस्था, ढल निकासको व्यवस्था गरि न्यूनीकरण गर्ने गरेको, जलवायु परिवर्तन, तापक्रममा वृद्धि, विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिको बनाई विपद् व्यवस्थापन गर्ने अभ्यास सुरु भएको	जलवायु परिवर्तनमा वृद्धि, वातावरण प्रदुषणमा वृद्धि, अतिवृष्टि, अनावृष्टि, खडेरी, आगलागी आदि बढ्दै जाने	जोखिम बढ्दै जाने
उद्योग, यातायात तथा भौतिक पूर्वाधार			
गोरेटो बाटो भएको, उद्योग, कलकारखाना नभएको	यातायातको राम्रो सुविधा भएको देखिन्छ तर अझै धेरै जस्तो ठाउँमा कच्ची सडक नै भएको, भौतिक पूर्वाधार बनिरहेको	भविष्यमा यातायातको राम्रो सुविधा हुने देखिन्छ, प्रदेश राजधानी क्षेत्र भएकोले राम्रो पूर्वाधारको अपेक्षा गर्न सकिन्छ जस्तै संचार, विधुत, कलकारखाना	महिला तथा बालबालिकामा राम्रो प्रभाव पर्ने देखिन्छ भने अहिले राम्रो यातायातको सुविधाले कार्य बोझ निकै घटिरहेको
लैङ्गीक समानता तथा सामाजिक समावेशिता, जीविकोपार्जन र सुशासन			
महिला पुरुषमा धेरै विभेद हुने गरेको, धेरै महिला हिंसा, जातीय विभेद धेरै थियो, दलित, जनजाती तथा अन्य जातिको सामाजिक, आर्थिक अवस्था फरक थियो	महिला पुरुषमा हुने विभेदमा कमि, र क्रमिक रूपमा सुधार आएको, महिलाको समस्याको आवाज उठाउने विभिन्न संघसंस्थाको सहयोग हुने गरेको, दलित जाति सँग हुने विभेद पनि घटेर गएको	महिला पुरुषमा हुने विभेद नहुने, जनचेतनाको अभिवृद्धि हुने, महिलाहरूको सहभागिता बढ्दै जाने,	विगतमा भोग्दै आएका समस्याहरू क्रमिक रूपले सुधार भैरहेको
जनचेतना अभिवृद्धि तथा क्षमता विकास			

पहिला महिलाहरूलाई घरयासी काममै व्यस्त हुन्थे, कुनै चेतनामुलक कार्यक्रम, सिप आदि दिइदैनथ्यो, कार्यक्रम, गोष्ठी, सेमिनारमा सहभागिता हुदैनथ्यो, छोरीले पढ्न हुदैन, अर्काको घर जाने जात हो भन्ने अवधारणा थियो, पत्रपत्रिका, रेडियो सुन्ने पहुँच थिएन,	घरायसी काममा मात्र नभई महिला आत्मनिर्भर हुने काम गर्ने गरेको, शिक्षा, स्वस्थ्य, संचारको पहुँच, महिलाहरूको लागि आरक्षण सुविधा भएको विभिन्न ठाउँमा सहभागिता भएको, आफ्नो हक अधिकारको लागि लड्न सक्ने अवस्था रहेको, सिप सिक्ने अवस्था रहेको	महिला पुरुषबिचको विभेद महसुश नहुने	महिलाहरूलाई हामीले पनि केहि गर्न सक्छौं भन्ने आत्मविश्वास बढेर जाने
पर्यटन एंव प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा			
मन्दिर, पाटि, पौवा, चौतारी, वर पिपल आदि प्रशस्त थिए, वडा दशैको समयमा छेडाको मेला, बाजा गाजा सहित सराय खेल्ने साथै दशैको दिन देखि पुर्णिमाको दिन सम्म विभिन्न स्थानमा सरे जात्रा निकाल्ने परम्परा थियो	अहिले पाटि पौवा, चौतारी लोप हुदै गएको, सांस्कृतिक सम्पदा मध्ये हालको समयमा थोरै कम भएको अनुमान लगाउन सकिन्छ	पाटि पौवा, चौतारी आदि नगन्यमा देखिन सक्ने तर केहि मन्दिरहरूको स्तरोन्नति गरि संरक्षण हुन सक्ने	

३.१० स्थानीय समुदायले अपनाएको जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलाप

विपद् जोखिम तथा जलवायु परिवर्तनका असरहरूको सामना गरी परिवर्तित सहज जीवनयापन गर्न सक्ने अवस्थाको सृजना गर्ने प्रक्रिया, स्थानीय परिस्थिति अनुसार अल्पकालीन र दीर्घकालीन अनुकूलनका रणनीतिहरूको अवलम्बन गर्न सकिन्छ । यस नगरपालिकामा हुने गरेको विभिन्न प्रकोपका घटना, असर, कारण, उक्त प्रकोपको प्रभाव, स्थानीय समुदायले अपनाएको समाधानका उपाय र भविष्यमा हुन सक्ने प्रभावको विश्लेषण गरी तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रकोप/जोखिम	जोखिम तथा समस्या	मूल	मूल कारण	प्रभाव	समाधानका अभ्यासहरू	भविष्यमा हुन सक्ने
--------------	------------------	-----	----------	--------	--------------------	--------------------

पहिरो	घरपरिवार बिस्थापित हुने, घर खेत पुरिने, मानवीय र आर्थिक क्षति हुने, डर, त्रास उत्पन्न भइ मानसिक तनाव भैरहने	अतिविष्टि हुनु (पानी धेरै पर्नु), खाली जग्गा हुनु, डढेलो तथा आगलागी	धनजनको क्षति, वातावरणमा नकारात्मक प्रभाव पर्नु, स्वास्थ्यमा समस्या, कृषि उत्पादनमा क्षति,	खाली जनिममा वृक्षारोपण गर्ने, जनचेतना मुलक कार्यक्रम गर्नु, प्रभावित क्षेत्र पहिचान गरी स्थानान्तरण, तटबन्धन लगाउने	जीविकोपार्जनमा असर, आर्थिक, सामाजिक, मानसिक तथा सांस्कृतिक असर पर्ने वातावरण प्रदुषण बढ्नु,
आगलागी	वन जङ्गल, पशुपन्छी, धन जन तथा पानीका मुहानमा प्रतक्ष्य क्षति गर्ने, तथा भौतिक सम्पतिमा क्षति	खडेरी, हावाहुरी, हेलचक्राइ, बालबालिकामा जनचेतनाको कमीले	जङ्गल नासिने, पानीका मुहान सुक्ने, जङ्गली जनावर तथा पशुपन्छी नासिने, मानवीय क्षति, धनजनको क्षति	जनचेतना, आगलागी नियन्त्रण तालिम दिने तथा अग्नि नियन्त्रण औजारको व्यवस्था गर्ने	वन विनास तथा जलवायु परिवर्तन, अझ तिब्र गतिमा परिवर्तन हुन सक्ने
महामारी	कोरोना, दादुरा, डेंगु, ठेउला झाडापखाला जस्ता रोगहरु	जलवायु परिवर्तन, दुषित पानीको प्रयोग, सरुवा रोगको कारणले, सरसफाइको कमि	आर्थिक क्षति तथा मानव स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष प्रभाव, मानविय क्षति	स्वच्छ पानी पिउने, सरसफाई गर्ने, ढल निकास गर्ने, जमेको फोहोर पानीको व्यवस्थापन गर्ने	महामारीका घटना पहिला भन्दा बढेको तर पानी जन्य महामारी वा स्वास्थ्य समस्या पहिले भन्दा निकै कम भएको
हावाहुरी	घर गोठ तथा मानविय क्षति, बिरुवा क्षति, फलफुल तथा कृषि बालिमा क्षति (विशेष फुल्ले समयमा)	अग्ला रुखहरु घरवरपर हुनाले र अग्ला जातका बालि भएकाले समेत क्षति बढी हुने गरेको	घर गोठ तथा मानविय क्षति, बिरुवा क्षति	ठुला र अग्ला रुखको काटछाट गर्ने, नयाँ बिरुवा रोप्ने, प्राविधिक सल्लाह अनुसार घर बनाउने र	हावाहुरीका घटनाहरु बढीरहेकाले यसको क्षति समेत बढी रहेको छ

				होचा प्रजातीका अन्न (मकै र धानको विउ सिफारिस गर्ने)	
बाढी	खेती योग्य जमिनको बिनास, कृषि बालिमा क्षति, घरखेत डुबान	जलवायु परिवर्तन, अतिवृष्टि हुनु	कृषि जमिन तथा उत्पादनको क्षति,	तटबन्धन तथा ढलको विकास व्यवस्था गर्ने	जनधनको क्षति, तथा बाढी जन्य प्रकोपको बढिरहेको र क्षति समेत बढीरहेको छ
जङ्गली जनावरको आतंक	बादर तथा बदेल तथा स्यालले बालि नास गर्ने	वनमा बांदर तथा बंदेलले खानेकुरा को अभावहुनु (फलफुल जन्य रुखविरुवा काटेकाले)	बांदर तथा बंदेलले अन्न बाली सम्पूर्ण रुपमा नोक्सान गर्ने तथा मकै कृषकले धेरै स्थानमा लगाउन छोड्ने स्थिति सृजना भइको	फलफुलको बिरुवा जङ्गलमै रोप्ने अभियान निकाल्ने	यसको समस्या दिन प्रतिदिन बढी रहेकाले कृषक मकै खेति नगर्न अवस्था आउन सक्ने
खडेरी	खानेपानी समस्या, कृषि उत्पादनमा कमि	पानी नपर्नु तथा पर्याप्त सिंचाइको सुविधा नहुनु	पानीको मुहान सुक्नु, समयमा बालि लगाउन नपाउनु	सिंचाइको व्यवस्थापन, खाली जग्गा जमिनमा वृक्षारोपण तथा	भोकमरी समस्या, मौसम अनुकुल नहुनु, प्रतिकुल मौसम सिर्जना हुनु
कृषि रोग	गाबरो, सलह किरा, फौजी किराको प्रकोप, ढुसी, पाला, डढेलो	खडेरी, रोग, अनुकुल वातावरण नहुनु	बोटविरुवा राम्रो सँग हर्कन नसक्नु, उत्पादनमा कमि, बालि नष्ट	जैविक मल तथा बिषादी प्रयोग गर्ने, माटो परीक्षण गर्ने	भोकमरी समस्या, महंगी वृद्धि, जग्गा बाँझोपनमा वृद्धि, कुपोषण वृद्धि, आर्थिक स्थिति कमजोर हुनु

पशु रोग	खोरेत भ्यागुते रोग, माटे रोग, बाँझोपन, जुका, किराको समस्या, पी.पी.आर, फाउल पक्सा, लम्पि स्किन	महामारी, मानवीय प्राविधिक ज्ञान शिक्षाको कमि	पशु बस्तुको मृत्युदरमा वृद्धि, उत्पादनमा कमि	समयमै रोग बिरुद्धको खोप अभियान, पशु स्वास्थ्य सिबिर संचालन, समय समयमा पशु रोगको जानकारी लिने	आर्थिक स्थिति कमजोर, छाला सम्बन्धि समस्या, पोष्टिक आहारको कमीले प्रजनन स्वास्थ्यमा असर पुग्नु
मिचाहा प्रजाती	बोट बिरुवाको विकास तथा उत्पादनमा नकारात्मक प्रभाव (वनमा नयाँ बोट बिरुवा हुर्कन दिदैन, कृषि उत्पादनमा कमि)	जलवायु परिवर्तन, रसायनिक मल तथा बिषादीयुक्त पदार्थको प्रयोग	बोट बिरुवा हुर्कन तथा कृषि उत्पादन हुन दिदैन	गोडमेल तथा औषधि प्रयोग गरि सङ्कलन गर्ने	उत्पादनमा कमि भइ भूक्षय हुन सक्ने
असीना	बलि नास्ने, मानवीय क्षति र पशु क्षति,	टनेलको प्रयोग नगर्नु, पशु बिमा नगर्नु	बलि मास्ने, पशु क्षति	टनेल खेति, तर जाली खेति प्रणाली प्रयोग गर्ने, पशु बिमा गर्ने	बलि तथा पशुलाई असर पर्ने

अध्याय ४ संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण

यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा सहभागितामूलक छलफल तथा विभिन्न संकटासन्नता, जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण विधि प्रयोग गरेर प्रकोपको पहिचान, संकटासन्नता, जोखिम विश्लेषण, तथा यस्ता प्रकोप तथा जलवयुजन्य सङ्कटसंग जुध्ने अनुकूलन क्षमताको विश्लेषण तथा भौगोलिक सूचना प्रणालीको प्रयोग गरेर नगरपालिकाको संकटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषण गरीएको छ ।

४.१ प्रकोप सूचकाङ्क

यस नगरपालिकामा गरीएको नगरपालिका तथा वडा स्तरीय छलफलमा सहभागी तथा प्रकोप स्तरीकरणमा पहिचान गरेका १९ वटा प्रकोपको आधारमा वडालाई स्तरीकरण गरीएको छ ।

तालिका १४ वडा स्तरीय प्रकोप सूचकाङ्क तालिका

प्रकोप/वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
अतिवृष्टी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.०६	०.०६	०.०६	०.०६	०
असिना	०	०.०३	०.०६	०.०३	०	०	०	०.०३	०	०.०३	०	०	०.०३	०.०३
आगलागी	०	०.०३	०.१	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०	०.०६	०	०
चट्याङ्ग	०	०	०.०७	०.०२	०	०	०	०	०.०२	०	०.०४	०	०.०२	०.०४
डढेलो	०.०७	०	०	०.०७	०	०.०७	०	०.०७	०.०७	०	०	०	०	०.०७
दुर्घटना	०	०	०	०	०	०	०	०	०.०५	०	०	०	०	०
नदि कटान	०	०	०	०	०	०	०	०	०.०९	०	०	०	०	०
पशुरोग	०.०८	०	०.०८	०	०.०८	०	०.०८	०	०.०८	०	०.०८	०	०	०
पहिरो	०.०५	०	०.०५	०.०५	०.०५	०.०९	०.०९	०.०५	०.०५	०.०५	०	०	०.०५	०
बाढी	०.०३	०	०.०९	०.०६	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०.०९	०.०६	०.०३	०.०६	०.०३	०.०६
भू-कम्प	०	०.०३	०.०३	०.०३	०.०३	०	०	०.०३	०.०३	०	०	०.०३	०	०
महामारी	०.०३	०	०.०३	०.०३	०	०.०३	०.०३	०	०.०३	०	०	०.०३	०	०.०३
मिचाहा झार	०.०३	०	०	०	०	०	०	०.०३	०	०.०३	०	०	०	०.०३

रोगकिरा	०	०.०४	०.०१	०.०१	०.०१	०.०१	०.०३	०.०१	०.०१	०.०३	०.०१	०.०३	०.०३	०.०३
वन्यजन्तु आक्रमण	०	०.०२	०.०१	०	०	०.०१	०.०१	०.०१	०.०१	०	०.०१	०.०१	०.०१	०.०१
सडक दुर्घटना	०	०	०	०	०	०	०	०	०.०२	०	०	०	०	०
सर्प दंश	०	०	०	०	०	०	०	०	०.०३	०	०	०	०	०.०३
सुख्खा खडेरी	०.०२	०	०.०२	०.०२	०	०.०२	०.०२	०	०	०.०२	०	०	०	०.०२
हुरीबतास	०	०	०.०२	०	०.०२	०	०.०२	०	०	०	०	०.०२	०	०.०२
जम्मा	०.३१	०.१५	०.५७	०.३६	०.२५	०.३	०.३५	०.२९	०.६१	०.३१	०.२४	०.३	०.२३	०.३७

४.२ सम्मुखता

यस नगरपालिकामा पहिचान गरीएका प्रकोपसंग सामुदायिक पारिस्थितिक प्रणाली, कृषि क्षेत्र, जनसंख्या,बस्ती तथा भौतिक पूर्वाधारमा आदी सूचकलाई वडागत मान वडामा गरीएको अन्तर्क्रियामा सहभागितामूलक छलफलका आधारमा पहिचान गरी अंकभार दिईएको छ । तलको तालिकामा दिईको सूचकाङ्कका आधारमा वडा नं ४ सबै भन्दा वढी र वडा नं ११ सबै भन्दा कम सम्मुख रहेका छन् ।

तालिका १५ वडा स्तरीय सम्मुखता सूचकाङ्क

सूचकहरु/वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
जनसंख्या	०.००	०.११	०.०७	०.१६	०.०९	०.००	०.०९	०.१६	०.१७	०.०२	०.०६	०.०९	०.१७	०.११
कृषि जमिन	०.०३	०.१४	०.००	०.००	०.०९	०.२३	०.१९	०.१४	०.०५	०.१९	०.०१	०.१०	०.०८	०.०४
वन क्षेत्र	०.१२	०.०५	०.११	०.१५	०.१२	०.११	०.०१	०.०१	०.१०	०.००	०.००	०.१५	०.००	०.१६
बस्ती तथा भौतिक पूर्वाधार	०.०६	०.१७	०.०३	०.२३	०.१०	०.०८	०.०३	०.१४	०.००	०.०२	०.००	०.१७	०.०८	०.२३
सडक सञ्जाल	०.०५	०.०३	०.१२	०.१०	०.०३	०.११	०.०१	०.०१	०.१०	०.००	०.०८	०.०७	०.०१	०.१५
जम्मा	०.२६	०.४९	०.३३	०.६५	०.४३	०.५४	०.३३	०.४७	०.४२	०.२३	०.१५	०.५९	०.३३	०.६८

४.३ संवेदनशीलता

यस नगरपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपसंग सामुदायिक प्रणालीको संवेदनशीलताको लागी ११ वटा सूचकको प्रयोग गरेर वडाको संवेदनशीलताको मान निकालिएको छ । यसरी निकालिएको संवेदनशीलताका आधारमा वडा नं ६ सबै भन्दा संवेदनशील तथा वडा न १० सबै भन्दा कम संवेदनशील रहेका छन् । वडा गत रूपमा संवेदनशीलताको विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका १६ वडा स्तरीय संवेदनशीलता सुचकाङ्क

सूचक/वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
२० वर्ष भन्दा कम तथा ६० वर्ष माथिको जनसंख्या	०.००	०.०५	०.०४	०.०८	०.०५	०.१०	०.०५	०.०८	०.०९	०.०१	०.०३	०.०५	०.०८	०.०५
महिला जनसंख्या	०.००	०.०६	०.०३	०.०८	०.०५	०.१०	०.०५	०.०८	०.०९	०.०१	०.०३	०.०५	०.१०	०.०६
अपाङ्गता भएको संख्या	०.०२	०.०३	०.१५	०.०४	०.०४	०.०५	०.०५	०.०५	०.०३	०.००	०.००	०.०१	०.०१	०.०१
आकाशेपानीमा आधारीत कृषि योग्य जमिन	०.०१	०.०६	०.००	०.१०	०.०४	०.१०	०.०८	०.०६	०.०२	०.०८	०.०१	०.०४	०.०३	०.०२
वालि विविधता	०.०५	०.०३	०.०५	०.००	०.०६	०.०५	०.०४	०.०२	०.०३	०.०१	०.०१	०.०९	०.०२	०.०१
कच्ची घरको संख्या	०.००	०.०७	०.०४	०.११	०.०५	०.१३	०.०१	०.०५	०.०६	०.००	०.०४	०.०५	०.०७	०.०३
वाढी प्रभावित तथा ३० डिग्री भन्दा भिरालो जमिनमा बस्ने बस्ती संख्या	०.१४	०.११	०.१८	०.०२	०.०७	०.०२	०.०२	०.००	०.०२	०.०५	०.०९	०.०२	०.०५	०.०७
ईन्धनको रूपमा दाउराको प्रयोग गर्ने घरधुरी	०.०१	०.०३	०.०२	०.०४	०.०३	०.०४	०.००	०.०१	०.०३	०.०१	०.०२	०.०२	०.०३	०.०३
खेती वालीमा (लगाउने र भित्र्याउने समयमा) आएको परिवर्तन (दिन)	०.०५	०.०४	०.०७	०.००	०.०३	०.०२	०.०२	०.००	०.०२	०.००	०.०२	०.०५	०.००	०.०२
खोला, मुलको पानी खाने जनसंख्या	०.००	०.००	०.००	०.०१	०.०१	०.०४	०.०२	०.०१	०.०१	०.००	०.०१	०.००	०.००	०.००
बत्ति प्रयोग गर्ने जनसंख्या	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	०.२९	०.४८	०.५८	०.४८	०.४२	०.६४	०.३३	०.३६	०.४३	०.१६	०.२६	०.३९	०.४०	०.२९

४.४ अनुकूलन क्षमता

यस नगरपालिकामा भएका प्रकोपसंग जुधनको निम्ति १९ वटा सुचकको प्रयोग गरेर प्रत्यक वडाको अनुकूलन क्षमताको मुल्याङ्कन गरिएको छ । यसरी निकालिएको सुचकाङ्कको आधारमा वडा नं ८ को वढी तथा वडा नं १ को सबै भन्दा कम रहेको छ । वडागत रूपमा अनुकूलन क्षमताको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १७ वडा स्तरीय अनुकूलन क्षमता सुचकाङ्क

सूचक/वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
रोजगार संख्या	०.००	०.०३	०.०६	०.०८	०.०५	०.०८	०.०४	०.०८	०.०८	०.०३	०.०५	०.०५	०.०७	०.०७
शिक्षित जनसंख्या	०.००	०.०३	०.०२	०.०४	०.०३	०.०५	०.०२	०.०४	०.०५	०.०१	०.०२	०.०३	०.०५	०.०३
सिंचित कृषि क्षेत्र	०.०१	०.०३	०.००	०.०५	०.०२	०.०५	०.०४	०.०३	०.०१	०.०४	०.००	०.०२	०.०२	०.०१
उपलब्ध एग्रो-भेट सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०३	०.०७	०.०१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
उन्नत गाई-बस्तु (संख्या)	०.००	०.०४	०.०४	०.०४	०.०४	०.०८	०.०८	०.०८	०.०८	०.०८	०.०४	०.०८	०.०४	०.०४
सामुदायिक वनको संख्या	०.०५	०.००	०.०१	०.०४	०.०९	०.०५	०.०५	०.०४	०.०५	०.०४	०.०५	०.०६	०.०३	०.०१
सुरक्षित खाने पनी उपलब्ध घरधुरी	०.००	०.०४	०.०२	०.०५	०.०१	०.००	०.००	०.०५	०.०४	०.०२	०.०१	०.०४	०.०७	०.०५
बत्ति पुगारको घरधुरी	०.०१	०.०२	०.००	०.०२	०.०१	०.०३	०.०२	०.०३	०.०३	०.०२	०.०१	०.०२	०.०३	०.०२
विधालयको संख्या	०.०१	०.०१	०.०४	०.०२	०.०२	०.०२	०.००	०.०१	०.०२	०.००	०.०३	०.०३	०.०२	०.०३
स्वास्थ्य चौकी संख्या	०.००	०.०४	०.०४	०.००	०.०४	०.००	०.००	०.०४	०.००	०.०४	०.००	०.०४	०.०४	०.००
बाह्र महिना चल्ने सडक	०.०१	०.०३	०.००	०.०३	०.००	०.०७	०.०६	०.०२	०.०७	०.०५	०.०२	०.०६	०.०२	०.०२
तालको संख्या	०.०८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०८	०.००
स्थानीय बजारको संख्या	०.००	०.०३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०७	०.०३	०.०३	०.००	०.००	०.००	०.००
पर्यटकिय क्षेत्र (संख्या)	०.०३	०.०३	०.०३	०.००	०.०३	०.०३	०.००	०.०३	०.००	०.००	०.०३	०.०६	०.०३	०.०३
सामुदायिक संघ-संस्थाको संख्या	०.००	०.०३	०.०३	०.०१	०.०१	०.०१	०.०३	०.०१	०.०६	०.०२	०.०१	०.०३	०.०४	०.०३
पुलको संख्या	०.०२	०.०२	०.००	०.०४	०.०२	०.०२	०.०२	०.०७	०.०२	०.०२	०.०४	०.०४	०.०२	०.०२

जम्मा	०.२२	०.४०	०.३०	०.४३	०.३७	०.४८	०.३९	०.६७	०.५५	०.३९	०.३२	०.५६	०.५५	०.३६
-------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

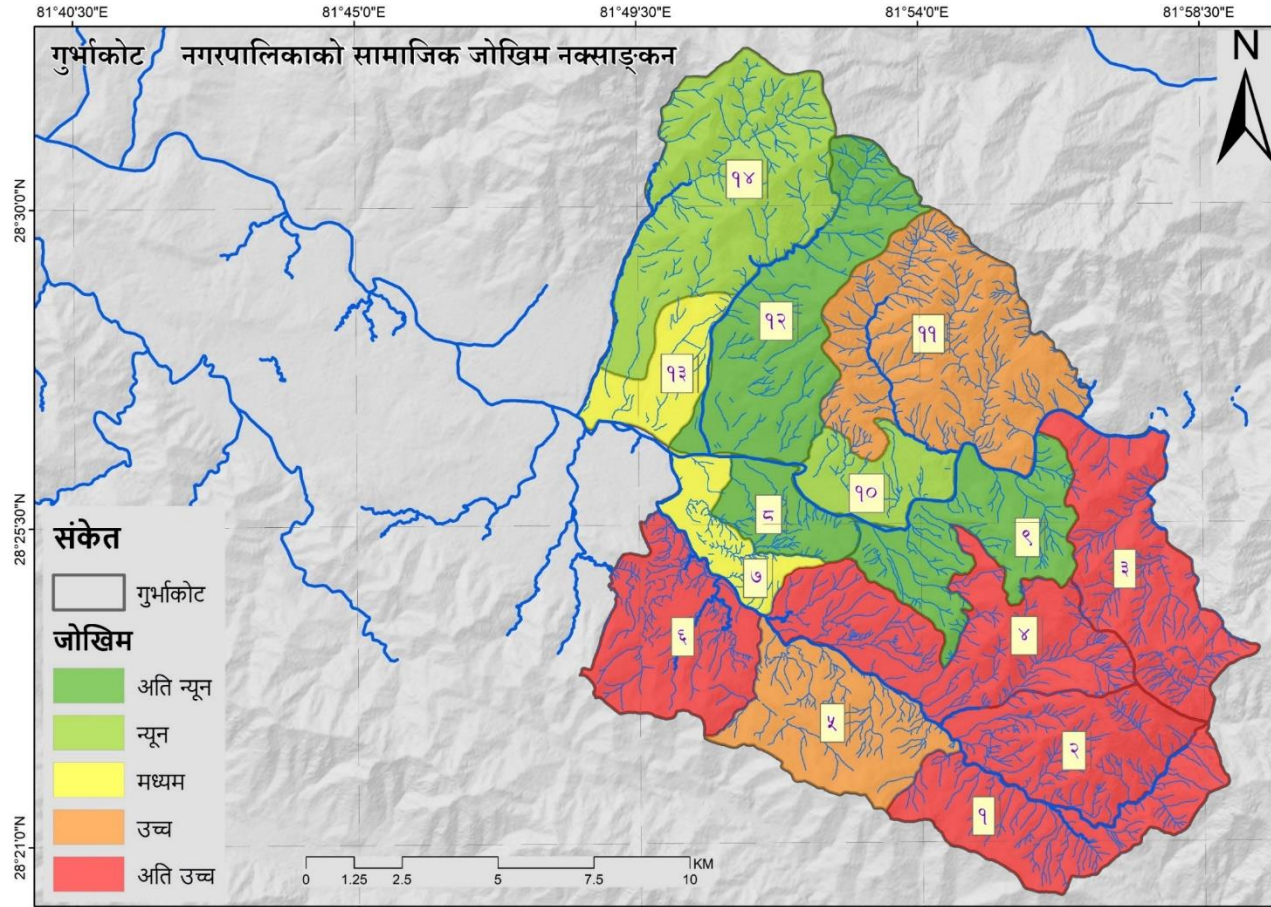
४.५ जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण

संवेदनशीलता, सम्मुखता, अनुकूलन क्षमता तथा प्रकोप सूचकाङ्कको आधारमा वडागत रूपमा संकटासन्नता तथा जोखिम पहिचान गरीएको छ र यसका आधारमा सामाजिक रूपमा वडालाई स्तरीकरण गरीएको छ ।

तालिका १८ जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण

सूचकाङ्क/वडा नं	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
प्रकोप (क)	०.३१	०.१५	०.५७	०.३६	०.२५	०.३०	०.३५	०.२९	०.६१	०.३१	०.२४	०.३०	०.२३	०.३७
सम्मुखता (ख)	०.२६	०.४९	०.३३	०.६५	०.४३	०.५४	०.३३	०.४७	०.४२	०.२३	०.१५	०.५९	०.३३	०.६८
संवेदनशीलता (ग)	०.२९	०.४८	०.५८	०.४८	०.४२	०.६४	०.३३	०.३६	०.४३	०.१६	०.२६	०.३९	०.४०	०.२९
अनुकूलन क्षमता (घ)	०.२२	०.४०	०.३०	०.४३	०.३७	०.४८	०.३९	०.६७	०.५५	०.३९	०.३२	०.५६	०.५५	०.३६
संकटासन्नता (ग-घ)	०.०७	०.०८	०.२८	०.०५	०.०५	०.१६	-०.०६	-०.३१	-०.१२	-०.२३	-०.०६	-०.१८	-०.१५	-०.०७
जोखिम (ग-घ*क*ख)	०.०१	०.०१	०.०५	०.०१	०.००	०.०३	-०.०१	-०.०४	-०.०३	-०.०२	०.००	-०.०३	-०.०१	-०.०२

यसरी प्राप्त नतिजालाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा राखेर वडाको सामाजिक जोखिम नक्साङ्कन तयार गरीएको छ । जस अनुसार वडा नं १,२,३, ४ र ६ अति उच्च जोखिममा रहेका छन् भने वडा नं ५ र ११ उच्च जोखिम, वडा नं मध्यम र वडा नं ७ र १३ न्यून जोखिममा रहेका छन् भने वडा नं ८,९ र १२ अति न्यून जोखिमामा रहेका छन्। यस नगरपालिको जोखिम नक्साङ्कन तलको चित्रमा देखाईएको छ

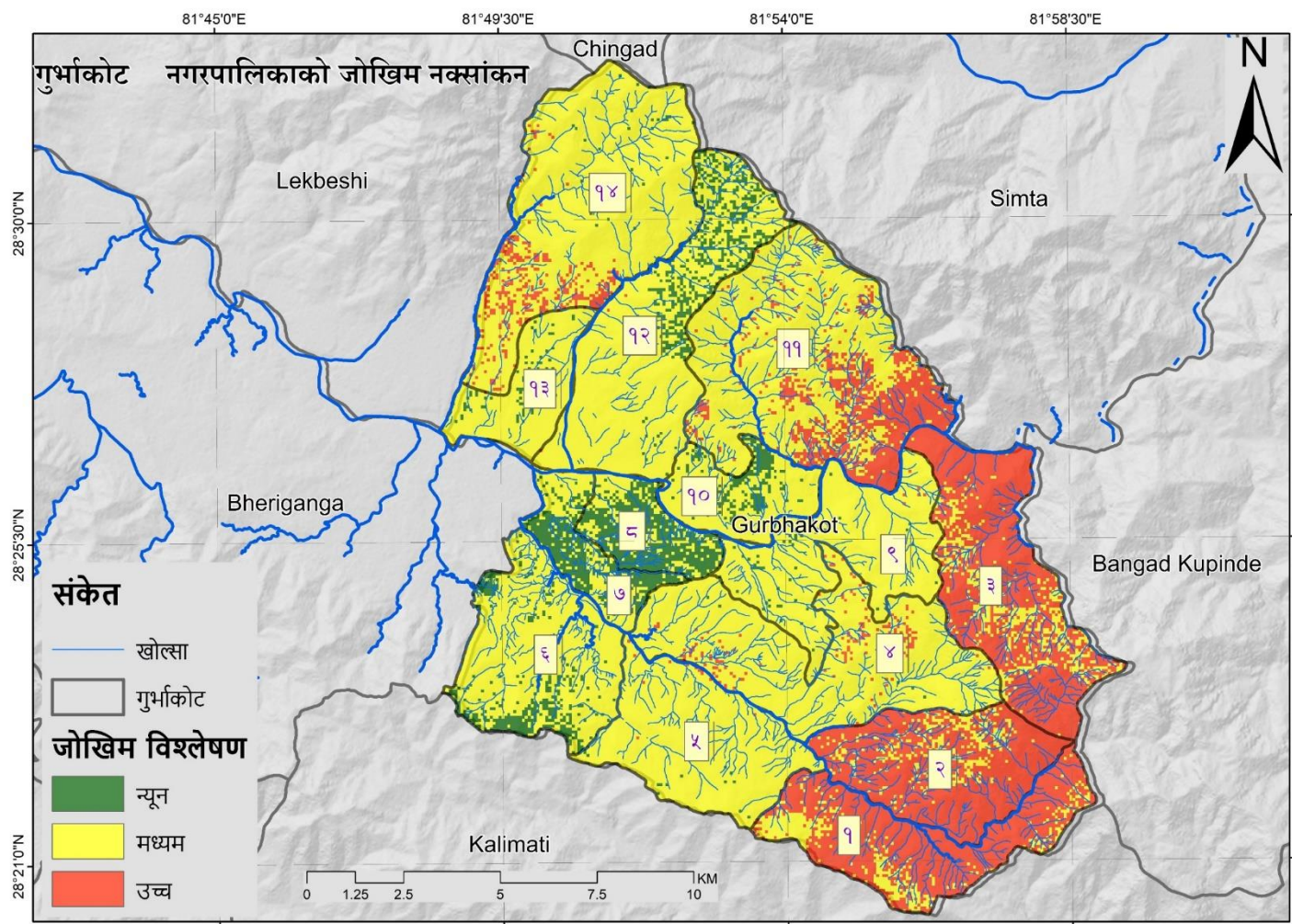

चित्र २४ गुर्भाकोट नगरपालिकाको सामाजिक जोखिम नक्साङ्कन

४.६ समग्र जोखिमका आधारमा वडा स्तरीकरण

यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा हुने गरेका विभिन्न प्रकोपको जोखिम जस्तै: आगलागी, बाढी/नदी कटान, पहिरो तथा सामाजिक अवस्था प्रयोग गरेर समग्र नगरपालिका स्तरीय जोखिम नक्साङ्कन तयार गरीएको छ, जस अनुसार वडा नं १,२,३ अति उच्च जोखिममा रहेका छन् भने वडा नं ११, १२, १३ अति न्यून जोखिममा रहेका छन्।

४,५,६,९,१०,११,१२,१३,२ १४ मध्यम जोखिममा रहेका छन् भने वडा नं ७ र ८ न्यून जोखिममा रहेका छन् । यस नगरपालिकाको समग्र जोखिम नक्साङ्कन तलको चित्रमा दिइएको छ ।

चित्र २५ गुर्भाकोट नगरपालिकाको समग्र जोखिम नक्साङ्कन

अध्याय ५ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन क्रियाकलाप

५.१ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन क्रियाकलाप

जलवायु परिवर्तनका कारणले हुने र वढीरहेका प्रकोप र ती प्रकोपहरूले समुदायमा निम्त्याएका असरको परिस्थितिको सामना र त्यस्ता असरहरूसँग अनुकूलित हुँदै आउने दिनमा प्रकोपको न्यूनीकरण गर्नका लागि समुदायले अपनाइरहेका उपायहरू, त्यस्ता उपायहरूको प्रभावकारिता तथा दीगोपनाको विश्लेषण गर्दै पहिचान गरीएका अनुकूलित हुने योजना तथा विभिन्न वैकल्पिक उपायहरूको पहिचान गर्नु यो योजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ । उक्त उद्देश्य प्राप्तिका लागि यो परिच्छेदमा सहभागितामूलक विधि तथा भौगोलिक सूचना प्रणालीबाट तयार गरिएका नक्साहरूको प्रयोगले पहिचान गरिएका प्रकोपहरूको वर्तमान अवस्था तथा आकलन गरिएका भविष्यमा पर्नसक्ने असर तथा प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुन तथा जोगिन विभिन्न जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरूको परिकल्पना गरिएको छ ।

तालिका १९ विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना

क्र. स	क्रियाकलाप	इकाई	परिणाम	प्राथमिकता
१	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन योजना	समिति	१	उच्च
२	विपद् व्यवस्थापन सामग्री	सामग्रीको प्याकेज	१	उच्च
३	जलवायु तथा विपद् सम्बन्धी तालिम	तालिम	२	उच्च
४	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सूचना प्रसारण समिति	समिति	३	उच्च
५	जलवायु तथा विपद् सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम	तालिम	१०	उच्च
६	विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी पुर्व अभ्यास	तालिम	५०	उच्च
७	आगलागी नियन्त्रण सम्बन्धी तालिम तथा औजार	व्यक्ति	३०	उच्च
८	तारजाली व्यवस्थापन	मिटर	१०००	उच्च
९	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	समिति	१	उच्च
१०	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन कार्यदल	कार्यदल	१	उच्च
११	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन सामग्री	सामग्री	प्याकेज	उच्च
१२	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापनको लागि खोज तथा उद्धार कार्यदल	कार्यदल	१	उच्च

१३	वन क्षेत्र तथा खोलामा पहिरो नियन्त्रण योजना	योजना	१	मध्यम
१४	बाढी तथा पहिरो नियन्त्रणको लागि तटबन्ध निर्माण	तटबन्ध	४	उच्च
१५	ढल निकास	ढल निर्माण	१	उच्च
१६	विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण तालिम संचालन	तालिम	१	मध्यम
१७	तटबन्ध निर्माण	कि.मि.	१५	उच्च
१८	पहिरो नियन्त्रण कार्यक्रम	कार्यक्रम	१	उच्च
१९	जनचेतना कार्यक्रम	कार्यक्रम	१	मध्यम
२०	पुर्वसूचना प्रणाली	प्रणाली	१	मध्यम

अध्याय ६ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना

यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा जलवायु परिवर्तन तथा यसले निम्ताएको जोखिम तथा असर विश्लेषण गरेर यस नगरपालिकाको निम्ति आगामी पाँच वर्षको निम्ति जलवायु अनुकूलन योजना तयार पारिएको छ । यस कार्ययोजनाको विस्तृत योजना तलको तालिका २० मा उल्लेख गरिएको छ । यस कार्ययोजना कार्यान्वयनको क्रममा तल उल्लेखित विवरण ध्यान दिनुपर्ने छ ।

१. यो योजना नगरपालिकाका अन्य योजना भन्दा फरक रूपमा हेरिने छैन
२. तल उल्लेखित योजना लागतका अनुमानका हिसाबले पूर्ण नहुन सक्छन (सकेसम्म प्राविधिक सल्लाह बमोजिम तयार गरेको) तसर्थ कार्यान्वयनमा जानुभन्दा पहिला विस्तृत लागत आनुमन गर्नु उपयुक्त हुनेछ ।
३. नगरपालिकाले यस कार्ययोजनामा भएका योजना कार्यान्वयन गर्नको निम्ति विकास साझेदारलाई अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

क्र. स	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	ईकाई	परीमाण	लागत (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष									
					०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५	
					परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम
क	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा													
1	नस्ल सुधार पशु वितरण	घर धुरी	100	2000	20	400	20	400	20	400	20	400	20	400
2	खोप कार्यक्रम	बटा	5	500	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
3	उन्नत बिउबिजन को वितरण	घर धुरी	500	200	100	400	100	400	100	400	100	400	100	400
4	अन्न बाली बीमा (मकै)	घर धुरी	1	1000	0.2	200	0.2	200	0.2	200	0.2	200	0.2	200
5	माटो परीक्षण	समग्र	2	1000	1	500			1	500				
6	पशु विमा व्यवस्था (गाई वस्तु)	समग्र	1	500	1	500								
ख	जनचेतना अभिवृद्धि तथा क्षमता विकास													
7	पशु स्वास्थ्य तालिम	बटा	1	500					1	500				
8	डढेलो नियंत्रण एवं वन व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	बटा	5	750	1	150	1	150	1	150	1	150	1	150

9	समुदाय स्तरिय जलवायु परिवर्तन र मौसम सम्बन्धि तालिम एवं सचेतना कार्यक्रम	वटा	1	100	1	100								
10	पुर्वअनुमान सम्बन्धी संयन्त्र विकास र सचेतना कार्यक्रम	वटा	1	300			1	300						
11	गुर्भाकोट नगरपालिका केन्द्रित जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माण	वटा	1	500	1	500								
12	जनचेतनाको लागी सडक नाटकहरु गर्ने	समग्र	2	200	0.4	40	0.4	40	0.4	40	0.4	40	0.4	40
13	जैविक विषादी बनाउने, कम्पोष्ट मल बनाउने एवं IPM तालिम	पटक	2	400	1	200			1	200				
14	चट्याङ सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रम,	वटा	1	200			1	200						
15	जलवायु सम्बन्धी विद्यालयस्तरिय सचेतना कार्यक्रम	समग्र	10	500	2	100	2	100	2	100	2	100	2	100
16	मौसम विभागले जारी गर्ने सूचना किसान सम्म पुग्ने संयन्त्रको विकास (प्रकोपको पूर्व सूचना प्रणाली को विकास)	समग्र	1	1000			1	1000						
ग	जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन													
17	सामुदायिक भवनको निर्माण वडा १ मा	वटा	1	1500					1	1500				
18	मौसम पुर्वानुमान कृषक सम्म पुग्ने गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने (रेडियो, सामाजिक सञ्जाल मार्फत)	पटक	5	500	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
घ	पर्यटन एवं प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा													
19	चिसिखोला प्रतिकालय निर्माण	वटा	1	400					1	400				
20	नाङ्गि प्रतिकालय निर्माण	वटा	1	400					1	400				

ड	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, जीविकोपार्जन र सुशासन													
21	मिचाहाबाट झारली वायो ब्रिकेट बनाउने तालिम र बजारिकरणको तालिम	वटा	1	300			1	300						
22	यूवा हरूलई सीप विकास तालिम (पल्मबिड, वायरिड, सिलाई बुनाई, कृषि उद्यमशीलता, ड्राईभिड)	वटा	4	1600			1	400	1	400	1	400	1	400
च	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई													
23	स्वास्थ्य चौकीलाई आवश्यक सामग्री	थान	1	500			1	500						
24	एम्बुलेन्स सेवा	थान	1	1000	1	1000								
25	स्वच्छ पानीको व्यवस्था (क्लोरीन झोल बनाउने तालिम, पानी जन्य सरसफाई बारे तालिम)	वटा	3	300	1	1000			1	1000			1	1000
	जम्मा			16150										

वडा नं १

प्रकोप	व्यवस्थापन का क्रियाकलाप	स्थान	ईकाई	परीमाण	अनुमानित लागत (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५		
						परिमाण	रकाम	परिमाण	रकाम	परिमाण	रकाम	परिमाण	रकाम	परिमाण	रकाम	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																
खडेरी	च्याने खोला देखि ढाव		कि. मि	1	4000	1	4000								नगरपालिका, NCCS	

	सिचाई सुधार														P-2	
खडे री	वेतखोला सिचाई मर्मत	गैर पधेरा देखि कोट डाँडा	कि. मि	1	700					1	70 0				नगरपा लिका, NCCS P-2	
खडे री	च्याने खोला देखि झगडीया सिचाई कुलो		कि. मि	1	4000			1	40 00						नगरपा लिका, NCCS P-2	
खडे री	सानो पधेरा देखि सालडाँडा सिचाई कुलो		कि. मि	1	5000								1	50 00	नगरपा लिका, NCCS P-2	
खडे री	बराहथान देखि खेवान (पोखरी सिचाई)		कि. मि	1	4000	1	40 00								नगरपा लिका, NCCS P-2	
खडे री	फिरफिरे देखि सिलिकाने सिचाई		कि. मि	1	4000	1	40 00								नगरपा लिका, NCCS P-2	
खडे री	लिस्ने देखि राम्रिकाडा(का उले मुहान)	वडा भिन्न को	कि. मि	10	3100 0	2	60 00	2	60 00	2	60 00	2	60 00	2	70 00	नगरपा लिका, NCCS P-2

		५००															
		घरधु री															
जल तथा उर्जा																	
खडे री	पोखरी ट्यांकी निर्माण	प्रत्येक वस्ती	वटा	10	3400	2	60 0	2	60 0	2	60 0	2	80 0	2	80 0	नगरपा लिका, NCCS P-2	
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																	
बाढी	बन्दुके डाँडा देखि भालुओडार सम्म ठूलो खोलामा तटबन्ध(का ल्चे, घुमाउने, भुल्के, सिस्नेरी, बन्दुक डाँडा)		कि. मि	3	6000	1	20 00	1	20 00	1	20 00						नगरपा लिका, NCCS P-2
पहिरो	फुलफुले पहिरो नियंत्रण (Bioengine ering)	फुलफु ले देखि बन्दु क डाँडा	सम ग्र	1	1500			1	15 00								नगरपा लिका, NCCS P-2

		सम्म													
पहिरो	काल्चे घुमाउनको पहिरो नियंत्रण (Bioengineering)	माझ गाउँ	सम ग्र	1	1500	1	15 00								नगरपा लिका, NCCS P-2
पहिरो	सिस्नेरी पहिरो नियंत्रण	ठूलो खोला छेउ	सम ग्र	1	2000						1	20 00			नगरपा लिका, NCCS P-2
वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण															
खडे री	काउलेखोला मुहान संरक्षण		वटा	1	2000	1	20 00								नगरपा लिका, NCCS P-2
खडे री	वृक्षारोपण(भि रगाउँ दक्षिण काल्चे देखि उत्तर ठेउले घारी)		हे क्टर	2	500				1	25 0	1	25 0			नगरपा लिका, NCCS P-2
स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
खडे री	वेतखोला मुहान संरक्षण र पोखरी निर्माण	वेतखो ला	वटा	1	500						1	50 0			नगरपा लिका, NCCS P-2

	(खानेपानी)															
खडेरी	आलेखोला देखि ओर्दि खानेपानी(नयाँ मुहान)		घर धुरी	1	500			1	500							नगरपालिका, NCCS P-2
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, जीविकोपार्जन र सुशासन																
पशुजन्य रोग	गोठ सुधार संरचना निर्माण	अगुवा कृषक	घर धुरी	30	4500	10	1500	10	1500	10	1500					नगरपालिका, NCCS P-2
जम्मा					75100											

वडा नं २

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ईकाई	परीमाण	अनुमानित लागत (रु हजारमा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८		०८१/८		०८२/८		०८३/८		०८४/८		
						१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
						परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																

पशुरोग	खोरेत, PPR, लम्पि स्किन रोग विरुद्धको भ्याक्सिन प्रदान गर्नु पर्ने	वडा भरी	समग्र	5	360	1	200	1	40	1	40	1	40	1	40	नगरपालिका, NCCSP-2
जल तथा उर्जा																
खडेरी	वर्षातिको पानी संकलन पोखरी निर्माण गर्ने	खोलढाप , डांडाढाप, लेक	वटा	60	4500	1	150 0	1	150 0	1	150 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने	धजावा नि, गुफाटोल, पुराना गाँउ,	वटा	3	3150	1	100 0	1	105 0	1	110 0					नगरपालिका, NCCSP-2
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
वन्यज न्तु आक्रम ण	तारजाली ले घेरवार गर्ने	लेकमाला रानी, कोटखो ला, खोलाधा प, देउती डांडा, चिसापा नी पुराना गाउँ	मिटर	150 0	4500	500	150 0	500	150 0	500	150 0					नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	वायो ईन्जिनियरीडग गर्ने	आँपखो ली, गैरी बजार, खहरे, गोचेखो ला आसपास का	स्थान	5	2500	1	500	1	500	1	500	1	500	1	500	नगरपालिका, NCCSP-2

		वस्ती														
पहिरो	बायोईन्जिनियारिड, म्यबेन जाली लगाउने	जन ज्ञान भण्डार उमावि	मिटर	50	1500	50	150 0									नगरपालिका, NCCSP-2
	सामुदायिक अर्थिङ्ग गर्ने	डाँडा धाप	समग्र	5	1200	1	200	1	200	1	200	1	300	1	300	नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तटबन्धन गर्ने	ठाडो खोला, गोचेखो ला, आंपखो ली खोला, चिसापा नी खोला, गैरी बजार, दखाँसे, काँडापा नी	मिटर	500	9400	100	180 0	100	180 0	100	180 0	100	200 0	100	200 0	नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	वृक्षारोपण			3	1500			3	150 0							नगरपालिका, NCCSP-2
स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई																
खडेरी	वृहत खानेपानीमा थप लाईन/मुल जोड्ने (१००० मिटर लम्बाई) र ६०० मिटर उचाईमा	गोचेखो ला, ठाडो खोला	मिटर	100 0	1200	500	600	500	600							नगरपालिका, NCCSP-2
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, जीविकोपार्जन र सुशासन																

पहियो	फलफुल जन्य वनस्पती वृक्षारोपण गर्ने	लेकमाला रानी, कोटखो ला, खोलाधा प, देउती डांडा, चिसापा नी पुराना गाउँ को वन क्षेत्रमा	रोपनी	500	250	100	50	100	50	100	50	100	50	100	50		नगरपालिका, NCCSP-2
जम्मा					3006	0											

वडा नं ३

प्रको प	व्यवस्था पनका क्रियाक लाप	स्थान	ईका ई	परी माण	अनुमा नित लागत (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय	
						०८० /८१		०८१ /८२		०८२ /८३		०८३ /८४		०८४ /८५			
						परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)		
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																	
असि ना	प्लास्टि क टनेल	हिले,नादे,धरा पानी, बथानडाँडा,बाँ थान		१५०	६००	३०	१० ०	३०	११०	३०	१२ ०	३०	१३०	३०	१४ ०		नगरपालिका, NCCSP-2

		याकाडाँ, चबौखोली, दमेचौर														
जनचेतना अभिवृद्धि तथा क्षमता विकास																
महा मारी	खोप र बचावट का उपायहरु , विभिन्न रोगहरु विरुद्धक खोप लगाउने, स्वास्थ्य र सरसफाई शिक्षा कक्षा संचालन	३ नं वडा पूरै क्षेत्र	जना	१	१००	१	१० ०									नगरपालिका, NCCSP-2
जल तथा उर्जा																
खडे री	पुराना मुहान संरक्षण गर्ने	मुहान भएका क्षेत्र	वटा	५	५०० ०	१	१० ००	१	१० ००	१	१० ००	१	१० ००	१	१० ००	नगरपालिका, NCCSP-2

खडे री	तल्लो कत्यास ल्लाको पानी लिफ्ट गरेर हिले, नादे, गोगनपा नी, तिम्लेचौर को वस्तीस म्म पुर्याउने	अधिकांश वस्तीहरु	वटा	४	१२० ००	१	३० ००	१	३० ००	१	३० ००	१	३० ००			नगरपालिका, NCCSP-2
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
आग ला गी	आगला गी नियन्त्रण गर्न फायर सिस्टम राखने	वडा	वटा	२	५०			१	२५			१	२५			नगरपालिका, NCCSP-2
आग ला	फुसको छाना	पुरै वस्ती	घर धुरी	१५०	२०० ०	३०	४० ०	३०	४० ०	३०	४० ०	३०	४० ०	३०	४० ०	नगरपालिका, NCCSP-2

गी	बदलने															
वन्य जन्तु आ क्रम ण	आवश्य क अध्ययन गरी तारावार गर्ने, चौकीदार राखने,	वन्यजन्तु लाग्ने सबै ठाउँमा	रोप नी	५	८००	१	१६०	१	१६०	१	१६०	१	१६०	१	१६०	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	पहिरो नियन्त्रण कार्यक्रम (वृक्षारोप ण, तटबन्ध, ढल निकास आदि)	लामीडाँडा,डोब ,हिले,धारापानी ,काउले	रोप नी	५	३०० ०	१	६० ०	१	६० ०	१	६० ०	१	६० ०	१	६० ०	नगरपालिका, NCCSP-2
हुरी बता स	विद्यालय को छात्रा फेर्ने	सबै स्थान	वटा	७	७००	३	३० ०	४	४० ०							नगरपालिका, NCCSP-2
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, जीविकोपार्जन र सुशासन																
पशु जन्य	गोठ भाकरो	वस्ती	वटा	१००	१५० ००	२०	३० ००	२०	३० ००	२०	३० ००	२०	३० ००	२०	३० ००	नगरपालिका, NCCSP-2

रोग	सुधार																			
						३९२														
						५०														

वडा ४

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ईकाई	परीमाण	अनुमानित लागत (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय					
						०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५							
						परिमाण	जम्मा रकाम (हजार मा)	परिमाण	जम्मा रकाम (हजार मा)	परिमाण	जम्मा रकाम (हजार मा)	परिमाण	जम्मा रकाम (हजार मा)	परिमाण	जम्मा रकाम (हजार मा)						
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																					
वन्यजन्तु आक्रमण	वन्यजन्तु तर्साउने उपकरण प्रयोग गर्ने	झालेपहर, कोट, भ्वालेखोला, पारेखेत,	थान	1	50			1	50												नगरपालिका, NCCSP-2

		पोखरा, माझख र्क, डोब्रा, आपखो ली														
असिना / हावाहु री	टनेल निर्माण गरि खेति गर्ने	झालेपह र, कोट, माझख र्क, राणागा उ, तल्ला काडा, आगटा, बुरा	घरधु री	50	500	10	100	10	100	10	100	10	100	10	100	नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	लिफ्ट सिचाई गोछेखोला बाट ल्याउने-१ कि.मि.	गोछेखो ला	मिट र	100 0	3700	400	140 0	400	150 0	200	800					नगरपालिका, NCCSP-2
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																

आग लागी	पोखरी निर्माण	आपखो ली, पोखरा. रानागाड , कोट	बटा	4	4000	1	100 0	1	100 0	1	100 0	1	100 0			नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रण का कार्य गर्ने	कुइनेत डा	मिट र	20	1000	20	100 0									नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रण का कार्य गर्ने	झालेपह र	मिट र	20	1200					20	120 0					नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रण का कार्य	माझख र्क	मिट र	20	1200					20	120 0					नगरपालिका, NCCSP-2

	गर्ने															
पहिरो	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रण का कार्य गर्ने	तल्ला काँडा	मिट र	25	1500							25	150 0			नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रण का कार्य गर्ने	आपखो ली मन्दिर आसपास को क्षेत्र	मिट र	25	1200			25	120 0							नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तटबन्ध निर्माण	माझख र्क	मिट र	250	4700	50	900	50	900	50	900	50	100 0	50	100 0	नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तटबन्ध निर्माण	आपखो ली	मिट र	125	2350	25	450	25	450	25	450	25	500	25	500	नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तटबन्ध निर्माण	गोचेखो ला	मिट र	200	3160	40	720	40	720	40	720	40	500	40	500	नगरपालिका, NCCSP-2
वन, जैविक विविधता तथा जलाधार संरक्षण																
खडेरी	धोद्रेखोला, गोचेखोला ,	धोद्रेखो ला,	स्था न	3	3000	1	100 0	1	100 0	1	100 0					नगरपालिका, NCCSP-2

आपखोली मुहान संरक्षण	गोचेखो ला, आपखो ली															
				174 3	2756 0											

वडा ५

प्र को प	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी माण	अनु मानि त लाग त (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८० /८१		०८१/ ८२		०८२/ ८३		०८३/ ८४		०८४/ ८५		
						परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	परिमाण	रकम (हजार)	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																
प हि रो	पक्कि नहर बनाउनु पर्ने (पोलिथिन पाईपको प्रयोग गरिएको)	कुर्मी ठूलो खेत को कुलो	मि टर	250	470 0	50	90 0	5 0	90 0	5 0	95 0	5 0	9 5 0	5 0	10 00	नगरपालिका, NCCSP-2
प हि रो	नहर लाइनिग गर्नु पर्ने	कुर्मी खोला, बाध	मि टर	500	260	100	50	1 0 0	50	1 0 0	50	1 0 0	5 5 0	1 0 0	55	नगरपालिका, NCCSP-2

		देखि बिचबि चमा भत्के का ठाउँ मा															
जल तथा उर्जा																	
ख डे री	च्यामबर बनाउनु पर्ने, पाएप फेर्नु पर्ने	जलुके नी कोट गरेको खेत को सिरान मा	व टा	1	100	1	10 0										नगरपालिका, NCCSP-2
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																	
वा ढी	बाध तथा जाली लगाउनु पर्ने,	कुर्मी खोला, बाध देखि बिचबि चमा भत्के	मि टर	250	385 0	50	75 0	5 0	75 0	5 0	75 0	5 0	8 0 0	5 0	80 0		नगरपालिका, NCCSP-2

		का ठाउँ मा														
	पोखरीपाटा पहिरो नियन्त्रण	पोखरी पाटा	मि टर	100	150 0					1 0 0	15 00					
	गोछेखोला तटबन्धन तारजाली	गोछे खोला	मि टर	500	300 0			5 0 0	30 00							
	वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण															
	पोखरी निर्माण	मझुवा	व टा	1	100 0	1	10 00									
वा ढी	मुहान सरसफाई गर्ने, टंकी बरिपरि तरवार र बाल लगाउनु पर्ने, पाएपलाएन नयाँ फर्नु पर्ने, मेन ट्यांकी पहिलेको भन्दा ठूलो बनाउनु पर्ने	गुर्भा कोट ५ थांगले नि दुर्वा खोला देखि थक्ले नी	व टा	100 0	200 0	200	40 0	2 0 0	40 0	2 0 0	40 0	2 0 0	4 0 0	2 0 0	40 0	नगरपालिका, NCCSP-2
	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
	खानेपानी आयोजना	फाँट बैतेनी	व टा	1	200 0			1	20 00							

जम्मा	184	10													
-------	-----	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

वडा ६

प्रको प	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी माण	अनु मानि त लाग त (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/ ८१		०८१/ ८२		०८२/ ८३		०८३/ ८४		०८४/ ८५		
						परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																
खडे री	सत्तिर खोली सिंचाई योजना मर्मत	सत्तिर खोली	मि टर	50	40	5 0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	निग्लेनी सिंचाई योजना मर्मत	निग्लेनी	मि टर	150 0	162 0	3 0 0	30 0	3 0 0	31 0 0	3 0 0	32 0 0	3 0 0	34 0 0	3 0 0	35 0 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	निलकेनी खोला सिंचाई मर्मत		मि टर	200	500			2 0 0	50 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	नक्कले सिंचाई नहर मर्मत (सानो नक्कले)		मि टर	200	300	2 0 0	30 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	खारखोला सिंचाई मर्मत		मि टर	200	300			2 0 0	30 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	निमारे खोला - पर्यली सिंचाई योजना (ईन्टेक ड्याम निर्माण तथा		मि टर	100 0	320 0	5 0 0	15 00	5 0 0	17 00							नगरपालिका, NCCSP-2

	नहर निर्माण)																
खडे री	कुर्मिखोला सिंचाई योजना		मि टर	500	100 0			5 0 0	10 00								नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	पनार खोला सिंचाई		मि टर	200	500					2 0 0	50 0						नगरपालिका, NCCSP-2
जल तथा उर्जा																	
खडे री	सिन्दुरे खोला - तालापानी सिंचाई नहर मर्मत	सिन्दुरे खोला, तालापानी	मि टर	150 0	930	5 0 0	30 0	5 0 0	31 0	5 0 0	32 0						नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	सिन्दुरेखोला - कपासे सिंचाई नहर मर्मत	सिन्दुरे खोला, कपासे	मि टर	700	400			7 0 0	40 0								नगरपालिका, NCCSP-2
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																	
वाढी	नकाले वाढी नियन्त्रण	नकाले	मि टर	700	360 0	2 0 0	10 00	3 0 0	15 00	2 0 0	11 00						नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	खारखोला वाढी नियन्त्रण	खारखोला	मि टर	700	380 0	3 0 0	15 00	2 0 0	11 00	2 0 0	12 00						नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	सार्कीमारे वाढी नियन्त्रण	सार्कीमारे	मि टर	100 0	550 0	2 0 0	10 00	2 0 0	10 50	2 0 0	11 00	2 0 0	11 50	2 0 0	12 00		नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	निमारे खोला वाढी नियन्त्रण	निमारे	मि टर	150 0	800 0	3 0 0	15 00	3 0 0	15 50	3 0 0	16 00	3 0 0	16 50	3 0 0	17 00		नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	कुर्मिखोला वाढी नियन्त्रण	कुर्मिखोला	मि	500	180					5	18						नगरपालिका,

			टर		0					0	00					NCCSP-2
वाढी	पन्यार खोला वाढी नियन्त्रण	पन्यार खोला	मि टर	100	800			1	80							नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	गोचेखोला वाढी नियन्त्रण	गोचेखोला	मि टर	200	110	4	20	4	21	4	22	4	23	4	24	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	तटबन्ध तोरीबारी	तोरीबारी	मि टर	150	100							1	10			नगरपालिका, NCCSP-2
	वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण															
खाने पानी	मूल संरक्षण कार्यक्रम	सर्किमारे खोला	व टा	10	300	2	60	2	60	2	60	2	60	2	60	नगरपालिका, NCCSP-2
	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
खडेरी	दर्कासे सिचाई कुलो मर्मत	दर्कासे	मि टर	300	500	3	50									नगरपालिका, NCCSP-2
खाने पानी	इन्टेक निर्माण र वितरण पाइप मर्मत	तिलकेनी, गुरूड गाउँ	मि टर	500	200			5	20							नगरपालिका, NCCSP-2
					470											
				जम्मा	90											

वडा ७

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी माण	अनु मानि त	आर्थिक वर्ष								सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८१	०८१/	०८२/	०८३/	०८४/				

					लाग त (रु हजार मा)	८२		८३		८४		८५				
						परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम			
	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा															
किरा	सिंचाईको कुलो निर्माण	गु.न. पा. ७	मि टर	30 00	135 00	600	25 00	60 0	26 00	60 0	27 00	60 0	28 00	60 0	29 00	नगरपालिका, NCCSP-2
	सिंचाई कुलो मर्मत	गु.न. पा. ७	मि टर	15 00	330 0	500	10 00	50 0	11 00	50 0	12 00					
खडेरी	मेहलकुना सिंचाई अन्तर्गत: भहरे खोला र मालारनी चौर नजिक साईफन पक्कि बनाउने	माला रानी चौर	व टा	1	100	1	10 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मेहलकुना सिंचाई अन्तर्गत: नाङ्गी- सुन्दर नगर लाईनिङ्ग कुलो मर्मत	नाङ्गी	मि टर	25 00	110 0	500	20 0	50 0	21 0	50 0	22 0	50 0	23 0	50 0	24 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मेहलकुना सिंचाई अन्तर्गत: कोप्ची- चिसिखोली नहर मर्मत	महर टोल	मि टर	20 0	500	40	10 0	40	10 0	40	10 0	40	10 0	40	10 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मेहलकुना सिंचाई अन्तर्गत दमार खेत सिंचाई मर्मत	दमार गाउँ	मि टर	20 30	860	400	40 0	40 0	40 0	40 5	20	41 0	20	41 5	20	नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मेहलकुना सिंचाई अन्तर्गत घर्तिटोल सिंचाई मर्मत	घर्ति टोल	मि टर	30 0	100			30 0	10 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	चिसिखोली-सिरवानी सिंचाई मर्मत	चिसि खोली	मि टर	10 00	550			50 0	25 0	50 0	30 0					नगरपालिका, NCCSP-2

खडेरी	सिरवानी सिंचाई मर्मत	सिरवानी	मिटर	500	200							500	200			नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	गोकलपुर ड्याम सिंचाई निर्माण (लाईनिङ्ग)	गोकलपुर	मिटर	1500	1350	500	400	500	450	500	500					नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	गोईराल खेत सिंचाई (लाईनिङ्ग)	गोईराल	मिटर	800	830			500	450	300	380					नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	भेरी देखि कटुवलटोल लिफ्ट सिंचाई	कटुवालटोल	मिटर	2000	3000							2000	3000			नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	अर्जुनवुटा सिंचाई	अर्जुनवुटा	मिटर	5000	8500	1000	1500	1000	1600	1000	1700	1000	1800	1000	1900	नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	नाङ्गे लिफ्ट सिंचाई	नाङ्गी	मिटर	2000	2000							2000	2000			नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	सरस्वती टोल डिप बोरीङ्ग (अपुरो योजना)	सरस्वती टोल	मिटर	600	500	600	500									नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मानिके सिंचाइ	वडा नं ७	मिटर	1000	1200									1000	1200	नगरपालिका, NCCSP-2
	जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन															
बाढी/पहिरो	भेरी किनारको खैरेनी सामुदायिक वनमा तटबन्धन गर्ने	खैरेनी सा व	मिटर	500	1000			500	1000							नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/पहिरो	गोचेखोला बाढी-चिसिखोली-भेरी नदी सम्म तटबन्धन	चिसिखोली, गोचेखोला	मिटर	1000	2000	200	300	200	350	200	400	200	450	200	500	नगरपालिका, NCCSP-2

बाढी/पहिरो	बांदर कटेरो देखि मुलपानी मुहान सम्म तटबन्धन गर्ने	बांदर कटेरो	मिटर	1000	2000	200	300	200	350	200	400	200	450	200	500	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/पहिरो	नाउली खोला देखि रातामाटा जोड्ने सडक किनार तटबन्धन	रातामाटा	मिटर	600	1050				300	500	300	550				नगरपालिका, NCCSP-2
	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
खडेरी	नाउली खोला मुल मर्मत		वटा	1	100	1	100									नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	चिसिखोला मुल मर्मत	चिसिखोला	वटा	1	100	1	100									नगरपालिका, NCCSP-2
					43840											

वडा ८

प्रकोप	व्यवस्थापन का क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परीमाण	अनुमानित लागत (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५		
						परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																

मिचाहा झार वा बिरुवा	उन्नत जातको बिउबिजनको वितरण	गुर्भाको ट ट को सुन्दरन गर, घारीमेहे लकुना र गंगटेमा	घर धुरी	३० ०	५००	६०	१० ०	६०	१० ०	६०	१० ०	६०	१० ०	६०	१० ०	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	ग्याभन जाली लगाउने, वायोईन्जिनि यरिड गर्ने	घारीमेहे लकुना (१५० मीटर) तीन ठाउमा, गंगटे (५० मीटर)	मि टर	२० ०	१०० ०	४०	२० ०	४०	२० ०	४०	२० ०	४०	२० ०	४०	२० ०	नगरपालिका, NCCSP-2
हावाहुरी	खरको छाना बिस्थापित गर्ने	सुन्दर नगर बजार टोल (१), खाटांग टोल	सम ग्र	१	२००			१	२० ०							नगरपालिका, NCCSP-2

		(१), घारीमेहे लकुना टोल (१)																
महामारी	पानिको मुहान वरपरको सरसफाई गरी सौचालयहरु हटाउने	गंगटे		१	१००		१	१०								नगरपालिका, NCCSP-2		
महामारी	औषधी सम्भावित क्षेत्रमा छर्कने (लामखुट्टे नियन्त्रण)	गुर्भाको ट ट भरि, बजार क्षेत्रमा पहिलो प्राथमि कता		५	५०		१	१०		१	१०		१	१०		१	१०	नगरपालिका, NCCSP-2
महामारी	खानेपानिको मुहान वरपर पर्खाल लगाउने	गंगटे		१०	५००		५	१०		५	१०		५	१०		५	१०	नगरपालिका, NCCSP-2
					685													

					0														
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

वडा ९

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ईकाई	परीमाण	अनुमानित लागत (रु. हजारमा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५		
						परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
पहिरो / वढी	पहिरो गाएका स्थानमा बायोईन्जिनियरीङ्ग गरेर पहिरो नियन्त्रण गर्नु पर्ने,	सिमलगौरा, खहरे खोला, काप्रे खोला, घुघुति खोला, पोस्रे खोला, बोटेचौर खोला,	वटा	८	८५००	२	२०००	१	१५००	२	२०००	२	२०००	१	१०००	नगरपालिका, भूसंरक्षण, NCCSP-2

		नाँदिको ट, दाप्चा														
आगलागी	अग्नी रेखाको निर्माण गर्ने	२ वटा सामुदायिक वनमा (चौपारी, देवी, डोटे गैरा, र चिरपा मी सा.बा.)	स्थान	3	300	1	100	1	100	1	100					नगरपालिका, NCCSP-2
वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण																
वन्य जन्तु आक्रमण	वनमा वन्यजन्तुको आहाराको निम्ति रैथाने प्रजातीका रुख जस्तै: तिजु, जामुन, फंडेर, खनिउ जस्ता रुखहरु लगाउने वृक्षारोपण गर्नु पर्ने	४ वटा सामुदायिक वनमा (चौपारी, देवी, डोटे	रोपनी	500	400	100	80	100	80	100	80	100	80	100	80	नगरपालिका, डिभिजन वन कार्यालय

		गैर, र चिरपा मी सा.बा.)														
पहि रो	वृक्षारोपण गर्ने (सामुदायिक वनमा),	सामुदा यिक वन को १६०० ० हेक्टर मा वृक्षारोप ण गर्ने,	हे क्टर	16 00 0	100 0	32 00	20 0	32 00	20 0	32 00	20 0	32 00	20 0	32 00	20 0	नगरपालिका, डिभिजन वन कार्यालय
	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
महा मारी	स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	वडा	व टा	15	250 0	3	50 0	3	50 0	3	50 0	3	50 0	3	50 0	नगरपालिका, NCCSP-2
	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, जीविकोपार्जन र सुशासन															
पशु रोग	आधुनिक गोठहरूको निर्माण	भालुखो ला	व टा	10 0	200 0	20	40 0	20	40 0	20	40 0	20	40 0	20	40 0	नगरपालिका, NCCSP-2
					147 00											

वडा १०

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी माण	अनु मानि त लाग त (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय
						०८०/८१		०८१/८२		०८२/८३		०८३/८४		०८४/८५		
						परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	
	जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन															
बाढी	सिमखोला-हनिमान-भेडाबारी सिंचाई कुलोको सुकेपानी खोला देखि पारि मर्मत	गुर्भाकोट -११	मि टर	50	400	50	400									नगरपालिका, NCCSP-2
वन्यजन्तु	बदेल नियन्त्रणका लागी सामुदायिक वनमा तारजाली लगाउने र बादर नियन्त्रणका लागी ठोस योजना बनाई स्थानीय बासिलाई संलग्न गराउने	सबै टोलहरु मा	थान	3	300	10	100	10	100	10	100					नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/पहिरो	सिमखोला-झ्याक्रेघारी सिंचाई कुलोको बाध निर्माण र कुलो आर.सी. सी गर्नुपर्ने	गुर्भाकोट -११ को सिमखोला देखि झ्याक्रेघारीसम्म	मी.	380	200	760	400	760	400	760	400	760	400	760	400	नगरपालिका, NCCSP-2

बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	बाघमारे टापु	मि टर	500	800 0	1 0 0	16 00	1 0 0	16 00	1 0 0	16 00	1 0 0	16 00	1 0 0	16 00	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	भेडाबारी झोलुंगेपु ल नजिक		200	230 0			5 0	50 0	5 0	55 0	5 0	60 0	5 0	65 0	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	खाचेली डाडामुनी		50	600							5 0	60 0			नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	डोटे गैरा		20	200	2 0	20 0									नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	लामिता ले पुर्वी डाडो		30	250	3 0	25 0									नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	डुम्रे खोला		20	200	2 0	20 0									नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	मुलबाटो को कुलो		10	150	1 0	15 0									नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	बन्चरे गौडा		50	500			5 0	50 0							नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	फूलबारी		250	320 0	5 0	60 0	5 0	62 0	5 0	64 0	5 0	66 0	5 0	68 0	नगरपालिका, NCCSP-2

बाढी/ पहिरो	तटबन्ध	आगरखो ला सामुदायि क वनको भवनदे खि फूलबारी सम्म		400	530 0	8 0	95 0	8 0	10 00	8 0	10 50	8 0	11 00	8 0	12 00	नगरपालिका, NCCSP-2
वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण																
खडेरी	मुहान संरक्षण:- सिमखोला खानेपानी तथा सिंचाई कुलामा पर्ने मूल संरक्षण गर्ने वडा न. ११ संग मिलेर काम गर्ने,		व टा	1	500			1	50 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मुहान संरक्षण:- पतेनाघारी मूल संरक्षण गर्ने वृक्षारोपण तथा कृतिम पोखरी तथा कुवा निर्माण		व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मुहान संरक्षण:- डुम्रेपानी, फंकरी कुहिरेपानी मूल संरक्षण गर्ने वृक्षारोपण तथा पोखरी निर्माण गर्ने		व टा	1	500	1	50 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडेरी	मुहान संरक्षण:- खारयचौर कुहिरेपानी, झ्याक्रेघारी लामिताले, भेडाबारीमा भेरीको पानी लिफ्ट गरि सिंचाई प्रबन्ध मिलाउन पर्ने,		व टा	1	500	1	50 0									नगरपालिका, NCCSP-2

बा ढी	सिंचाई कुलो निर्माण	बर्मागर खोला(डोक्का खोला)	मि ट र	15 00	250 0	300	4 0 0	300	4 5 0	300	5 0 0	300	5 5 0	300	6 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	सिंचाई कुलो निर्माण	छामखोली	मि ट र	10 00	170 0	200	3 0 0	200	3 2 0	200	3 4 0	200	3 6 0	200	3 8 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	सिंचाई कुलो निर्माण	चामखोली	मि ट र	50 0	950	100	1 5 0	100	1 7 0	100	1 9 0	100	2 1 0	100	2 3 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	सिंचाई कुलो निर्माण	भित्री खोला	मि ट र	20 0	400					100	1 9 0	100	2 1 0			नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	सिंचाई कुलो निर्माण	बुम खोला	मि ट र	25	100			25	1 0 0							नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	घट्टको कुलो मर्मत, पाईपको व्यवस्था	नारिजीय, मसेरी, लेक सुर्मा	व टा	3	100 0	1	3 0 0	1	3 0 0	1	4 0 0					नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	घट्ट मर्मत, बाध र पाईप मर्मत	सिमखोला, भित्रीखोला	व टा	2	900			1	4 0 0			1	5 0 0			नगरपालिका , NCCSP- 2
	करासिंड खत्री र पंचराम खत्रीको सिंचाई नाला निर्माण	सुर्माखोला	व टा	2	850					1	4 0 0			1	4 5 0	
	तिर्थ बुढाक्षेत्रीको खेतको सिंचाई कुलो नाला निर्माण	तिर्थ बुढाको खेत	व टा	1	300							1	3 0 0			

जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	सिमखोला	मि ट र	20 00	500 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	सिमखोला- जलरीबाट	मि ट र	40 00	100 00	800	2 0 0 0	800	2 0 0 0	800	2 0 0 0	800	2 0 0 0	800	2 0 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	बर्मागर खोला	मि ट र	20 00	500 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	अलसुर्मा	मि ट र	20 00	500 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	400	1 0 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	जनही घाट- आमसोमि	मि ट र	10 00	100 00	200	2 0 0 0	200	2 0 0 0	200	2 0 0 0	200	2 0 0 0	200	2 0 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
बा ढी	वाढी नियन्त्रणको लागि ग्याबिन जाली तटबन्द	आपसोनी कुलो बाँध	मि ट र	50 0	100 0	100	2 0 0	100	2 0 0	100	2 0 0	100	2 0 0	100	2 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2

हा वाहु री	खरको छानो हटाउने, स्कुलको छतमा स्ल्याब, होचो प्रजातिको बिउ, मकै, फलफूल, घरको छानामा स्ल्याब	लेकसुर्मा, गैरीगाउँ, सुर्यज्योति आ.वी, औल सुर्मा प्रा.वी., बर्मागर प्रा.वी., ने.रा. प्रा. वी, नारिगे भसीरे प्रा.वी.	व टा	39	465 0	16	1 6 0 0	16	1 6 5 0	7	1 4 0 0				नगरपालिका , NCCSP- 2
पहि रो	तारजाली, वृक्षारोपण, घर क्षेत्रमा वृक्षारोपण, पुराना रुख हटाउने	कल्लेरी	मि ट र	30	500			30	5 0 0						नगरपालिका , NCCSP- 2
स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
बा ढी	खानेपानी ट्यांकी निराण् र वितरण	लेक सुर्मा	मि ट र	20 0	150 0			100	5 0 0	100	1 0 0 0				नगरपालिका , NCCSP- 2
	बर्मागर खानेपानी इन्टेक ट्याङ्क निर्माण	बर्मागर	व टा	1	70							1	7 0		
बा ढी	इन्टेक र पाईप, खानेपानी ट्यांकी निर्माण	डोल्का खा.पानी, नारिगे चौर(कल्लेरी)		20 0	130 0					50	1 0 0 0	150	3 0 0		नगरपालिका , NCCSP- 2

बा ढी	खानेपानी मर्मत (ईनटेक पाईप)	सिस्नेरी खा.पा. गैरीगाउँ	मि ट र	20 00	324 0	400	6 0 0	400	6 2 0	400	6 4 0	400	6 8 0	400	7 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
म हा मा री	सरसफाई, पोषणयुक्त खाना, सफा स्वस्थ पानी सम्बन्धि जनचेतना ता स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	समग्र वडा	प ट क	10	200 0	2	4 0 0	2	4 0 0	2	4 0 0	2	4 0 0	2	4 0 0	नगरपालिका , NCCSP- 2
स्थानीय ग्रामिण तथा शहरी वस्ती																
	अवलसुर्मा प्रतिक्षालय निर्माण		व टा	1	150 0					1	1 5 0 0					
					605 60											

वडा १२

प्रको प	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी मा ण	अनु मानि त लाग त (रु हजा रमा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय	
						०८ ०/८ १		०८ १/८ २		०८ २/८ ३		०८ ३/८ ४		०८ ४/८ ५			
						परि माण	ज म्मा र क	परि माण	ज म्मा र क	परि माण	ज म्मा र क	परि माण	ज म्मा र क	परि माण	ज म्मा र क		

							म		म		म		म		म	
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																
खडे री	लामकाने टोल-आपखोला ट्यांकि मर्मत	लामका ने टोल	व टा	1	400			1	40 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	मंग्रा पुछार कुलो तथा ड्रम (अपुरो)		व टा	1	100 0			1	10 00							नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	दहचौर टांटी (ड्रम) मर्मत	दहचौर	व टा	1	500			1	50 0							नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	किमो-गोठेरी सिंचाई कुलो मर्मत	गोठेरी	मि टर	10 00	500					100 0	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	उराठे मुल देखि सिमल गैरा कुलो मर्मत	सिमल गैरा	मि टर	40 0	200	400	20 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	सुभाघाट ड्रम मर्मत	सुभाघा ट	व टा	1	100	1	10 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	राईके (सानो र ठुलो दुवै) ड्रम मर्मत	राईके	व टा	2	200	2	20 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	भुजेल टोल (ड्रम) मर्मत	भुजेल टोल	व टा	1	200	1	20 0									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	सुनदह मर्मत	सुनदह	व टा	1	100 0	1	10 00									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	मंग्रा खोला-अन्त सिंचाई कुलो (पश्चिम)	मंग्रा खोला	मि टर	60 0	200 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे	सुभाघाट लिफ्ट सिंचाई	सुभाघा	मि	30	100	60	20	60	20	60	20	60	20	60	20	नगरपालिका,

री		ट	टर	0	0		0		0		0		0		0	NCCSP-2
खडे री	मंग्रा-ठुलोमिल देखि ठुलो रोड सम्म सिंचाई कुलो	मंग्रा खोला	मि टर	10 00	300 0	200	60 0	200	60 0	200	60 0	200	60 0	200	60 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	काप्रे खोला सिंचाई ड्याम तथा कुलो	काप्रे खोला	मि टर	50 0	150 0	100	30 0	100	30 0	100	30 0	100	30 0	100	30 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	आंपखोला ड्याम तथा कुलो	आंपखो ला	मि टर	80 0	180 0	160	36 0	160	36 0	160	36 0	160	36 0	160	36 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	डम डांडा ड्याम देखि फौजा डांडा-सलामि पुल-टांटी स्कूल सम्म सिंचाई		मि टर	60 0	200 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	120	40 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	पिप्ले कुलो	पिप्ले	मि टर	25 0	800	50	16 0	50	16 0	50	16 0	50	16 0	50	16 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	ज्याब्देघारी लिफ्ट सिंचाई	ज्याब्दे घारी	मि टर	30 0	150 0	60	30 0	60	30 0	60	30 0	60	30 0	60	30 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	ज्यामिरे घाट लिफ्ट सिंचाई		मि टर	10 00	200 0	200	40 0	200	40 0	200	40 0	200	40 0	200	40 0	भेरी बवई डाईभर्सन
खडे री	सानो राईके फांट सिंचाई	सानो राईके	मि टर	20 00	300 0	400	60 0	400	60 0	400	60 0	400	60 0	400	60 0	नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	मुङ्गा खोला-सलामि टोल सम्म सिंचाई	मुङ्गा खोला	मि टर	50 0	200 0	100	40 0	100	40 0	100	40 0	100	40 0	100	40 0	नगरपालिका, NCCSP-2
	जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन															
वन्य जन्तु आ	वन्यजन्तहरूको लागि जङ्गलमा पोखरी र आहारको व्यवस्थापन गर्ने	वन जंगल भएको	स म ग्र	1	500	1	50 0									नगरपालिका, NCCSP-2

क्रम ण		ठाँउ														
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	बेतेनी खोला,	मि टर	33 00	500 0	660	10 00	660	10 00	660	10 00	660	10 00	660	10 00	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	मंग्रा खोला	मि टर	25 00	450 0	500	90 0	500	90 0	500	90 0	500	90 0	500	90 0	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	भेरी नदी, जमुबेघा री/ माक्सीपु र	मि टर	35 00	500 0	700	10 00	700	10 00	700	10 00	700	10 00	700	10 00	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	साउने खोला	मि टर	20 00	400 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	काभ्रे खोला	मि टर	15 00	350 0	300	70 0	300	70 0	300	70 0	300	70 0	300	70 0	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	ठाटी खोला	मि टर	20 00	400 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	नगरपालिका, NCCSP-2
बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटवन्धन गर्ने	आप खोला/ सिमलगै रा हुदै भरी नदी सम्म	मि टर	20 00	400 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	400	80 0	नगरपालिका, NCCSP-2

बाढी	बाढी आउने ठाउँमा व्यवस्थित तटबन्धन गर्ने	धुधुनी खोला	मिटर	4000	8000	800	1600	800	1600	800	1600	800	1600	800	1600	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	बायोईन्जिनियारिङ, ग्यबेन जाली लगाउने	लाटीगैरा	मिटर	60	400	12	80	12	80	12	80	12	80	12	80	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	बायोईन्जिनियारिङ, ग्यबेन जाली लगाउने	काभ्रे	मिटर	60	400	12	80	12	80	12	80	12	80	12	80	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	बायोईन्जिनियारिङ, ग्यबेन जाली लगाउने	पिपल टाकुरा	मिटर	50	500	10	100	10	100	10	100	10	100	10	100	नगरपालिका, NCCSP-2
	बायोईन्जिनियारिङ, ग्यबेन जाली लगाउने	लामिडाडा	मिटर	40	250	8	50	8	50	8	50	8	50	8	50	नगरपालिका, NCCSP-2
पहिरो	बायोईन्जिनियारिङ, ग्यबेन जाली लगाउने	टुडिखेल	मिटर	30	200	6	40	6	40	6	40	6	40	6	40	नगरपालिका, NCCSP-2
आगलागी	अग्नीरेखा निर्माण	प्रगतिसिल सामुदायिक वन, वसन्तनगर सामुदायिक वन, शान्ति महिला सामुदायिक	मिटर	4	800	1	200	1	200	1	200	1	200			नगरपालिका, NCCSP-2

		यिक वन														
	जल तथा उर्जा															
	रिचार्ज पोखरी निर्माण	सामुदा यिक वन	व टा	10	101 0			5	50 0	5	51 0					
	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई															
खडे री	लाटिगैरा खानेपानी मर्मत	लाटीगै रा	व टा	1	200 0	1	20 00									नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	खानेपानी ट्यांकी बनाउने	भुजेल टोल	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	श्रीष खोलामा खानेपानी ट्याङ्की बनाउने	लामिडा डा	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	लाटिगैरा खानेपानी ट्याङ्की बनाउने	लाटीगै रा	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	काभ्रे खोला खानेपानी ट्याङ्की बनाउने	डोटे	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	सिस्नेरी खोलामा खानेपानी ट्याङ्की बनाउने	देवीचौर	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	सौचालय तथा खानेपानी निर्माण	ज्यामिरे मा.वि	व टा	1	500					1	50 0					नगरपालिका, NCCSP-2
खडे	खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	जनता	व	1	100					1	10 0					नगरपालिका, NCCSP-2

री		प्रा.वि.	टा														
खडे री	सौचालय तथा खानेपानी निर्माण	सुर्यज्यो ति प्रा.वि.	व टा	1	200					1	20 0						नगरपालिका, NCCSP-2
खडे री	खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	सरस्व ति प्रा.वि.	व टा	1	500					1	50 0						नगरपालिका, NCCSP-2
जम्मा					725 60												

वडा १३

प्रकोप	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी माण	अनु मानि त लाग त (रु हजार मा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय	
						०८०/ ८१		०८१/ ८२		०८२/ ८३		०८३/ ८४		०८४/ ८५			
						परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम	परिमाण	रकम		
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा																	
	बेतेनी खोला सांगुरे संयुक्त सिंचाई योजना	बेतेनी खोला	व टा	1	100 0			1	10 00								नगरपालिका, NCCSP-2
	बेतेनी खोला अन्तरकुलो सिंचाई योजना	बेतेनी खोला	व टा	1	100 0					1	10 00						नगरपालिका, NCCSP-2

	पक्की सिंचाई कुलो निर्माण	खिरा को बिट देखि सिवनग र सम्म	मि टर	15 00	480 0	50 0	15 00	50 0	16 00	50 0	17 00						नगरपालिका, NCCSP-2
	लिफ्ट सिंचाई आयोजना	सिवनग रचोक देखी माथी को वस्ती	व टा	1	250 0			1	25 00								नगरपालिका, NCCSP-2
	च्याउ खेतीको लागि टनेल निर्माण	वडा भिन्न	घर धुरी	40	200 0	10	50 0	10	50 0	10	50 0	10	5 0 0				नगरपालिका, NCCSP-2
	जल तथा उर्जा																
वन्यजन्तु आक्रमण	भएका पोखरीमा पानीको व्यवस्थापन (पोलि पाईप)	कल्पना स.व., लाम पोखरी सा.व	मि टर	20 00	500	40 0	10 0	40 0	10 0	40 0	10 0	40 0	1 0 0	40 0	1 0 0		नगरपालिका, NCCSP-2
	जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
वाडी	तटबन्द	सैया	मि टर	50 0	200 0	10 0	40 0	10 0	40 0	10 0	40 0	10 0	4 0 0	10 0	4 0 0		नगरपालिका, NCCSP-2

वन्यजन्तु आक्रमण	तारबार	कल्पना स.व., लाम पोखरी सा.व	मि टर	15 00 0	400	30 00	80	30 00	80	30 00	80	30 00	8 0	30 00	8 0	नगरपालिका, NCCSP-2
वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण																
वन्यजन्तु आक्रमण	वन्यजन्तु को लागि वासस्थान र पोखरी निर्माण	कल्पना स.व., लाम पोखरी सा.व	व टा	2	200	1	10 0	1	10 0							नगरपालिका, NCCSP-2
जम्मा					144 00											

वडा १४

प्रको प	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	स्थान	ई का ई	परी मा ण	अनु मानि त लाग त (रु हजा रमा)	आर्थिक वर्ष										सम्भावित सहयोगी निकाय	
						०८० /८१		०८१ /८२		०८२ /८३		०८३ /८४		०८४ /८५			
						परिमा ण	ज म्मा रक म	परिमा ण	ज म्मा रक म	परिमा ण	ज म्मा रक म	परिमा ण	ज म्मा रक म	परिमा ण	ज म्मा रक म		

											म		म		म	
जलवायु जन्य प्रकोप न्यूनीकरण तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन																
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	राकुल चौतारी	मि टर	३०	४०	३०	४०									नगरपालिका, NCCSP-2
	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	राकुल चौतारी		१५	२२०			१५०	२२							
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	विकासी (तल्लो) मुहान देखि मोतिपुर मुहान सम्म	मि टर	१४	२००	१४०	२०									नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	मोतिपुर मुहान देखि तल्लो अम्बापुर मुहान	मि टर	२०	२६०	४०	४	४०	५०	४०	५	४०	५	४०	५	नगरपालिका, NCCSP-2

वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	भिमपुर कुलोको मुहानदेखि लोसेली कुलोको मुहान सम्म	मि टर	१५ ०	२१७ ५					५०	७ ० ०	५०	७ २ ५	५०	७ ५ ०	नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	कपासे	मि टर	१२ ०	१६८ ०			४०	५५ ०	४०	५ ६ ०	४०	५ ७ ०			नगरपालिका, NCCSP-2
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	पण्डितका ल्ला विद्यालय नजिक	मि टर	९०	१०० ०	९०	१० ००									नगरपालिका, NCCSP-2
	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	जहरे वस्ती थापा टोल	मि टर	५०	६००			५०	६० ०							
वाढी	तारजालीका साथै बायोईन्जिनियरिडका क्रियाकलाप	कर्णपुर कुलो देखि तल्लो जहरे	मि टर	१५ ०	१९५ ०	५०	६० ०	५०	६५ ०	५०	७ ० ०					नगरपालिका, NCCSP-2
	वन, जैविक विवधता तथा जलाधार संरक्षण															

खडे री	आकाशे पानी सङ्कलन पोखरी (वस्ती स्तरको संरचना निर्माण)	खडेरी युक्त वस्ती	घर धुरी	५	२५० ०	१	५० ०	१	५० ०	१	५ ० ०	१	५ ० ०	१	५ ० ०	नगरपालिका, NCCSP-2
वन्य जन्तु आ क्रम ण	वनजङ्गल क्षेत्र भित्र आकाशे पानी संकलन गरी वन्यजन्तुलाई खानेपानी व्यवस्थापन गर्ने	रातमाटे, शिकारीवा स, गुमी डाँडा, नेप्टेकाँणा, भर्लेनी, थुम्का	व टा	७	५००	१	१० ०	२	१० ०	२	१ ० ०	१	१ ० ०	१	१ ० ०	नगरपालिका, डिभिजन वन कार्यालय
					१७६ ०५											

अध्याय ७ योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन र मूल्यांकन

७.१ आवधिक योजना तथा विकासका नीतिहरूमा मूलप्रवाहिकरण

जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनका रणनीतिहरूलाई स्थानीय आवधिक योजना तथा विकासका नीतिहरूमा मूलप्रवाहिकरण गर्नुको मुख्य उद्देश्य जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि स्थानीय सूचना, जोखिमको अवस्था, स्रोत साधनको उपलब्धता, गुणस्तर तथा त्यस माथिको पहुँच र अनुकूलन तथा जोखिम न्यूनीकरणको आवश्यकता पहिचानको आधारमा जलवायु परिवर्तनलाई गुर्भाकोट नगरपालिकाका योजना तथा विकासका नीतिहरूमा मूलप्रवाहिकरण गरी जलवायु परिवर्तन व्यवस्थापनलाई संस्थागत गर्नु हो र यस कार्ययोजना मार्फत उक्त कार्य संस्थागत गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनको जोखिममा रहेका परिवार, बस्ति, टोल, समुदाय, वडालाई आफ्ना अनुकूलन प्राथमिकताबारे प्रष्टसँग अभिव्यक्त गर्न र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रका श्रोत परिचालन गरिनेछ । जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी विश्लेषण, अनुकूलन र जोखिम न्यूनीकरणका रणनीतिहरू स्थानीय आवधिक योजना अथवा दीर्घकालिन योजनामा समावेश गरिनेछ ।

संघीय तथा प्रादेशिक योजना आयोगहरूको आधार पत्र तथा आवधिक विकास योजनालाई प्रस्थान बिन्दु बनाएर जलवायु उत्थानशीलताका दीर्घकालीन लक्ष्य तथा सोचहरू आवधिक योजनामा समायोजन गरिनेछ । प्राविधिक रूपले कार्यान्वयन गर्न कठिन तथा धेरै श्रोत लाग्ने अनुकूलनका योजनाहरू बहुवर्षीय, दीर्घकालीन तथा आवधिक योजनामा समायोजन गरेर कार्यान्वयन गरिनेछ । त्यसै गरी स्थानीय तह बीच वा स्थानीय तह र प्रदेश एवं संघसँग समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने प्रकृतिका जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका आयोजनाहरू आवधिक योजनामा एकीकरण गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरिनेछ । स्थानीय आवधिक योजना तथा विकासका नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सरकारी निकाय, गैरसरकारी संघ संस्था, विकास साझेदार र निजी क्षेत्रका श्रोत परिचालन गर्न मार्गचित्र तथा खाका तयार गरिनेछ । यसका लागि जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका कार्यलाई स्थानीय आवधिक योजना तथा विकासका नीतिहरूमा मूलप्रवाहिकरण गर्न नगरपालिकाको आवश्यकता अनुसार नीति तथा जलवायुमैत्री पूर्वाधारविकास निर्देशिका तयार गर्नु पर्ने देखिन्छ । जसअनुसार गुर्भाकोट नगरपालिकाले विभिन्न विषय सम्बन्धि कार्यविधि, निर्देशिकाहरू पनि तयार गरिसकेको छ ।

स्थानीय योजना प्रक्रियामा छनौटमा परेका तर स्थानीय सरकारले लगानी गर्न नसक्ने, बहुवर्षे योजनाहरूलाई समेत प्रदेश र संघबाट विनियोजन हुने बजेटहरूबाट विनियोजित गर्ने साथै विभिन्न तहबाट नियमित अनुगमन तथा पृष्ठपोषण गरेमा बस्ति वा वडा स्तरमा समेत जलवायु र विपद् सम्बन्धिका योजनाहरूले प्राथमिकता पाउनेछन् ।

७.२ स्थानीय तहको वार्षिक योजना, बजेट तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा मूलप्रवाहिकरण

अनुकूलन योजनालाई विकास र विषयगत योजनामा साथै स्थानीय सेवा प्रदान गर्ने निजी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको योजना प्रक्रियामा समायोजन गर्नका लागि वडा एवं नगरपालिकाको जनप्रतिनिधि, राजनैतिक

दलहरू, अन्य बहुसरोकारवालाहरू र एकीकृत योजना तर्जुमा समितिसँग यस अनुकूलन योजना तर्जुमा प्रक्रिया देखि नै छलफल र समन्वय गरिएको छ । यसरी नै पालिका स्तरमा अनुकूलन कार्य योजनाका र प्रक्रियाको सम्बन्धमा प्रस्तुतिकरण गरी पालिकाका सेवा प्रदायक निकायहरूसँग छलफल गरियो । गुर्भाकोट नगरपालिकाको हरेक वडा स्तरका स्थानीय राजनीतिक दल, सामाजिक संस्थाहरू, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू सँग विस्तृत छलफल तयार गरी अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ र नगरपालिकाबाट अनुमोदन भए पश्चात यो लागु हुनेछ । यसरी नै गुर्भाकोट नगरपालिकाको वार्षिक योजनामा समावेश नभएका योजनाहरूलाई नियमित योजना तर्जुमा प्रक्रिया मार्फत जिल्ला समन्वय समिति तथा सम्बद्ध विषयगत कार्यालयहरू तथा अन्य सरोकारवाला निकायमा पनि पेश गरी मूलप्रवाहिकरणको लागि पहल हुनेछ । भविष्यमा नगरपालिकाले तयार गर्ने आवधिक तथा वार्षिक योजना तथा रणनीतिहरूमा यस अनुकूलन योजनालाई उच्च प्राथमिकताका साथमा समायोजन गरिनेछ । यस योजनाका प्राथमिकताहरूलाई केन्द्रिय स्तरमा वन तथा वातावरण मन्त्रालय मार्फत राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार गरिने रातो किताब मार्फत राष्ट्रिय विकास योजनामा समायोजन गर्न समेत आवश्यक पहल गरिनेछ । योजना समायोजनका लागि निम्नानुसार कार्यहरू समेत पहिचान गरिएका छन् तत्काल गर्ने

- ❖ योजनाको अपनत्वको विकास गर्ने र स्थानीय समुदायलाई सचेतना गराउने
- ❖ योजना पुस्तिका वा सो अन्तर्गत प्राथमिकतामा परेका क्रियाकलापहरू आवश्यक प्रक्रिया पुर्याई सम्बन्धित विषयगत तथा अन्य सरोकारवालाहरू समक्ष पेश गरी सहयोगको लागि पहल र पैरवी गर्ने
- ❖ गुर्भाकोटको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सहभागी गराउने: वस्ति स्तर, वडा स्तर, पालिका स्तर तथा विषयगत योजनामा समेत समावेश गरेर कार्यान्वयन गर्नु पर्ने

७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका आधार तथा उद्देश्य प्राप्ति सूचकहरू

यस गुर्भाकोट नगरपालिका अन्तर्गत अनुकूलन योजनामा समेटिएका सबै घरधुरी तथा सरोकारवालाहरूको प्रत्यक्ष सहभागिता तथा नगरपालिकाको विद्यमान विपद् व्यवस्थापन समिति, कार्यपालिका सदस्यहरू र खासगरी पालिका स्तरिय अनुगमन मूल्याङ्कन समितिको अगुवाईमा अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको अनुगमन अर्धवार्षिक रूपमा गरिनेछ ।

अभिलेखिकरणमा उल्लेखित आवश्यक सूचनाहरूलाई ध्यान दिई अनुगमन गर्नुपूर्व अनुगमनको खाका तयार गरी सोही अनुसार अनुगमन र प्रतिवेदन तयार गरिनेछ । अनुगमनको लागि समितिका पदाधिकारीहरू अनुगमन सम्बन्धि अभिमुखीकरणमा सहभागी भएर मात्र अनुगमन कार्यमा संलग्न हुनेछन् जसबाट गरिएका प्रभावकारिताको लेखाजोखा गर्न सहज हुनेछ । त्यसैगरी वार्षिक रूपमा

मूल्याङ्कन गरिनेछ भने योजनाको अन्तमा अन्तिम मूल्याङ्कन गरी पुनःआगामी दिनको मूल्याङ्कन योजना तयार गरिनेछ । यसरी नै अनुकूलन कार्ययोजनालाई सघाउन अनुगमन तथा मूल्याङ्कनले सिकाइ, चिन्तन—मनन र पृष्ठपोषणका लागि अवसर प्रदान गर्दछ ।

कार्यक्रम सञ्चालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्य मुलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरूको सुझावलाई सम्बोधन गरिने छ । साथै नगरपालिका तथा सम्बन्धित समूहले स्व-अनुगमन मूल्याङ्कन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरूसँग संयुक्त रूपमा समेत कार्यक्रमको

नियमित अनुगमन मूल्याङ्कन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिने छ ।

तालिका 18 अनुगमनका क्रियाकलापहरू

अनुगमनका तहहरू	किन	कसले	कहिले	कसरि
वडा: क्रियाकलाप स्तर	अनुकूलन कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन	वडा समिति	कार्यक्रम सञ्चालन पूर्व, सञ्चालन र सम्पन्न भएको १ महिना भित्र	सार्वजनिक लेखा परीक्षण, स्वः अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, होडिंग बोर्ड, अवलोकन
	पारदर्शीता कायम राख्न	वडा स्तरीय अनुगमन समिति		
नगरपालिका	कार्यक्रमको गुणस्तर कायम राख्न	कार्यपालिका सदस्य	अर्ध वार्षिक	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक तथा गोष्ठी
	योजनाको प्रगति लेखाजोखा गर्न	पालिका स्तरीय अनुगमन समिति	त्रैमासिक	फिल्ड अनुगमन
	कार्यक्रमको प्रभावकारीता वृद्धि गर्न	विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित	संकटासन्न वर्गहरूसँग छलफल
जिल्ला	अन्तर पालिका समन्वयन तथा अनुकूलनका राम्रा अभ्यासहरूको सिकाई आदान प्रदान गर्न पारदर्शीता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न	समन्वयन समितिका पदाधिकारीहरू	अर्ध वार्षिक	प्रत्यक्ष अनुगमन
			वार्षिक	
प्रदेश तथा संघीय मन्त्रालय	पारदर्शीता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न, कार्यक्रम संचालको प्रभावकारिता आवश्यकता औल्याउन	प्रदेश:— सामाजिक विकास, उद्योग पर्यटन वन वातावरण र सम्बन्धित मन्त्रालय	वार्षिक	प्रत्यक्ष अनुगमन
		संघ:— वन तथा वातावरण र सम्बन्धित मन्त्रालय		

कार्यक्रम संचालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्य मुलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरूको सुझावलाई सम्बोधन गरिनेछ । साथै वडा, नगरपालिका तथा सम्बन्धित

समूहले स्व अनुगमन मूल्याङ्कन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरूसँग संयुक्त रूपमा समेत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन मूल्याङ्कन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिने छ ।

सन्दर्भ सामग्री

राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति, २०७६

स्थानीय अनुकूलन योजनाको राष्ट्रिय संरचना, २०७६

विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०१८—२०३०

विपद् जोखिम न्यूनीकरण नीति, २०७५

गुर्भाकोट नगरपालिका (२०७४) गुर्भाकोट नगरपालिकाको बस्तुगत विवरण,

गुर्भाकोट नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७७

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना २०६८

केन्द्रिय तथांक विभाग (२०७८) राष्ट्रिय जनगणना

राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम, २०६६

सेन्डाइ कार्यढाँचा २०१५—२०३०

अनुसूची

ऐतिहासिक समयरेखा

वडा नं.	प्रकोप वा विपद्	मिती	वार म्वारता	प्रकोपको असर	प्रभावित वर्ग तथा समुदाय	भविष्यमा हुन सक्ने असर तथा प्रभाव	वचाउका प्रयास
1	मिचा हा झार	२०६०	वर्षेनी	हिउदे खेतीमा सबै भन्दा बढी असर गर्ने गरेको (उत्पादन निकै घट्ने गरेको)	वडा भरी		गोडमेल गर्ने
	सुख्खा खडेरी	२०५५	१ पटक	कृषि उत्पादन ३०% घटेको	सबै वडामा	भोकमरी, फलफूलमा असर(रोग ब्याधी), किराहरुको आक्रमण, आनाजमा दाना नलाग्ने	बाहिरी स्रोतबाट नाली
	बाढी	२०७१ साउन २९	वर्षेनी	८ जनाको मृत्यु (ठूलो खोला सिरान), ठूलो खोला सिरान (५० रोपनी खेत बगाएको)	ठूलो खोला सिरानका स्थानीय तथा गोचेखोला आसपासका बासिन्दा	करीव ३० घरधुरी जोखिममा रहेका	खोलामा तटबन्ध, राहत सामग्री वितरण (मालारानी गा.वि.स.)
	हुरीब तास	२०७२, २०७८, २०७९		सिम्सार (१ विद्यालय, ४ घर), काल्चे(१ गोठ, १ घर), भालुओडार(३ घर), नेरा. प्रा. वी असारबन			

	पहिरो	२०७३, २०७४, २०७९	प्रत्येक वर्ष	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे, ५ घर		ठूलो खोला रोकिने संभावना का साथै बस्ती बिस्थापित हुने संभावना	ठूलो खोलामा माथिल्लो बस्तीमा रोकथाम नभएको
	महा मारी	२०७७		कोरोना कारण तथा डेंगुका कारण करीव ५ जनाको मृत्यु भएको			व्यक्तिगत सरसफाई, स्वास्थ्य बिमाकोसुरुवात
	डढेलो	२०५५ साल देखि निरन्तर	२५ पटक	४ वटा सामुदायिक बनमा (अन्नपुर्ण, जनप्रेमि, लालीगुरास) डढेलो लागेको र साल, साज जस्ता वनस्पतीको पोश्रा पोश्री नस्ट भएको	अन्नपुर्ण, जनप्रेमि, लालीगुरास सामुदायिक वनमा आश्रित समुदाय		
	पशुरो ग	२०७९		लम्पि स्किन तथा अन्य पशुरोगका कारण कम्तिमा ५० गाई-गोरू तथा १०० भन्दा बढी बाख्रा मरेको			वडा २ पशुसेवा कार्यालयबाट औषधि, जैविक विषदीको तालिम
2	असि ना	२०७५	५ पटक	वडाका विभिन्न टोलमा(खोलाडा व, डाडाडाव, वर्दि, दर्खासे, रपट, गौरिबजार.		अन्नवाली कम हुने, अनिकाल प्रकोप	

			खारिगंरा, दप्चे, तल्लो कोटखोला, लेक मलारानी, सानो पिप्ले) मकै(२०७८), धान(२०७९), फलफुल(२०७८) मा क्षति			
रोग किरा	२०५० देखि हाल सम्म	३० वर्ष देखि निरन्तर, २०७६ देखि निरन्तर, २०७७	गवारोका कारण धान र मकैको उत्पादन १०-५०% सम्म घट्ने गरेको, शंखेकिराको कारण उत्पादनमा हास भएको, सलहका कारणले गर्दा ७०% धान वालीमा क्षति भएको	वडा भरी, वडा भरी (विशेष गरी: खरी गैरा, खोलाढाप, वार्दि, दाप्चा, गैरी बजार)	तरकारी बाहिरबाट ल्याउनु परेको (स्थानीय उत्पादनले नपुग्ने गरेको)	गहुंत तथा वुषादिको प्रयोग गरेको
वन्यजन्तु आक्रमण	२०५० देखि हाल सम्म, २०७८	३० वर्ष देखि निरन्तर, २ पटक	बांदर, वंदेल जस्ता वन्यजन्तुका कारण कृषि उत्पादनमा क्षति भएको, स्याल तथा कुकुरले टोकेर २ भैंसि मरेको	सम्पूर्ण वडाको वन क्षेत्र नजिको कृषि वालिमा क्षति	खेतिपाति गर्न कम गरेका छन्, कृषकले मकै बालि लगाउन छोड्न पर्ने आवस्था आएको (हाल मकै उत्पादन ५०% भन्दा कम भएको)	

	आग लागी	२०५१	४ पटक	वनक्षेत्र (वर्षसाल), दाउरा, बुट्यान तथा जडिबुटी नस्ट, पानीको स्रोत सँग जोडिएको निजी निवास दुर्ग बहादुर खड्का(२०७७), तेज बहादुर डाँगी(२०७८), चीउरीडाडा बजार क्षेत्र, २०५७/२०५८ तिर पशुचौपाया(गाई- १) मरेको		पानीको मुहान सुक्दै गएकाले खानेपानी को अभाव, वनजङ्गल विनास. जैविक र मानवीय क्षति, धनजनको क्षति	पानीले निभाउने(निजी निवास), आगनी रेखाको प्रयोग
	हुरीब तास	२०७०	निरन्तर	खरको छाना उडाएको(खोला डाव, डाडागाउँ, पल्लो मालरानी, प्रहरी चौकी, दल बहादुर डाँगी लगायत २५ घर जति)			खरको छानो हटाएर जस्तापाताको प्रयोग
	भू- कम्प	२०७२	१ पटक	घर चर्केको, भत्केको तथा मानवीय क्षति	वडा भरी		
3	वन्यज न्तु आक्र मण	२०५०	१	मकै, गहुँ, धान, फलफूल, तरकारीमा क्षति (करिब २५% परिमाण)	सम्पूर्ण ३ नं वडा भरि		जोखिम जारी

असि ना	२०५१, २०७५ जेष्ठ	२	मकै बाली र सम्पूर्ण फलफूल र जडीबुटी(४१४० रोपनीमा अनुमानित) सुन्तला लगायतका फलफूल पूरै झरेर नस्ट	काउले, टिमुरे,लामीडाँडा,डोब,हिले,नादे, गोगनपानी,धारापानी, बथानडाँडा,बाँयाकाडाँ सहित सम्पूर्ण ३ नं वडा काउले, टिमुरे,लामीडाँडा	उत्पादनमा कमी, आर्थिक अवस्था कमजोर हुने
हुरीब तास	२०५५	१	विधालय, विधालयका शौचालय र केही घरहरुको छानो उडाएको	टिमुरे,लामीडाँडा,डोब	थप जोखिम छ
चट्या ङ्ग	२०५८ २०७०,२०७८ २०७८ माघ	४	घर आगलागी सहित पूर्ण रुपमा क्षति र १ जना व्यक्तिको मृत्यु , ९ वटा बाख्रा, ४० वटा सोलारमा क्षति,गोठमा आगलागी भएर पूर्ण रुपमा क्षति घर क्षति, गोरु १ र बाख्रा ४ मरेका	डोब(तल्लो), हिले, नादे डोब(माथिल्लो)	चट्याङ्ग गैरहने हुनाले जोखिम कम भएको छैन
आग लागी	२०७०,२०७४,२० ७६,२०७७, २०७१, २०७२	६	१ वटा घर पूर्णरुपमा क्षति, पूर्णरुपमावन क्षति (गुराशे,मालिका) , गुराशेको कालिका मन्दिरमा क्षति , ३ घर जलेर	नदे, बथानडाँडा,चौरखोली,चिसखोली ,बाँयाकाडाँ, आरुखर्क, डोब, लामिडाँडा	पहेलेको भन्दा ५०% कम जोखिम(खरको छानो भएको करीब २००)

			नस्ट, ३ घर जलेर नस्ट		
पहिरो	२०७१	१	भैसी, गोरु, बाख्रा, कुखुरा मरेका, घर, गोठ, घट्ट भत्काएको, खानेपानी मुहानका इन्टेक पाईप, खेत, जग्गा बगाएको, बिद्यालयहरुका प्राङ्गण बगाएको, खेतीबा ली(अन्दाज १०- ४० रोपनीमा बगाएको)	काउले, टिमुरे, लामीडाँडा, डोब, हिले, नादे, गोगनपानी, धारापानी, बथानडाँडा, बाँयाकाडाँ, बथानडाँ डा सहित सम्पुर्ण ३ नं वडा	घर, गोठ, विद्यालय, सर कारी भवन, सडक, खेत, जग्गा ,, खेतिबलिमा जोखिम हुने
बाढी	२०७१/४/३१, २०७७	२	४ वटा घर ढलेको(बगेको), पशुचौपाया बगेका /मरेका , खेतीयोग्य १५ रोपनी बारी बगरमा परिणत, ३ वटा पिसानी घट्ट बगेको, धान खेतीयोग्य जमीन बगाएको(आन्दा जी ३० रोपनी), खानेपानी बगाएको, विधालयको गेट	काउले भित्री खोला, डोब, लामीडाँडा बीचगाँउ लामीडाँडा	थप पहिरो आउन सक्ने संभावना त्यसो भएमा क्षतिको मात्रा बढ्ने

			तारजाली लगाएत संरचना बगाएको (लामिडांडाको)			
हुरीब तास	२०७१, २०७५	२	टिनको एउटा छाना उडाएको, १२ वटा जति घरको छानामा क्षति	नदे बिधालय, हिले, नादे, बथानडाँडा, बाँयाकाडाँ		संभावना हुने, आर्थिक अवस्था कमजोर हुने
सु खवा खडेरी	२०७२	१	खेतबाली र तरकारी खेतीमा क्षति	३ नं वडाका धेरै बस्ती		संभावना भएको
भू- कम्प	२०७२	१	आन्दाजी ३५ घर आंग्सिक रुपमा चर्केको	काउले, टिमुरे, लामीडाँडा, डोब		जोखिम कायमै
रोग किरा	२०७५	१	मकैका विरुवा २५% खेतीमा क्षति, डाले घाँस(तुसारा, किम्मु,	सम्पूर्ण ३ नं वडा भरि		उत्पादनमा कमी, पशुपालनमा घाँसको कमी भई आर्थिक अवस्था कमजोर बनाईदिने
महा मारी	२०७६	१	२ जनाको मृत्यु भएको, करिब १०० जना संक्रमित (कोरोना तथा डेगुका कारण)	सम्पूर्ण ३ नं वडा भरि		धेरै न्यून भएको
पशुरो ग	२०८०	१	लगायेगाई गोरुमा लप्पी स्किन रोग र बेलाबेलामा आज्ञात रोग, जोत्ने गोरु र दुहुना गाई लागायत	वडा नं ३ को पुरै बस्ती		जोत्ने गोरु र दुहुना गाईको संख्या घट्ने

				आन्दाजी १५०/२०० मरेका			
4	हुरीब तास	प्रत्येक वर्ष	३०	बिद्यालयहरुको छाना उडाएर क्षेति पुर्याएको (शिव प्रा.वि. आपखोली, नेरा प्रा. वि. पोखरा, मालिका प्रा. वि. कोटमाझखर्क), घर को छाना उडाएको (अन्दाजी ५० घर)		बिद्यालय हरु पुन हावाहुरीले छाना उडाएर क्षति गर्न सक्ने	वडा र समुदायको पहलमा सामान्य मर्मत
	डढेलो	प्रत्येक वर्ष	३०	बाघखोर वन, आपखोली वन, गुर्भाकोट सामुदायिक वन, देउती सामुदायिक वन, शान्ती सामुदायिक वन, कोट वन, माझखर्क वन (साना बिरुवाहरु र वन्यजन्तुहरु बढी प्रभावित, गुर्भाकोट वनको क्षेत्रफल ११६ हेक्टर)		वनजङ्गल को बिनास हुन सक्ने, वन्यजन्तु को वासस्थान को समस्या यसको कारणले जलवायुमा समस्या देखापर्न सक्ने	आगो निभाउने काम, बिरुवा रोप्ने, जनचेतनाको अभियान

सु ख्खा खडेरी	२०५५/०६०	१	<p>खानेपानी अभाव, पानिको लागी टाढा जानुपर्ने, सहरका विभिन्न समुदाय आपखोली, औपटाकुरा, सिंचाइ अभाव, बालीनालीको उत्पादनमा कमि, गरिबी बढायो, मानिसहरुको बसाई सराई, परम्परागत अन्नबाली र फलफूलहरुको उत्पादनमा कमि, बिकासे जातहरुको उत्पादन गर्न समुदाय हरु बाध्य</p>		<p>पानीको अभावका कारण बसाई सराईमा वृद्धि भएको, कृषि, मानव शक्ति, आर्थिक उपज, शिक्षा, स्वास्थ्यको क्षेत्रको विकाशमा असर पारेको, बिकासे जातको अन्न, फलफूल, तरकारीहरु उत्पादन गर्न रासायनिक मल, बिषादीहरु को प्रयोग गर्दा अप्रत्याश रूपमा स्वास्थ्यमा असर पारेको, बालबालि का</p>	<p>वन जङ्गल संरक्षणको प्रयास, समुदायक वन स्थापना, खानेपानी र सिंचाइ उपभोक्ता समिति गठन, जलवायु परिवर्तन र असरको बारेमा जनचेतनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरेको (वडा, संस्थाहरुमा), पानिको मुहानहरुको संरक्षण गर्ने काम, श्रमदान/</p>
---------------------	----------	---	--	--	---	--

						कुपोशित भएको, आर्थिक रुपमा स्थानीयहरु कम्जोर भैरहदा रोजगारीका लागि बिदेसिनेहरु बढेका	
बाढी	२०७१ साउन ३१	१	खेतियोग्य जमिन बगाएको धोद्रेखोला देखि गोछेखोला सम्म, आपखोली अ-५०० रोपनी, कुलोहरु बगाएको, घर बगाएको (८-१० वाटा), सडक बगाएको १ कि.मि., वन क्षेत्रमा पहिरो गएको विभिन्न स्थानमाहरुमा पशुपंशीहरु को मृतु भएको		आगामी दिनमा यस्ता खाले पहिरो आएमा कैयौ गुणा बढी क्षति हुनसक्छ जस्तै: गोछेखोली, धोदेखोला, गोलरह, आपखोली, बाघमारे	तटबन्धन गरेको १००० मि., सडकहरुमा कच्ची र पक्कि,नाला, निर्माण गरेको ८०० मि., वृक्षरोपण ४०० बोट	
भू-कम्प	२०७२	१	घर, विधालयका भवनहरु चर्किएको अवस्था		पुन यो समस्या आउन सक्ने	मर्मत, लिपपोत	
चट्याङ्ग	२०७५	१	कोटमाईखर्क टोलमा गणेश खत्रीको घरमा		यस्तो घटना पुन हुन सक्ने	घरमा चट्यांग लागी घाइते भएका व्यक्तिलाई हस्पिटल	

			चट्यांग परि घरका २ जना घइते भएको			सम्म लैजाने व्यवस्था
रोग किरा	२०७६/०७७ पछिल्लो प्रत्येक वर्ष	५	धनको बाला काट्ने समस्या (प्रत्येक टोलमा ५५ प्रतिशत), मकैको साना बिरुवा काट्ने समस्या (अन्दाजी ४० प्रतिशत)		यस्ता समस्याहरु पुन आउन सक्ने सम्भावना	औषधीहरुको प्रयोग
बाढी	२०७७	१	बाघमारे खोलामा भएको खा. पा. धोस्त (१५० घर), सिंचाइ ड्याम र पक्कि कुलो भत्काएको, दाङ-सुर्खेत सडकको हेम्मपाईप बुजिएर, सडक आबरुद्दा भएको २० मि., दमाई टोल - डोब्रा सडकआबरुद्दा भएको (१ कि. मी)		झालेपदर, कोट, माझखर्क, डोब्रा, दमाईटोल, तल्लाकाडा , आपखोली मा पहिरो जान सक्छ	पहिरो रोकथाम, का लागि जाली लगाएको
महा मारी	२०७७/०७९ सम्म	१	वडाका प्रत्येक समुदायलाई प्रभाव पारेको (१५० जना भन्दा माथि), ९ जनाको		यस्तै महामारी भविष्यमा अझै बढी आउन सक्ने	चेक जाचमा सक्रियता, औषधी उपचारको लागी हस्पिटलहरुमा जाने, पोषण तत्व वितरण, खोपमा सहभागिता,

			कोरोनाबाट मृतु			जनचेतनाको प्रयास, मस्क सेनिटाइजर वितरण
असि ना	२०७८/०७९	१	धान, मकै, तरकारी, फलफूल (प्रत्येक टोलमा), अन्दाज क्षति ८० प्रतिशत धानको, तरकारी तथा फलफूल ४० प्रतिशत, मकै ४० प्रतिशत		जलवायुको कारणले अझ बढी क्षति हुने सम्भावना	क्षतिपुर्तिको लागि स्थानीय तहमा माग पेश
पहिरो	२०७९	१	डाडागाउ वुदवुदी खाने पानीको मूल भासिएको प्रयोगकर्ता (७०घर) , घरहरु भत्किएका(४५ घर), सिंचाइमा अबरोध (१५० घर)		भबिस्यमा अझै क्षति हुन सक्ने, बस्ती बसी सराई मा समस्या देखा पर्न सक्ने, खानेपानी को समस्या देखिन सक्ने	समुदायले कच्ची बाध तयार गरि सिंचाइ संचालन
आग लागी	२०७९/०८०	१	कोटहुंगा घर आगलागी, धन र पशुको क्षति (५ लाख बराबरको क्षति) आपटाकुरा टोलको गोठ आगलागी, धनसम्पती अन्दाजी ३ लाख बराबर को क्षति		धना बस्ती हुने ठाउँहरुमा अन्य घरहरु पानी आगलागी हुने सम्भावना	वडा स्थरबाट घर पुर्न निर्माण गर्ने कार्य गरेको, समुदायहरु बाट आर्थिकसङ्कलनको कार्य गरी सहयोग गरेको

5	भू-कम्प	२०७१	१	पहिरो, पशु, धनजनको क्षति		बाढी, पहिरो आउन सक्ने	जनचेतना मूलक कार्यक्रम भएको
	बाढी	२०७२	१	पहेरोले घर, बारी, कुलो, पानीको मुहान, कुलाको बाध, खेत, आदि बगाएको, घर, खेत, पशुचौपाया, सिंचाइ कुलो, खानेपानी मुहान,-५ , २५ वटा, कुखरा-२२० , गोछेखोला अन्तर्गत पोखरा फाट, कुर्मी खोला खेत, कुर्मीको खानेपानी मुहान सुकेको छ, निग्लेनी डोटेखोला सिंचाइ कुलाको बाध प्रत्येक वर्ष बाढीबाट प्रभावित भएको, कुर्मी खोलाले बगाएर मृत्यु(१ जना)(२०७८), पोखरीपाटामा	सिमखोरिया, डाँडापानी रातमाटे, ओखले, घर-७, पानीको मुहान-१, कुला-८, पशुचौपाया-४	पुन बढी आउन सक्ने, खाद्यान उत्पादनमा प्रभाव आउन सक्छ, जमीन क्षयईकारण भएर जना सक्छ, बिस्थापित हुनु पर्ने	तटबन्ध, खानेपानी मर्मत, घरनिर्माण, स्थानीय निकायबाट क्षयतिपुर्ति र समुदायको श्रमदान, बढी आउदा कसरी बच्ने भन्ने बिषयमा जनचेतना अभिवृधि कार्यक्रम

			घर-४, गोठ-१, जग्गा-९ रोपनी वगाएको, कुर्मी, निग्लेनी, थाग्लेनी, दमार, राजिगाउँ का खेतमा काटिएका धान बारीमा बर्षाको पानी डुबानमा परि अनुमानित ४२० रोपनी खेतको धानबाली नस्ट भएको			
रोग किरा	२०७७ देखि २०७९	२	सबै टोलमा मकैवालिमा सेतो जुले किराको प्रकोप बढेको छ, धान वालीमा हरियो किराको प्रकोप बढेको, तरकारीवालीमा किसिमका रोग किरा को प्रकोप बढ्दै गएको छ, गहुँमा सिन्दुरे रोग र कालो पोके रोगको प्रकोप बढेको छ		उत्पादनमा हाश आउन सक्छ, युवा जनशक्ति विदेश पलायन हुन सक्छ, जमीन बाजो रहन सक्छ, खेती प्रति नैराश्यता पैदा हुन सक्छ	रासायनिक बिषादीको प्रयोग गरी नियन्त्रण गरिएको छ
हुरीब तास	२०७८, २०७९	२	थालेनी विद्यालयको छाना, थाग्लेनी गाउँमा ७ वटा, राजीगाउँ ३ वटा, कुर्मी निग्लेनी ३ वटा घर को		जनधनको क्षति हुन सक्छ	स्थानीय वडा पालिकाबाट पाता अनुदान सहयोग र समुदाय बाट अरु आवश्यक जनश्रमदानमा काठ, ढुंगा, माटोको

				छाना, फलफूल झरेर नस्ट भएको रातमाटे-१, कोशिघाट-१, बेतेनी-२, पोखरीपाटा-६ वटा घरको छाना उडाएको			व्यवस्था
आग लागी	२०७९	१	दुरविनडाँडा सामुदायिक वनमा आगलागी हुदा बोटबिरुवा, सालका काठ तथा वन्यजन्तुलाई असर गरेको(	हल्दे-१,पोखरीपाटा-१	शिक्षा तथा जनचेतना का कारणले आगलागी हुने	गाउँ, टोलमा जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन	
पहिरो	२०७९	१	सिमखोरिय, पोखरीपटा, कुलो-३, पानीको मुहान-१, जग्गा-२१ रोपनी, घर-५ वटा क्षति भएको		बाटो कटान तथा बोटबिरुवा, आगलागी तथा भौगोलीक विकटताका कारण	स्थानीय , प्रदेश, केन्द्रसँग समन्वय गरी पुननिर्माण तथा जनचेतना मूलककार्यक्रम संचालन भएको	
पशुरो ग	२०८०	१	गाई, गोरु, भैसीमा लम्पि स्किन संक्रमण रोग फैलिएकोछ र सयौ पशुचौपायालाई असर गरीरहेको छ (करिच २० वटा मरेका)	वडा भरी	पशु उत्पादन तथा श्रममा हाश आउने	स्थानीय पालिका बाट पशु स्वास्थ्य टोलीले उपचारका साथै पशु स्वास्थ्य शिबिर संचालन गरी उपचार गरिरहेको छ	
६	डढेलो	सबै वर्ष	३०	वडामा रहेका सामुदायिक			

			वनमा वर्षेनी डढेलो लाग्ने गरेको र पोथ्रा पोथ्रीलाई असर र वढ्न नदीनि हुनाले वनमारा जस्ता झार धेरै फैलिएको			
वन्यजन्तु आक्रमण	सबै वर्ष	३०	बालीनालीमा क्षति (बदेल, बादर) (खारखोला, निमारे)			
सुख्खा खडेरी	२०६८	१	हिउदे खेति गर्न नसकेको (गैरा, बडाखोली-२५० रोपनी)			
पहिरो	२०७२	१	मानविय क्षति (३ जनाको मृत्यु, ७ जना घाइते), घर+गोठ भत्केको (१ घर+गोठ), खानेपानी वितरणमा क्षति (५०० मि. पाइप), पक्की नाली तथा सडक (नेपाल राष्ट्रिय मा. वी. बडाखोली- ४ कि. मी.)		जलवायु संगै अव्यवस्थित सडक निर्माणले थप जोखिम बढ्ने, वनजङ्गल को गुणस्तर घटेको	आर्थिक तथा सर सम्मान सहयोग वितरण

बाढी	२०७२ श्रावण	१	खेतियोग्य जमिन कटान [सर्किमारे खोला क्षेत्र- ४० रोपनी, सोतर खोला- ४० रोपनी, कुर्मी खोला- २० रोपनी, खर खोला+सिन्दुरे खोला+ठुलो खोला- २५ रोपनी, गोचे खोला (जम्बुधारी +चित्तमारे)- १५ रोपनी], सिंचाइ कुलो(७००० मि), खानेपानी (५ खाने पानी योजनाको इन्टेक, मुहान ७०० घरधुरी)	तटवन्धन लगायतको कमीले बाढीको समस्या बढ्न सक्ने	तटवन्धन- (२०००- २५००मी)
हुरीब तास	२०७४/०७५/०७८ /०७९/०८०	५	छाना उडाएको कृषि (धान, मकै), ४५ घर - नक्कले सानो र ठुलो, शान्ति चौर, निमारे, सानो नक्कले (जन सेवा प्रा. वि.), बडाखोलि, तोरीबारी,		खरको छाना हटाउने १३ खरको छाना (पालिका), केन्द्रबाट- ६० वटा,

	आग लागी	२०७४/०७८	१	धनजनको, लता कपडा, भाडाको क्षति, कृषि उपज, १ घर लेख बडाखोलि, ३५ के. जी.			राहत वितरण भाडाकुडा, अन्न, त्रिपाल
	महा मारी	२०७६/०७८/०७९	२	झाडा पखाला (८०-९० जनाको उपचार), कोरोना(निमारे- १, बडाखोलि- १, तोरीबारी-२)			स्कूलमा क्याम्प संचालन, औषधी वितरण, पोषण समग्री वितरण
	रोग किरा	२०७७ (पछिल्लो ६ वर्ष)	६	मकै बालीमा क्षति (१० रोपनी, वडा तहको क्षेत्र- २० प्रतिशत)			औषधी वितरण
	पहिरो	२०७९	१	खेति योग्य जमिनमा क्षति, कृषि उपज क्षति, २०-२२ रोपनी (तोरीबारी), कुर्मी खोला छेउ			
7	पशुरो ग	२०००	१	लम्पी स्किनका कारण वडा भरीका करीव २०० पशुचौपायालाई असर गरेको	गु.न.पा. ७ नांगी	पशुपालन मा कमी	सामान्य घरेलु उपचार
	सु खवा	२०४५	अहिले सम्म	उत्पादनमा हाष	गु.न.पा. ७ का सबै क्षेत्र	खाद्यान्न वाली,	समुदाय बाट प्रयास नभएको

खडेरी					कृषि कपडाको उत्पादनमा हास आई अभावको सिर्जना हुन सक्ने	
वन्यजन्तु आक्रमण	२०५०	१	वालीनाली नस्टर मानवीय क्षति(घाइते)	गु.न.पा. ७, थक्लेनी, नांगी, मानिडे	अनियन्त्रित र वालीनाली को बडी क्षति हुन सक्ने	सामुदायीक प्रयास
रोग किरा	२०६५	अहिले सम्म	वाली बिरुवाको पात खाएर क्षति	गु.न.पा. ७ का सबै क्षेत्र	वाली बिरुवाको वाली वृद्धिबिकाश र उत्पादनमा असर हुन सक्ने	केही हदसम्म संखेकिरा सङ्कलन गरी नस्ट गरिएको
बाढी	२०७२	१	सिंचाइ कुलोको बाधमा क्षती: सहारे ६०%(२९ मि.), माथिल्लो श्रीबारी(बलसी टोल र पुन टोल), मानिके मुहानको च्याम्बर र ड्याममा क्षति, रिटे झाक्रीको घर निर लाइनिंग भत्किएको (२० मि.), गोकलपुर	सहारे ६०%(२९ मि.)	खानेपानी तथा सिंचाइ बाट बन्चित	जन श्रमदान, ढुंगा, माटोको प्रयोग वाट बाध निर्माण

			र गोछे खोला(८ + ५ रोपनी)			
पहिरो	२०७२ २०७९	२	कोप्ची पासखोला क्षेत्रमा पहिरोको प्रकोप , गु.न.पा. ७, को नांगी क्षेत्र को बाँदरकटेरा देखि मुलपानी सम्म झन्डै १ कि.मी. क्षति भएको पिउने पानीको मुहान पूर्णरूपले क्षति , कोप्ची-नक्कले जोड्ने सडक पहिरोले क्षतिग्रस्त १०० मिटर	गु.न.पा. ७, कोप्ची, बाँसखोला सेरोफेरो क्षेत्र	यस भेगमा रहेका पिउने पानीको मुहान पुरिने, खेतीयोग्य जमिन पुरिने, खेतीयोग्य जमीन क्षतिग्रस्त बढ्दै जाने भएको र वस्तिहरु जोखिममा परेको	समुदायबाट प्रयासको असक्षमता
महा मारी	२०७८	१	कोरोना तथा दादुर र डेंगुका कारण वडामा करीव ५० भन्दा बढी संक्रमित भएका	गु.न.पा. ७ नांगी	वडा कार्यालय का विनियोजित बजेटमा आर्थिक भार	स्थानीय सरकार द्वारा सामान्य सहयोग
रोग किरा	२०७८/२०७९	२	धान वाली खाएर नस्ट (गवारो, डडुवा, सलहकिरा, फौजि किरा)	गु.न.पा. ७ का सबै क्षेत्र	धान वाली उत्पादनमा हास आईरहेको	बिषादी को प्रयोग
आग लागी	२०८०	१	डढेलोको कारण सिंचाइ वितरण पाईप जलेर नस्ट	गु.न.पा. मालारानी चौर	सिंचाइ मा अवरोध	छैनन्

				हुदा सिंचाइमा अवरोध भईरहेको वर्षेनी			
8	मिचा हा झार	प्रत्येक वर्ष	३०	तरकारी वारी तथा वनमा धेरै असर गरेको	गु. न. पा-८		
	हुरीब तास	प्रत्येक साल	३०	घर ,गोठ, मकै तथा तरकारी वालीमा क्षति	गु. न. पा-८		
	आग लागी	प्रत्येक साल	३०	घर जलेर धनमाल नस्ट	बिचटोल (१), बजारटोल (३)		
	पहिरो	२०७०	१	घर क्षति, कृषि क्षेत्रको कटान	गंगटे टोल, सुन्दर बजार टोल	घरमा जोखिम, पहिरो गइरहन सक्ने	
	भू-कम्प	२०७२	१	घरहरु आंशिक क्षति भएको दिपटोल (१), सुन्दरनगर बजार टोल(१), रोल्पाली टोल (३), गंगटे टोल (३), ठारी टोल, बिच टोल, खटांग टोल (१), बजार टोल (३)	वडा भरी		
	बाढी	२०७२	१	नदी कटान, बस्ती (१८ मी.) बिस्थापित, गोठ भत्किएर गोरु,	गंगटे टोल, घारी टोल, बजार टोल	पहिरो जन सक्ने, , कटान	जाली तटबन्धन, वृक्षारोपण

			चौपायको मृत्यु, अन्नबालीको क्षति, घर जोखिम(५-६ वटा), खाने पानी ट्यांकी डुबान, खैरनी चौर डुबान तथा कटान, सिटी हल, खानेपानी, अफिस, नर्सरि, खेलकुद मैदान, प्रतिकालय डुबान, सिंचाइ नहरमा क्षति, सिमाना टोल डुबान			
वन्यज न्तु आक्र मण	२०७४ (स्यालले टोकेको)	१	स्यालले टोकेर घाईते बनाएको, बंदेलले खेतिपातीमा क्षति गरेको	घारीमेहेलकुना टोल, सुन्दरनगर टोल		
रोग किरा	२०७७ (फौजीकिरा, शंखेकिरा), आपमा कालो दुसी (२०७९/०८०)	५	कृषि बालीमा क्षति, आप बालीमा क्षति	वडा भरी	बढ्न सक्ने	कृषिबाट बिषादी प्राप्त
असि ना	२०७८	१	धानबाली नस्ट (२०%)	वडा भरी		
डढेलो	२०८०	१	वडा. न. ७ मा जङ्गलमा आगलागी	वडा नं ७ को वन क्षेत्र		

				जसको कारण ८ नं मा आउने सिंचाइको पाईपमा असर			
9	पशुरोग	प्रत्येक वर्ष		चरचरे, खोरेत, भ्यागुते रोग ले सताउने गरेको, लम्पी स्किनका कारण १४ गोरू र ३ भैंसिको मृत्यु भएको, १०० भन । दा बढी बाख्राको मृत्यु भएको	वडा भरी		
	वन्यजन्तु आक्रमण	वर्षौनी		१०-४०% बालीको नोक्सान हुने गरेको (बांदर र बंदेल)	भालुखोला, सिमघाट, नादेकोट, दाप्चा, साजगैरा, भुल्के गरी वडाका अन्य स्थानमा समेत असर गर्ने गरेको	जोखिम अझै वढ्दै गइरहेको छ	
	सर्प दंश	२०५० पछि	३०	वार्षिक २ जनाको मृत्यु हुने गरेको	बोटोचौर, भुल्के, दमारगाउँ,		
	दुर्घटना	२०५१	१	ट्रक दुर्घटनाका कारण ४ जनाको मृत्यु			
	आग लागी	२०५१, २०५७, २०६४, २०७२, २०७४	५	५ घर गोठको क्षति	भालुखोला, काप्रेखोला, सिमघाट		
	बाढी	२०६८, २०७०, २०५९, २०६२	४	४ जनाको डुवेर मृत्यु भएको			
	डढेलो	२०७० देखि निरन्तर	१०	सामुदायिक वनमा भएका	चौपारी र देवी साब		

			सालका पोश्रा पोश्रीको नोक्सान भएको (करीब ४० हेक्टरमा क्षति)			
चट्याङ्ग	२०७१	१	१ जनाको मृत्यु	चिसापानी माझ खर्क		
भू-कम्प	२०७२	१	१३ घर आंशिक क्षति, १ गोठ पुर्ण क्षति			
नदी कटान	२०७२ देखि निरन्तर	८	भुल्के देखि बोटेचौर सम्म कृषि योग्य जमिन बगाएको, २०७२ सालमा २ विघा भन्दा बढी बगाएको			
पहिरो	२०७२, २०७८	२	१ घर र १ गोठ क्षति भएको, १ घर पुरेको	खुटी, माथिल्लो भालु खोला		
बाढी	२०७२, २०७८, २०७९	३	सिंचाइ कुलो १०० मिटर र २ बांध क्षति भएको, बोटेचौर डुबान भएको, सिमलगैरा सिंचाइ कुलो तथा बांध भत्किएको, नादेकोटमा ३ घर पुर्ण क्षति	भालुखोला, खहरेखोला, काप्रेखोला, घुघुति खोला क्षेत्र, नादेकोट	हाल सम्म राम्रो सँग मर्मत हुन नसकेको र सिंचाइ मा समस्या भएको	

				भएको, ४ वटा घर क्षति भएको			
दुर्घटना	२०७४, २०७३	२	२ जनाको भिरबाट लडेर मृत्यु भएको, ३ जनाको मृत्यु	नादेकोट र दाप्चामा			
हुरीबतास	२०७५, २०८१	२	भुल्के प्रा.विको छाना उडाएको, सिमघाट मा.विको पर्खाल भत्केको, १ घर उडाएको, आंप र लिचिका फुल पुर्ण क्षति भएको (२०८०)	वडा भरी			
महामारी	२०७६ देखी हाल सम्म	४	कोरोनाका कारण ३ जनाको मृत्यु, डेंगुका कारण ५ जनाको मृत्यु भएको	भालुखोला, बोटेचौर, सिमघाट र चिसापानी			
रोगकिरा	२०७७	१	वाडा भरीको १५०० रोपनी खेतमा लगाएको वाली सलह किराले ५०% नोक्सान भएको				
सडक दुर्घटना	२०७८	१	१ जनाको मृत्यु ट्रक दुर्घटना	बोटेचौर, भुल्के, दमारगाउँ,			
सडक दुर्घटना	२०७९	१	२ जनाको मृत्यु भइको ट्रक दुर्घटना हुंदा	चौपारी डांडा			

	बाढी	२०७९	१	६ रोपनी खेत बगाएको	खहरेखोला		
10	रोग किरा	बर्सेनि	३०	करिब २०% तेलजन्य र तरकारी खेतिमा क्षति गरेको	गुर्भाकोट-१०		
	मिचा हा झार	बर्सेनि	३०	बनमाराले खेतिपाती तथा वनजङ्गल साल लगायतका विरुवा उम्रिन नदोएको, निलो फुल्ने बोकेझार, गाजर प्रकारको झार, कान्डे झार खेतमा फैलिएर उत्पादनमा कमि भएको	गुर्भाकोट-१०		
	हुरीब तास	बर्सेनि		फलफूल तथा अन्नबालीमा क्षति पुर्याएको (यो वर्ष आपमा ९०% क्षति भएको)	गुर्भाकोट-१०		
	असि ना	बर्सेनि		फलफूल तथा अन्नबालीमा सामान्य क्षति पुर्याएको	गुर्भाकोट-१०		
	सु खखा खडेरी	बर्सेनि		धान, मकै खेतीमा उत्पादन घटाउने गरेको (२०-२५%), दलहन र गहुँ	गुर्भाकोट-१०		

			बारीमा क्षति पुर्याउने गरेको (३०-४०%)			
आग लागी	बर्सेनि		वार्षिक रुपमा औषत ३ का दरले	१० नं. का सबैक्षेत्रमा	संरचनामा सुधार नभएमा र जनचेतना को अभाव रहेमा दोहोरिन सक्ने	वडा, पालिका तथा रेडक्रस, समुदायबाट पारम्भिक सहयोग भएको
पहिरो	२०७१, २०७८, २०७९	३	खानेपानीको इनटेक ४ घ. मि. को पुरिएको, सिंचाइ कुलो १० मि. क्षति भएको, खानेपानीको इनटेक ६ घ. मि. को पुरिएको, घरगोठ क्षति (१ परिवारको), ६५ मि. क्षति भएको (विभिन्न भागमा), (२५+२० मि.) दुइ खण्डमा, सिमखोला- हनिमान खण्डमा\ रहेको सिंचाइ कुलोमा ५ ठाउँमा क्षति पुर्याएको, सिमखोला-	पतेनाघारी, मुलबाटो, आगरखोला (भेडाबारी), लामितालेको पुर्वी क्षेत्रमा, सिमखोला-हनिमान- भेडाबारी सिंचाइकुलो, सिमखोला- झ्याक्रेघारी सिंचाइ कुलो	कम्जोर संरचना / कच्ची संरचनाका कारण पुन क्षति दोहोरिन सक्ने तथा खानेपानि मुहान क्षति हुने सक्ने	पक्कि कुलो बनाई प्रयोगमा आएको

			इयाक्रेघारी खण्डमा रहेको सिंचाइ कुलोले बन्चरेगौडा नजिक क्षति भएको			
बाढी	२०७१/४/२९	१	सिमखोला- हनिमान- भेडाबारी सिंचाइ कुलोको मुहान क्षति भएको, सिमखोला- इयाक्रेघारी कुलोमा क्षति भएको, सिमखोलमा रहेका खानेपानी इन्टेक ट्यांकीमा क्षति भएको, वितरण ट्यांकी भत्केको, पाईपलाइन बगाएको, बाढीले तटबन्ध बगाएको (करिब १०० भन्दा बढि सिसौका रुख बगाएको)	गु. न. पा. १०	फेरी त्यस्तै वर्षा भएमा क्षति दोहोरिन सक्ने	मुहान सरसफाई, पाइप् जोड्ने, ट्यांकी मर्मत, सिंचाइ कुला मर्मत
रोग किरा	२०७४ देखि निरन्तर	५	मकै खेतीको उत्पादनमा ३०- ३५% कमि भएको	गुर्भाकोट-१०	क्षति बढ्न सक्ने, आम्वदानीमा कम भइ खर्च बढ्न	सामान्य औषधि प्रयोग बढ्न सक्ने

						सक्ने	
	बाढी	२०७९ असोज	१	बाढीले तटबन्ध बगाएको (करिब २० मि.)	बाघमारे टापु	अतिवृष्टि का कारण आत्याधिक बाढी आउने	
	अति वृष्टी	२०७९/६/१९ देखि २५ सम्म		गु. न. पा. १० का सबै टोलमा (हनीमान पूर्णक्षति-२, डाडागाउ- लौरैदमार पूर्णक्षति (२ वटा), सामान्य क्षति भएको ५० घर, फुलबारी-१ क्षति		कमजोर संरचनाका कारण दोहोरिन सक्ने	वडा कार्यलय तथा रेडक्रसबाट सहयोग गरेको
11	रोग किरा	पछिल्लो २-३ वर्ष	३	धान र मकै उत्पादनमा कमी	समग्र वडा		औषधी एग्रोभेट
	वन्यजन्तु आक्रमण	२०५०	सधै	कृषि उत्पादनमा कमी, कृषि क्षेत्रबाट विस्थापित, डोवकमा कृषि गर्न छोडेको	भित्री खोला, सिम खोला, लेक सुर्मा, आँप गौरा, अल सुर्मा(सम्पूर्ण वडा)	बढ्ने	कुकुर पाल्ने, राती आगो बालेर बस्ने, टिन बजाउने
	चट्याङ्ग	२०५६	१	मानवीय क्षति, पशुचौपाया मृत्यु			
	बाढी	२०७१ श्रावण २७-३०, २०७८	२	घर भत्केको, घट्ट, खेतीयोग्य जमीन, सिंचाइ कुलो(बाँध), पशुचौपाया(क्षति	सिमखोला, निरिन्य मंसेरी, घुम खोला(सिमलखोला), मिर्ती खोला,	बढ्ने, ३ खोला आसपास	खानेपानी मर्मत, सिंचाइ मर्मत, राहत वितरण, जनचेतना

				), बर्मागर खोला, सुर्मा खोला, ढोप्का खानेपानी, लेकसुर्मा खानेपानी, आँप गौरा सिंचाइ, गैरी गाउँ खा.पा., अलसुर्मा खा.पा. क्षति भएको			
	चट्या ङ्ग	२०७२		मानवीय क्षति			राहत
	हुरीब तास	२०७३, २०७८, २०७९	३	विधालय पाता र छाना उडाएको, विधालयको पाता (सुर्ज्योती आँप गौरा), बिद्यालय चर्पी पाता , विधालय पाता र छाना उडाएको	ने.रा.प्रा.वि राधाकृष्ण, सुर्यज्योती आँप गौरा, ने.रा.प्रा.वि भित्रीखोला, चुनीअमाराई, आँप गौरा, ढीनी गाँउ, घुमखहरे स्वास्थ्य चौकी		
	अति वृष्टी	२०७९	१	घर भत्केको	भलय दमार, भित्री खोला		५२ घर राहत(रेडक्रस), १३५ घर त्रिपाल र प्लास्टिक वितरण
	पशुरो ग	२०७९-८०	१	लम्पी स्किनका कारण पशुचौपायाको मृत्यु (१० वटा)	समग्र वडा		
12	हुरीब तास	२०५० देखि हालसम्म	३०	घर गोठको छानो उडाउने	गुर्भाकोट १२ सबै स्थानमा	सबै ठाउँमा	ढाक छोप गरेको
	आग लागी	२०५०/ हालसम्म	३०	वनजङ्गल आगलागी र	प्रगतिसिल सामुदायिक वन, शान्ती सामुदायिक वन, बसन्त	जनावर, चराचुरुंगी	निभाउने प्रयास

			वनमा भएका पोश्रा पोश्री समाप्त	बहार सामुदायिक वन, चेतना एकता वन	को, लोप,	
वन्यजन्तु आक्रमण	२०५०/८० सम्म	३०	खेति वाली नष्ट (१५% धान तथा मकै क्षति)	राईके, सिमल गैरा किटेनी, लामकाने, घट्टेचौर, पिपल टाकुरा, लमीदाडा, मंग्रा साबिक ४ दहचौर, आपगौरा	रोकथाम नगरे भोकमारीमा पर्ने	धपाउने प्रयास
भू-कम्प	२०७२	१	घर गोठ चरकेको	राईके, ज्यामिरे, सुभाघाट, साबिक ४ दहचौर		
बाढी	२०७२	१	घर, खेतबारी बगाएको (५० रोपनी)	ठुलो राईके, सानो राईके, धबेनी खोला देखि भेरी नदी सम्म, काभ्रेटोल वारीपारी	ठुलो राईके, सानो राईके बगाउन सक्ने	बर्खाको समयमा अस्थाई छेकबार
रोग किरा	२०७७ देखि हालसम्म	३०	मकै बाली नष्ट (३०% क्षति भएको)	गुर्भाकोट १२ सबै स्थानमा	भोकमारी	किनमेल गरेर, औषधी प्रयोग गरेको
रोग किरा	२०७७ देखि हालसम्म	४	खेति वाली नष्ट विशेष गरी तरकारी, मकै	गुर्भाकोट १२ सबै स्थानमा	भोकमारी	भगाउने प्रयास गरेको
महामारी	२०७७/८०	१	मानबिय मृत्यु कोरोनाका कारण	गुर्भाकोट १२ सबै		प्राथमिक उपचार
अति वृष्टी	२०७८/७९	१	धान खेति नष्ट	गुर्भाकोट १२ सबै स्थानमा	राईके, ज्यामिरे, सुभाघाट, डुबांगडुबांग सिमलगैरा साबिक ४ नं.	ढाक छोप गरेको
आग	२०७९	१	घर गोठ	साबिक ४ दहचौर		निभाउने प्रयास

	लागी			आगलागी (२ वटा)			
	बाढी	२०७९	१	खेतबारी बगाएको (१० रोपनि)	सुनदह	सुनदह गाउँ बगाउने जोखिम रहेको	छेकबार
	हुरीब तास	२०७९	१	विद्यालयको छाना उडायको	राईके, सरस्वती प्रा. वि, शान्ति प्रा. वि, जनता प्रा. वि, सुर्य ज्योति प्रा. वि, कुमार प्रा. वि	हावाहुरीले पुन छाना उडाउन सक्ने	
13	रोग किरा	२०७०	अहिले सम्म	शेरा फाटमा बिउ समेत नहुने गरेर कृषि वालि नस्ट गरेको	विउ नस्ट गर्ने		१००% नस्ट गरेर कृषि क्षेत्रबाट विस्तापित हुन सक्ने
	बाढी	२०७२	१	१२० घरधुरीको राईके मा १५ बिगाहा खेत बगाएको, २ जनाको मृत्यु, ५ कुलो-१५० मि बगाएको, गुमि खानेपानी, बेतिनी खोलाको सिमलरुख माथि बर-करिब सैया देखि, खत्री खोला देखि गर्जु खोला सम्म खेत बगाएको, भेरी नदी ले १५०० मी कटान गरेको	राइके, भम्का, सैया ताल, भम्का, रोरा(तल्लो), बेतेनी खोला, सैया ताल(२ वटा)		
	पहिरो	२०७२	बर्षेनी	खानेपानी(गुठि) को मुख्य लाईन ५०० मि भन्दा	१४ न. वडा (हिलेनी)		

				बढी क्षति भएको			
असिना	२०७६	१	धानवाली नस्ट	समग्र वडा			
वन्यजन्तु आक्रमण	२०७६	पछिल्लो ६-७ वर्ष देखि	१५-२०% कृषि उत्पादन क्षति, १ जना घाइते	सामुदायीक वन छेउछाउका वस्ती			
रोग किरा	२०७७	१	३०% धान उत्पादनमा क्षति	समग्र कृषि क्षेत्र, धान उत्पादन क्षेत्र(वडा १३)			
चट्याङ्ग	२०७७	१	१ खसी, १ गोरुको मृत्यु तथा १ गोठ नोक्सान	सैया			
अति वृष्टी	२०७९	१	खेती ७०% नस्ट भएको	समग्र वडा			
हुरीबतास	२०७९/८०	१	५ घरको छाना उडाएको, १ स्कुलको छाना उडाएको, १२ जनाको मृत्यु, २५० संक्रमित				
14 सर्प दंश	बर्षेनी	१	५/६ जनाको मृत्यु, २०७८मा १ को मृत्यु				
वन्यजन्तु आक्रमण	सदाबहार	१	हिऊदे, बर्षे खेति क्षति, थुम्का, राते डाडा, खारखोला, खोल्ले पानी, डुम्का	लोसे, ढाउपानी देखि जहरे, राता माटे, शिकारी बास, बेतेनी, कपासे, बतासै	वन्यजन्तु व्यवस्थापन नहुदा सम्म	छाप्रा बनाई कुर्ने, भाँडा ठटाई आवाज सुनाइ ढपाउने, कठ पुतली, हाँक्कु बनाई झुनडाउने	

मिचा हा झार	२०६०	१	टिमुर उम्रन नदीने, पानिको मुहान सुक्ने, घाँस उम्रन नदीने	वडाको सबै क्षेत्र		समुदायले उखालेर फाल्ने
सु खवा खडेरी	२०६२/०२,०३,० ४	४	धान, मकै बालीमा क्षति	सम्बन्धित वडा सबै कृषि क्षेत्र		
चट्या डूंग	२०६६/११/१६	१	मानविय क्षति	जहरे		आर्थिक सहयोग
रोग किरा	२०६७/२/०१ देखि असर साउन	१	मकै र तरकारी बाली नष्ट	वडा सबै	अझै असर हुने	जम्मा गरि नुन हाल्ने, मार्ने
हुरीब तास	२०६८	१	मकै बालीको नष्ट	लोसे, रातामाटे, पण्डितकाल्ना, कपासे, बेतेनी लगायत वडाको लेक बेल्ट		
बाढी	२०७१/ ४/ २८		खेतिबारी बगायो, पशु , चौपाया, खोल्टे पानी, गौडाखोला, तल्लो विकासि, रेऊकी कुलो, मोतिपुर कुलो, भिमपुर कुलो, तल्लो जहरे, माथिल्लो जहरे कुलो, अम्बापुर कुलो बगएको	गौँडा देखि जहरे	कृषि क्षेत्र बगाउने त्रास	ग्याबिन जाली १४५ मी.
असि ना	२०७५/२०७८	२	पाकेको अन्न बाली क्षति गरेको	रातामाटे, पण्डितकाल्ना, बेतेनी, कपासे, लोसे, जुगेपानी लगायतको वडाको माथिल्लो बेल्ट		

महा मारी	२०७६/१२/०१	१	५ जनाको मृत्यु, संक्रमित ३००१ जना	वडा सबै		
रोग किरा	२०७६/४/२३	१	खेतिबाली, बोट विरुवाको पातहरु नोक्सान	शिकारीबास, लोसे, पण्डित काल्ना, जुगेपानी, थुम्का, भर्लेनी गौँडा		थाल बजाउने, घन ठटाउने, आगो ध्वनी लगाउने, ढपाउने
चट्या ड्ग	२०७७/५/२५	१	मानविय तथा पशु चौपायाको क्षति	जुगेपानी		आर्थिक सहयोग
हुरीब तास	२०७९/०१/०७	१	घरको छानो उडाउने	सिरेनी कुनरा, रातामाटे, कपासे, नेप्टेकाँडा, कृष्णनगर, बिशालचोक, जहरे		
बाढी	२०७९/०६/१८	१	११ घर भत्कियो र ५०% भन्दा बढी धान कुहिएको	पण्डित काल्ना, बतासे, थुम्का, कपासे, भर्लेनी		नगर पालिका र रेडक्रस संस्थाबाट सहयोग
डढेलो	२०८०/०१/०५	१	खाने पानिको पाइप लाइन जलेको तथा वन विनास भएको	सिस्नेरी, रातमाटे, लाम्पोखरी सा.ब.		उपभोक्ता समिति लगायत सेवाग्राही भेला भई आगलागी नियन्त्रण गर्ने